

རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན།

མཛད་པ་པོ། རྩེ་བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚུལ་གྱི་ལའང་།

༡༡། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་དབལ་བཟང་པོ་ནི་
གཞུང་རྒྱན་ཏེན་འབྲེལ་གྱི་ཕྱི་དོན་གྲུ་དབང་གི་
རོལ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

མཛད་པ་པོ། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན།
སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ལོ་ཅོ་མ་སྤྲིག་ཁང་།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྱིའི་ཨང་།

SJRB-0062

དེབ་གསལ་ཞུ་སྤྲིན་པའི་པར་ཚུ་མོར་བཞག་བྱས་ཡོད།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཚོམ་སྤྲིན་ཁང་གིས་ཐོག་དྲུལ་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་བསྐྱོས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འབྲེམས་སྡེལ་བྱས།

༢༠༡༨ ལྷ་གཉིས་པར་གསར་དུ་ཚོམ་སྤྲིན་བྱས།

༢༠༢༠ ལྷ་ ༡༠ ཆེས་ ༢༡ ལ་བསྐྱར་སྤྲིན་བྱས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཨ་བྲུང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་ཨ་བྲུང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

བསྐྱར་སྤྲིན་པ། རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྤྲིན་པ།

གསལ་བཤད།

འབྲུལ་དེབ་འདི་ནི་དོ་སྙོལ་གསལ་བཤད་དང་ཞུ་སྤྲིན་པ་སོགས་དཔེ་ཆར་གསལ་བ་ལྟར། པར་ཚུ་བྱ་ཆར་ཕྱི་ལོ་ཆེས་གནང་སྟེ་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་ཚོམ་སྤྲིན་གྱི་ཕྱི་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་བ་ལྟར། འདི་ག་ཚོམ་སྤྲིན་ཁང་གིས་ཚོམ་སྤྲིན་གྱི་དཔྱད་སྐབས་མཆན་སོགས་དུས་བཅུན་སྤྲིན་བཞོད། ཚོམ་སྤྲིན་ཁང་གི་སྤྱི་ལོ་ལྟར་གྱི་དཀར་ཆག་མཛོད་བསྐྱོས་ཤིག་ཚོམ་སྤྲིན་དང་། སྤྱི་མཆོངས་ཀྱི་ཁྱབ་ཤིང་ལྟར་པ་ལས་གཞན། ཞུས་དག་སོགས་བཏང་མེད་པར་མ་དཔེ་སེར་བཞག་གིས་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་ཚོམ་སྤྲིན་བྱས་ཡོད་ན་དོགས་གནང་གང་ཡོད་དེབ་གསལ་ཞུ་སྤྲིན་པར་འབྲེལ་བ་གནང་རྒྱ་དང་། ཞུ་སྤྲིན་པའི་པར་གཞི་དང་འདི་གའི་གསར་སྤྲིན་གྱི་པར་གཞིའི་ཆེ་ཆུང་མི་འདྲ་བ་དང་། མཉེན་ཆས་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་མཆན་རྟགས་སོགས་ཞུ་སྤྲིན་པའི་པར་གཞི་ལྟར་མ་བྱུང་བ་རྣམས་དང་། ཤཁོངས་མཆོག་གི་གསུང་འཕྱིན་སོགས་མ་ཕྱི་དངོས་འཁོད་ཐབས་མ་བྱུང་བ་སོགས་ལ། འདི་ག་ཚོམ་སྤྲིན་ཁང་གིས་ཞུ་སྤྲིན་པ་མཆོག་ལ་བཞོད་གསོལ་ཞུ་བ་ཡིན།

པར་སྤྲོན་གྱི་བདག་དབང་སེར་བྲེས་མཁས་སྙན་བྱ་ཆར་ལ་ཡོད།

དཀར་ཆག

ཨ་ཁོང་ས་ཨ་སྐབས་མཁོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གནང་བ།	iv
རྩེ་བཅུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མའི་ལས་རིམ་ངོ་སྟོན་མདོར་བསྐྱས། ...	vi
རྩེ་བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་རྒྱན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ སྤྱི་དོན་སྒྲ་དབང་གི་རོལ་མཆོ།	༡
མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	༡
རྟེན་འབྲེལ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་བ།	༢
སྤྱིར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབྱེ་བ།	༢
སྐད་ཅིག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་པའི་ལུགས།	༡༠
བྱེ་བྲག་སྤྱ་བས་འདོད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ།	༡༡
མདོ་སེམས་གཉིས་ཀས་འདོད་པའི་རྟེན་འབྲེལ།	༡༢
བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་བ།	༡༢
མདོའི་ཆོག་དོན་བཤད་བ།	༡༤
རྟེན་འབྲེལ་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད།	༡༧
རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབྱེ་བ།	༡༧
དང་པོ་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ།	༡༩
གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ།	༡༧

གསུམ་པ་ནམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ།	༤༩
བཞི་པ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ།	༥༡
ལྷ་པ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ།	༥༣
དྲུག་པ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ།	༥༣
བདུན་པ་ཚོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ།	༥༣
བརྒྱད་པ་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ།	༥༤
དགུ་པ་ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ།	༥༤
བརྒྱ་པ་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ།	༥༧
བརྒྱ་གཅིག་པ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ།	༦༠
བརྒྱ་གཉིས་པ་གྲ་ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ།	༦༣
བསྟུ་བ།	༦༩
འཕེན་ཚུལ་དང་འགྲུབ་ཚུལ།	༦༧
འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག	༧༡
པར་བྱང་སྟོན་ཆོག་	༡༠༡

འགོང་ས་ གསུམས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གནང་བ།

༡༣༡། །ཐབས་མཁས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་
ཤུལ་འཕྲུལ་གྱི་འགྲོ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་མན་བཤེའི་ཅ་བར་གྱུར་པའི་
བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་སོགས་བསྐྱར་ཏེ། གཞི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་ལས་ལམ་བཟོད་པའི་
རིམ་བ་དང་། དེ་ལས་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་རིམ་བ་བཅས་སྤྲད་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཚུལ་ཟབ་
ཅིང་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལས། དུས་ཤིས་སྟོན་པ་ཐུ་ངན་ལས་འདས་ནས་དཔལ་མགོན་
འཕགས་པ་ལྷ་སྐབ་གཙོས་དཔལ་རྒྱ་ལེ་རྒྱའི་བཤ་ཐུབ་བཅུ་བདུན་སོགས་ནས་རིགས་བ་དང་སྤོང་
བས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་པབ་སྟེ་འཛམ་གླིང་འདྲི་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་། མཐར་ཐུར་
རྒྱལ་བོད་དུ་ཆོས་རྒྱལ་ལོ་བཤ་བཀའ་ཤིན་ཏན་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་རྗེ་སྟེང་ཅིག་
བོད་རང་སྐད་དུ་བསྐྱར་ཅིང་ཞིབ་པར་གཏན་ལ་པབ་པ་ལས་དུས་སྐབས་སུ་ཕྱིར་དར་རྒྱས་ལུན་
སུམ་ཆོགས་པོ་བྱུང་བར་མ་ཟད། ཆེན་པོ་རྒྱ་ཉོར་གྱི་ཡུལ་གྱི་སོགས་སུ་འད་བསྟན་འགྲོའི་ཞབས་
འདེགས་ལྷ་མེད་བསྐྱབས་ཡོད།

སྐབས་དོན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་བ་
གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་རིགས་པའི་ཆོགས་བྱུག་དང་། ཐུས་དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་བ་གསལ་
བར་བྱེད་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་
པ་འགྲེལ་བ་ལ་འཕགས་བོད་ཀྱི་འགྲེལ་མཛད་མཁན་པོ་དུ་མས་ཡིག་འཛོག་གིན་ཏུ་མང་བ་ལས་
རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པའི་དབུ་པར་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་སོགས་ནི་གཞུང་
སྤྱིའི་ཁོག་ལ་བཞག་པ་ཆང་ལ། དཀའ་བའི་གནས་རྣམས་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་དོགས་པའི་
མཐའ་གཅིད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་མང་བ་དང་། ཡོངས་གྲགས་ཡོངས་འཛིན་བསྐྱས་རར་

གྲགས་པའང་རྒྱས་བསྟུས་འཆོམ་ཞིང་ཆོ་གསར་ནམས་ཀྱི་རིགས་ལམ་གྱི་སྒོ་འབྲེད་པའི་ཐབས་
ཚུལ་ཐབས་པས་དོན་གཉེར་ཅན་དུ་མར་བན་པ་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བར་གདོན་མི་ཟ།

ད་ལམ་སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཆང་ནས་རྩེ་བཅུན་གྱི་ཡིག་ཆ་བོད་ལྗེ་སོགས་ཡིག་ཁག་
གི་མ་དཔེ་སྤྱི་བཀའ་བྱུང་སྟུང་ཞིབ་ཀྱིས་ཞུ་དག་ངེས་འདོངས་ཐོག་སྤྲིགས་སྤྲིག་པར་སྟན་བཀྱིས་
པར་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱན་ལ་ཡི་རང་བསྟགས་བརྩོད་དང་། འབད་པས་བསགས་པའི་ལེགས་བྱས་ལ་
བསྟོ་བ་དང་པར་དུ་བསྟན་པའི་ལེགས་བཤད་དེ་དག་གིས་བསྟན་འགྲོའི་ཞབས་འདེགས་རྒྱ་ཆེར་
ཡོང་བའི་སྟོན་ལམ་དང་བཅས། རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མར་འབོད་བ། འཁྱུའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྤྲི་བ་བསྟན་
འཛིན་རྒྱ་མཆོས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་སྟུལ་ལྷ་ཆེས་༩དང་། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ལྷ་ཆེས་༢༥།

རྩེ་བཅུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྟར་མའི་ལས་རིམ་རྩོད་མདོར་ བསྟུས།

༢༡། །འདིར་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་འབྱུང་རིགས་པའི་དབང་ལྷན་ལྷེ་བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
མཆན་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་རྙིང་ཁག་དང་ཞིབ་བསྟར་དང་འབྲེལ་པོད་གསར་
བཞེས་སྐབས་ཀྱི་ལས་རིམ་ཁག་དོན་ཆན་བཅུ་གཅིག་གི་སློན་སྟོན་ཐུང་ཅམ་ཞུ།

༡༽བྱ་བ་འདི་ལ་འཇུག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། ཕྱི་ལོ་(༡༩༩༩)ལོར་རྒྱ་ནག་ནས་པར་སྐྱབ་
བྱས་པའི་རྩེ་བཅུན་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱོད་དེབ་གཟུགས་སྟོད་སྟངས་གཉིས་དང་། དེའི་ཅ་བ་ལྟ་བུ་སྤྱི་
འབུམ་པར་མ་བཅས་སུ། སྤྱི་མོར་མེར་བྱས་བྱ་ཆང་དུ་བཞུགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱོད་དང་།
འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱོད་དཔེ་རྙིང་
བཅས་དང་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཆོག་འོར་ཅམ་མིན་པར་དོན་འོར་མདོན་གསལ་
ཅན་བྱང་བའི་དབང་གིས་བྱ་བ་འདི་ལ་མ་འཇུག་ཐབས་མེད་དུ་བྱུང་། དེ་ཡང་དཔེར་མཆོན་ཅམ་
ཞིག་འགོད་ན། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱོད་དུ་ཡང་དག་ཀྱན་རྩོམ་གྱི་མཆན་ཉིད་འདྲིལ་པའི་སྐབས་སུ།
མེར་བྱས་བྱ་ཆང་དང་འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་བཅས་སུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རྙིང་ཡིག་ཆ་
ཁག་ལས། ཀྱན་རྩོམ་བདེན་པ་གང་ཞིག་ཅེས་གསུངས་ཀྱང་། སྤྱི་འབུམ་དང་མཆོ་སྤྱོད་པར་མ་
གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ། ཡང་ལོག་གང་རུང་གང་ཞིག་ཅེས་གསལ། འདི་ལྟར་ན། བདེན་པར་བྱུང་པ་དེ་
ཡང་ལོག་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་དུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་རིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྐབས་འདིར་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་རེས་
པའི་བྱང་ལེན་གྱི་སྤྱོད་ལམ་ཐོབ་སྤོང་བའི་ལེན་དཔེ་རྙིང་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་
དོན་གཅིག་ཅེས་གསལ་ཡང་། སྤྱི་འབུམ་པར་མའི་ནང་དུ། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་

ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་ཐོབ་སྦྱང་བའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་དོན་གཅིག ། ཅེས་གསལ། འདི་ལྟར་ན་དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་སྟེང་གི་ཆོས་ཉིད་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་རིགས་སྤྱི་དོན་ལས་བདེན་འཛིན་སྟེང་གི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བཀག་པ་དང་ནང་འགལ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་དང་།

ཡང་གྲ་ཚང་དང་འབྲས་སྦྱངས་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཇེ་བཅུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་རྙིང་ཁག་མཐུན་པར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ལ་འདོད་སེམས་ཡོད་པར་བཀག་ཅིང་། རྣམ་རྫོགས་སྦྱར་བ་ཐོབ་ན་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་བྱུང་བར་གསུངས་ཀྱང་། ཞོང་གསལ་པར་མ་གཉིས་ལས་རྣམ་རྫོགས་སྦྱར་བ་ཐོབ་ན་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་མ་བྱུང་བར་གསུངས་པ་སོགས་ཆོག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་སྤྱང་ཡང་འདིར་དཔེར་མཆོན་ཅིང་ཞིག་ཟུང་འདོན་བྱས་པ་ཡིན།

སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ་འདི་དབྱས་པར་གྱི་དཔེ་རྒྱན་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འདི་པར་གྱི་དགས་ར་བཞེས་སྐབས་སུ་ཞུ་བཅོས་བྱས་འདུག་སྟུང་། དཔེར་ན། ཇེ་བཅུན་པས་མཛད་པའི་མཁས་གྲུབ་ཇེ་འདི་རྣམ་ཐར་གཅིང་བཟ་གིས་ལྷན་པོར་པར་སྦྱན་བྱས་པ་དང་། སྐྱེ་འབྱུང་པར་སྦྱན་བྱས་པ་གཉིས་པན་ཚུན་བསྐྱར་ནས་བལྟས་ན། སྐྱེ་འབྱུང་པར་མའི་ནང་བཅོས་ལྷན་མངོན་ཆེན་ཡོད་པར་མགོ་མཐུག་པར་གསུམ་གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་བལྟས་ཅིང་གིས་གཉིས་པའི་བཅོས་ལྷན་མང་དུ་སྤྱང་། འདིར་ཟུང་ཅིང་ཞིག་བཟིས་ལྷན་པོའི་པར་མ་ལ་བཟང་དང་སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ་ལ་སྦྱར་གྱིས་མཆོན་པར་བྱས་ཏེ་འགོད་ན། བཟང་། ཇེ་བཅུན་གྱིས་གསུང་གིས་བསྐྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་ཅིང་། རི་ཁྲོད་དགའ་ལྗན་ན། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྤྱར་། ཇེ་བཅུན་གྱིས་གསུང་གིས་བསྐྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །**ཞེས་ཐོས་སོ། །**འདི་ལ་ལོ་རྒྱུས་གཞན་ཡང་སྤྱང་སྟེ། **གནས་རི་ཁྲོད་དགའ་ལྗན་ན།** ཞེས་ཐད་ཅིས་བྱས་ན་ཡིག་འབྲུ་སོ་གཉིས་ཆོག་ལྷག་བཅུག་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བཟང་། བདག་ཀྱང་། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྤྱར། ཡང་སྤྱང་།

སྒྲུབ་ཀྱི་ཞལ་ནས་བདག་ཀྱང་། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་བརྒྱད་ཀྱི་ཚིག་སྟག་བཅུག་ཡོད་པ་དང་། ཡང་
བཟུང་། འཁོར་ཀྱི་ཐོག་མར་འབྱུང་། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྒྲུབ་། འཁོར་ཀྱི་ཐོག་མར་གདུལ་
བྱ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འབྱུང་། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་བཅུ་གཅིག་ཚིག་སྟག་བཅུག་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞིབ་
པར་པར་མ་གཉིས་ཀ་འོག་ཏུ་བཀོད་ཡོད་པས་དེ་ལ་གཟིགས།

༡༽བསྟར་རྒྱའི་མ་དཔེ་དང་ཟུར་ལྟའི་ཡིག་ཆ་རྩི་ཡོད་ཀྱི་སྟོར། དང་པོ་མེར་བྲེས་བྲུ་ཆར་དུ་
སྒར་པོད་ནས་གདན་ཞུ་གནང་བའི་ཡིག་ཆ་དཔེ་རིང་དཔེ་རྙིང་གས་སུ། དང་པོ་སྤྱི་དོན་དང་།
རྟེན་འབྲེལ་སྤྱི་དོན་དང་། རིགས་སྤྱི་དོན་དང་། སྟོར་ལམ་སྤྱི་དོན་བཅས་ཕྱད་པས། གཞན་སྤྱི་
མཐའ་ཟུར་བཀོལ་དང་། དབྱ་མའི་སྤྱི་དོན་དང་། འདུལ་བའི་སྤྱི་དོན་དང་། མཛོད་སྤྱི་དོན་དང་།
གསུང་ལན་སྒྲུབ་དགོངས་རྒྱན་དང་། རྒྱལ་ལན་ལྟ་དན་ཕྱན་མེལ་དང་། གོ་ལན་གནས་ལྷགས་
ཐོག་འབྲེལ་བཅས་ཆ་ཆར་བཞུགས།

གཉིས་པ་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་རྙིང་དཔེ་རིང་
གས་སུ། པར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་པར་ཀྱི་སྤྱི་མཐའ་ཟུར་བཀོལ་མཐའ་དཔྱོད་
བཅས་ཆ་ཆར་དང་། དབྱ་མ་དང་། འདུལ་བ་དང་། མཛོད་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ཆ་ཆར་དང་། དགག་
ལན་གཞུང་ཆོན་གསུམ་དང་མཁས་བྲུབ་རིན་པོ་ཆའི་རྣམ་ཐར་དང་པའི་རོལ་མཆོ་བཅས་ཆ་ཆར་
བཞུགས།

གསུམ་པ་རྒྱ་གར་རྫོ་ཕྱོགས་མེར་བྲེས་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རིང་གས་སུ།
པར་ཕྱིན་སྤྱི་མཐའ་དཔྱོད་ཟུར་བཀོལ་ཆ་ཆར་དང་། བྲུབ་དོན་ས་གསུམ་བཅས་ཆ་ཆར་བཞུགས།

བཞི་པ་སྤྱི་འབྲུམ་པར་མ་དཔེ་རིང་གས་ནས་སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་པར་ཀྱི་སྤྱི་དོན་
ཆ་ཆར་བ་ཞིག་བསྟར་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད། འདི་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་
བཞུགས་པའི་དཔེ་རྙིང་གས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་བྲེས་བྲུ་ཆར་དུ་སྒར་པོད་
ནས་གདན་ཞུ་གནང་བའི་གས་དང་། དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམས་དང་
ཚིག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་སྒར་དཔེར་མཆོན་ཅིང་ཞུས་ཟིན་པ་དེ་ཡིན།

ལྷ་པ་ལྷེ་མིའི་པར་མའི་གས་ནས་གསུང་ལན་སྒྲུབ་དགོངས་རྒྱན་དང་། ཡུལ་ལན་ལྷ་དན་
སུན་སེལ་དང་། གོ་ལན་གནས་ལུགས་ཐོག་འབེབས་དང་གསུམ་བསྐྱར་གཞིའི་གས་སུ་བཞུགས།
དུག་པ་རྩུར་ལྷའི་ཡིག་ཆ་ནི། མཆོ་སྤྱོད་པར་མ་པར་བྱིན་སྤྱི་དོན་ཆ་ཆང་དང་། ལྷ་ས་ནས་
པར་སྒྲུན་བྱས་པའི་སྐབས་བརྒྱུད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་ཆ་ཆང་དང་། སེར་བྲེས་བྲུ་ཆང་དང་དགའ་བྱང་
བྲུ་ཆང་བཅས་ནས་ལྷ་ཕྱིར་པར་སྒྲུན་གནང་པའི་གས་ནས་པོད་ལྷ་ཆ་ཆང་དང་། ཐེན་ལན་ནས་པར་
སྒྲུན་བྱས་པའི་དགག་ལན་སྒྲོར་དང་བྲུབ་དོན་ས་གསུམ་ལྷ་བྱ་ལས་གཞན་པོད་ལྷ་ཆ་ཆང་བཅས་
རྩུར་ལྷའི་ཡིག་ཆའི་གས་སུ་བཞུགས་ཡོད།

བདུན་པ་འདིར་བསྐྱར་གཞི་དང་རྩུར་ལྷའི་གས་སུ་མ་འཁོད་པར་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་ཆ་ཆང་
ཞིག་ཉིན་ཉོད་དུ་ཡོད་པར་གྲགས་པ་དང་། ལྷ་སའི་པར་རྟེན་ཁག་ནི་འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་དང་།
རྒྱ་གར་བྲེས་བྲུ་ཆང་དུ་བཞུགས་པ་རྣམས་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ཞེས་ཐོས་པ་ལྟར་བསྐྱར་
གཞི་དང་རྩུར་མཆན་གང་གི་གས་སུ་འདེམ་མཛད།

༣༽ལུང་མཆན་བཞགས་སྐྱངས་ཀྱི་སྒྲོར། དང་པོ་བཀའ་བསྐྱབ་འགྲུར་ལྷ་བྱར་མཆོན་ན། དང་
པོ་བཀའ་བསྐྱབ་པར་མ་གང་ཡིན་དང་། གཉིས་པ་དེབ་གངས་གང་ཡིན་དང་། གསུམ་པ་པོད་གང་
ཡིན་དང་། བཞི་པ་རྩོམ་པ་པོའི་མཆན་དང་། ལྷ་པ་གཞུང་དངོས་ཀྱི་མཆན་དང་། དུག་པ་ཤོག་
གངས་ཡིག་ཐོང་བཅས་བཀོད་ཡོད། དཔེར་ན། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༧། ༡༨། སྤོན་པ་
བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མའི་ ༤༧། ༤༨། ལྷ་བྱ་ཡིན། འདིས་བསྐྱབ་འགྲུར་ལའང་མཆོན་ནས་ཤེས་རུས།
གཉིས་པ་པོད་མཁས་པས་བརྒྱུས་པའི་ལེགས་བཤད་ལྷ་བྱ་ལ་མཆོན་ན། དང་པོ་གང་གི་པར་མ་
ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པ་པོད་གང་ཡིན་དང་། གསུམ་པ་རྩོམ་པ་པོའི་མཆན་དང་། བཞི་པ་བསྐྱབ་
བཅོམ་ཀྱི་མཆན་དང་། ལྷ་པ་ཤོག་གངས་ཐིག་ཐོང་བཅས་བཀོད་ཡོད། དཔེར་ན། སྤྱུ་འབྲུམ་པར་
མ། གསུང་འབྲུམ་ཅི། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་། ༡༤༧། ༤༨། ལྷ་བྱ་ཡིན།

༤༽བསྐྱར་མཆན་འཁོད་སྐྱངས་ནི། པར་མ་གང་ཡིན་སོགས་སྐྱར་ལྟར་དང་། མདུན་རྒྱབ་
དགོས་རིགས་ལ་མདུན་རྟགས་(ན)དང་རྒྱབ་རྟགས་ལ་(བ)བཅས་བཀོད་ཡོད། ལུང་བསྐུལ་གྱིང་མ་

༡། རྟོག་མཆན་བཏགས་སྒྲངས་ཀྱི་སྒོར། གཞི་མཐུན་ལ་འབྲུན་དང་། ས་མཆོམས་ལ་འབྲུག་ལྟེ་ལ་སྟོགས་ཤིང་བ་རྒྱན་འབྲུགས་རྣམས་དང་། ལམ་ཤེས་ལ་ལམ་ཤེས་ལྟ་བུ་བར་ཤིང་ཡིག་འབྲུ་ཆག་སྐྱོན་བྱུང་བ་ཁག་དང་། ས་བཅད་གཉིས་བ་ལ་གསུམ་བ་ཟེས་བ་ལྟ་བུ་གོང་ཁོག་གངས་འབྲུགས་པ་སྟོགས་མདོར་ན་ཡི་གོ་ནོར་ངེས་ཅན་མཐུན་སྒྲུབ་ཏུ་བྱུང་བ་འགའ་ཞིག་

ལས། ཆེག་དོན་ངོས་མ་ཟིན་པ་བརྟག་དགོས་པའི་རིགས་ཤེས་བཞིན་དུ་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་ཀྱང་
འགྱུར་བ་བཏང་མེད། རྣམ་པ་རོ་ཤེས་ངེས་ཅན་ཡོངས་གྲགས་རྣམས་མཆན་སྦྲར་བྱས་པ་ལ་
དགོས་པ་ཆེར་མེད་ཀྱང་གང་བཅོས་པ་རྣམས་ངོས་ཟིན་པའི་ཆེད་དུ་པལ་ཆེར་འོག་མཆན་
བཏགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་རྣམ་པ་གཅིག་མཐུན་ཏེ་ཅང་མང་བའི་རིགས། དཔེར་ན། ས་མཆོམས་ལ་
ས་འཆོམས་ཟིན་པ་ལྟ་བུ་མང་དུ་བྱུང་བ་རྣམས། གོང་འོག་རེ་བྱང་ལས་ཐམས་ཅད་མཆན་དུ་
བཀོད་མེད། རྩ་ཆེག་ཡིག་གཟུགས་མི་མཐུན་པར་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་བསྐྱར་གཞིའི་མ་དཔེ་
རྣམས་ལས་གང་ཡོངས་གྲགས་དང་མཐུན་ཆབ་ཆེ་བ་རྣམས་དཀྱུས་སུ་བཀོད་ནས་གཞན་རྣམས་
འོག་མཆན་བཏགས་ཡོད། ཡིག་ཆར་བྱངས་པའི་ལུང་ལ་ཆད་ལྷག་ཞོར་གསུམ་སོགས་ཀྱི་སྐོན་
བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་གང་བྱངས་རྒྱའི་ལུང་གི་མ་དཔེ་དང་ཞིབ་བསྐྱར་ཐོག་དེའི་སོག་གངས་ཐིག་
ཟེང་བཅས་བྱུང་དུ་བཀོད་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་མེན་པ་ལ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ལྟ་བུ་ལུང་མིང་རྣོར་
བའི་རིགས་ལ་གསལ་བཤད་ཅུང་ཅི་མ་དེས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད།

༡༽དག་གཅིག་འགྱུར་གྱི་སྐོར། སྤྱིར་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་པོད་ལྗེའི་ནང་གསལ་ལ་དག་གཅིག་
འགྱུར་མ་བྱུང་བར་མ་ཐད། སར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་ལྟ་བུ་གཞུང་གཅིག་གི་གོང་འོག་ལའང་དག་མི་མཐུན་
པ་མང་དུ་བྱུང་བ་དཔེར་ན། ཉགས་བསལ་ཉགས་གསལ། ངོས་སྐལ་ངོ་སྐལ། མངོན་འགྱུར་བ་
མངོན་གྱུར་བ། འབྲེལ་བ་འབྲེལ་བ། མཐའ་དབྱུང་མཐའ་བཅད། གོ་རིམ་གོ་རིམས། རྟེན་རྟེན། ཅིག་
ཆར་ཅིག་ཅར་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྦྱང་། འདི་ནི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་གཅིག་པོ་མེན་པ་ཡིག་ཆ་
གཞན་དང་། མདོ་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ཞིག་གི་ནང་དུའང་ས་ཁྲབ་དོ་ཁྲབ་ལྟ་བུར་ཡང་དོན་གྱི་
ཆ་ནས་གཞུང་དོན་གོ་བ་ལེན་པ་ལ་གཞོད་སྐོན་ཆེན་པོ་མེད་པར་བརྟེན། དཔེ་ཁྲིད་དགེ་ཆུན་དུ་མ་
ཞིག་གིས་འདི་རིགས་རང་སོར་འཛོལ་ན་དགེ་མཆན་ཆེ་བའི་སྐོར་དགོངས་འཆར་བྱུང་བ་བཞིན་
སྦྲར་བཅོས་ཟིན་ལྷག་ལུས་བྱུང་བ་ལུང་གཞན་པར་རྟིང་དུ་གང་འཕོད་རང་སོར་བཞག་ཡོད།

༢༽པོད་གངས་སྒྲིག་སྐྱངས་ཀྱི་སྐོར། གསུང་འབྲུམ་ཕྱོགས་སྒྲིག་སྐབས་སུ་པོད་གངས་གོ་
རིམ་འགོད་སྐྱངས་ཐད་མདོ་སྐྱགས་གཉིས་ལས་སྐྱགས་དང་པོ། པོད་ལྡ་ལས་དབྱུ་མ་དང་པོར་

མཛད་པ་སོགས་མི་འབྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཡིག་སྒྲུང་ཡང་། འདིར་པོད་ལྗེའི་གོ་རིམ་རྣམས་གཙོ་བོར་
སེར་བྱེས་གྲུ་ཆང་གི་ཚོད་པའི་བར་རིམ་ལྟར་བསྒྲིགས་པ་ཡིན། བསྐྱར་གྲུ་གསུམ་མེ་རྟགས་གཉིས་
བཅས་རྩི་བཅུན་པའི་ཡིག་ཆ་མིན་ཡང་སེར་བྱེས་གྲུ་ཆང་གི་ཡིག་ཆའི་གསུ་སུ་བཞུགས་པར་
བརྟེན། འདིར་པོད་བཅུ་དྲུག་གི་ཐ་མར་བསྒྲིགས་འདུག་བྱས་ཡོད། རྩི་བཅུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་རྩིང་ཁག་
ཏུ་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམས་ལ་པོད་ཀ་པ་ནས་ཏ་པའི་བར་པོད་དགྲུ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལ་པོད་ཀ་པ་
ནས་ར་པའི་བར་པོད་བཞེར་བྱས་ནས་འདུལ་མཛོད་དབུ་མ་ཟུར་བཞོལ་སོགས་ལ་པོད་རྟགས་མ་
མཛད་ཀྱང་། འདིར་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མ་པོད་གསར་བསྒྲིགས་སྐབས་སུ་པོད་ཀ་པ་ནས་མ་པའི་
བར་པོད་བཅུ་དྲུག་བྱས་ནས་བསྒྲིགས་ཡོད།

དེ་ཡང་པོད་དང་པོའི་ནང་རྩི་བཅུན་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། མཁས་བྱུབ་རྩི་བཅུན་ཐར། བྱུབ་དོན་
ས་གསུམ་བཅས་བཞུགས། པོད་གཉིས་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་དབུ་ནས་སྤྱི་
ལྷ་མཛོན་ཤེས་བར་དང་། པོད་གསུམ་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ་སྤྱིར་ལམ་སྤྱི་དོན་ནས་
སྐབས་དང་པོ་མ་རྩོགས་བར་དང་། པོད་བཞི་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་
སྤྱི་དོན་དང་། པོད་ལྷ་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན་དང་། པོད་དྲུག་པའི་ནང་པར་
ཕྱིན་སྐབས་ལྷ་པ་ནས་བརྒྱད་པ་ཆོས་སྤྱིའི་སྤྱི་དོན་བཅས་ཆ་ཆང་དང་། པོད་བདུན་པའི་ནང་
བསམ་གཞུགས་རྟེན་འབྲེལ་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་བར་རིམ་སྤྱི་དོན་བཅས་དང་། པོད་བརྒྱད་པའི་ནང་
པར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱད་དང་། པོད་དགུ་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ་ནས་
བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་མཐའ་དཔྱད་དང་འགོག་སྦྱོམས་མཐའ་དཔྱད་བཅས་དང་། པོད་བཅུ་པའི་ནང་
བསམ་གཞུགས་རྟེན་འབྲེལ་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་མཐའ་དཔྱད་བཅས་དང་། པོད་བཅུ་གཅིག་པའི་
ནང་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་དང་། པོད་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་འདུལ་པའི་སྤྱི་དོན་དང་། པོད་བཅུ་གསུམ་
པའི་ནང་མཛོད་སྤྱི་དོན་དང་། པོད་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་རྣམ་འགྲེལ་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་ཆབ་དགོངས་པ་
རབ་གསལ། མཉན་བྱ་ཟུར་བཞོལ། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་མཐའ་དཔྱད། ལེ་ཅུ་
བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱད། འོག་ཆོས་འཁོར་ལོ་བཅས་དང་། པོད་བཅུ་ལྷ་པའི་ནང་གསུང་ལན་སྤྱི་

སྤྱབ་དགོངས་རྒྱུ། འུག་ལན་ལྟ་བུ་སྤྱོད་མེད། གོ་ལན་གནས་ལུགས་ཐོག་འབེབས་བཅས་དང་།
མོད་བཅུ་བྱུག་པའི་ནང་བསྐྱེད་བྱ་ཆེ་ཆུང་གསུམ། རྫོང་ཁག་གཉིས་བཅས་བསྐྱོམས་མོད་གྲངས་
བཅུ་བྱུག་ཐོག་བསྐྱིགས་བཞོད་བྱས་ཡོད།

༩༽དཀར་ཆག་སྤྲིག་སྤངས་ཀྱི་སྐོར། སྤྱིར་དཀར་ཆག་སྤྲིག་སྤངས་ལ་གདན་ས་ཆེན་མོ་
རྣམས་སུ་ཆེད་པའི་གཞུང་ཚན་ཁག་ལ་མ་སྤྱད་ཤེད་སྐོར་སྤྱི་ལྟར་བསྐྱིགས་པ། དཔེར་ན། དབུ་མ་ལྟ་བུ་
ལ་མཆོན་ན། རྒྱལ་སྤྱི་ཆུང་བ་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་ཆེ་བ་ལྟ་བུ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་སྐབས་སུ། ཁྱེད་ཀྱིས་
གཞན་བཞི་པ་དང་། སྤྱི་ཁྱེད་བྱུག་གཞུགས་ལྟ་བུ་གདན་ས་རང་དབུ་མ་སྤྱད་གསུངས་ཆེ་བ་གཙོ་བོར་
བཟུང་སྟེ་བསྐྱིགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་གཞུང་སྤྱི་ལྟར་བཅད་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་ཡོངས་གཙུགས་
བཞོད་བྱའི་ཕྱི་ཆོན་གཞིར་བཟུང་ནས་བསྐྱིགས་པ་དང་། ཡང་ས་བཅད་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་
བསྐྱིགས་པ་སོགས་ཡོད་པ་ལས་འདིར་བྱི་མ་ལྟར་ས་བཅད་གཙོར་བཟུང་བྱས་ཡོད། དེ་བཞིན་
དཀར་ཆག་ཏུ་ས་བཅད་བཟུང་པའི་སྐབས་སུ། མ་བཙོས་ཐབས་མེད་འགྲེལ་ཞིག་ལས། གཞུང་གི་
དམྱུས་སུ་གཉིས་ལས་དང་། གཉིས་སོ་དང་། གཉིས་ནི་ལྟ་བུ་གང་འཁོད་དཀར་ཆག་ཏུ་འང་རང་
སོར་འཛོག་པ་ལས་ཆེག་བདེ་མིན་དང་། གཅིག་འཁྱུར་དགོས་ཤིག་གིས་འཁྱུར་བ་གཏོང་བ་
སོགས་གང་ཡང་བྱས་མེད། གཞུང་དབུ་དགག་གཞན་སྤོང་གསུམ་དང་། སྤྱི་དོན་དང་གཞུང་དོན་ལྟ་
བུ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དོན་ལ་ཡོད་ཅིགས་དཀར་ཆག་ཏུ་བཟུངས་ཡོད།

༡༠༽བྱ་བ་འདི་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་སྤངས་ཀྱི་སྐོར། ལས་ཤེད་ལ་སྟེ་ཆོན་ལྟར་བཅད་དེ། དང་
མོ་ལུང་འཆོལ་མཁན། གཉིས་པ་མ་དཔེ་དང་བསྐྱར་མཁན། གསུམ་པ་སྐོག་སྤྱད་དུ་འཇུག་མཁན།
བཞི་པ་དཀར་ཆག་སྤྲིག་མཁན། ལྟ་བུ་དེ་བ་གཞུགས་སྤྲིག་མཁན་དང་མྱར་དཔྱེ་པའི་ནང་ནས།
ལུང་འཆོལ་བ་དང་དཔེ་བསྐྱར་བ་པལ་ཆེ་བ་བྱི་ལོ་(༡༠༡༩)ལོའི་འདུལ་བ་གསར་རྒྱུ་དང་དབུ་མ་
གསར་རྒྱུ་དང་པར་བྱིན་བཅས་འཛིན་བྱ་ལྟའི་ནང་ནས་ལོ་སྤྱི་ལོའི་རྒྱུགས་སྤྱོད་གནས་ཅིམ་མཐོ་
ཤོས་ཁག་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་བྱས། དཀར་ཆག་སྤྲིག་མཁན་བྱི་ལོ་(༡༠༡༩)ལོའི་ལྷ་རམས་འཛིན་
བྱ་བ་རྣམས་ཡིན། གོང་གསལ་ལས་ཤེད་རྣམས་ཀྱིས་པར་མ་མི་འབྲ་བ་རྣམས་དང་པན་ཚུན་ཞིབ་

བསྟར་ལེགས་པར་ཟེན་པའི་རྩེ་སུ་དཔེ་ཁྲིད་དགེ་ཆུན་ལས་ཐ་མའི་བསྟར་ཞིབ་དང་། དེ་ལས་
ནོར་ལྷག་ཆད་གསུམ་གང་བྱུང་སྟོག་སྟེང་དུ་འབྱུག་བསྐྱེགས་ལེགས་པར་ཟེན་རྩེས་བསྟར་དུ་མ་
དཔེ་ཁག་དང་བསྟར་ནས་བསྟར་སྟོག་ཐངས་གཅིག་བྱས་ནས་ཐ་མའི་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད།

༡༡ ཇལས་གཞི་འདིའི་བརྒྱད་རིམ་གྱི་སྒོར། བྱི་ལོ་(༡༠༡༢)ལོ་མགོར་སྐབས་དེའི་༥་སྐབས་རྩེ་
མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དབུ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་དང་། སྐབས་བཅུ་དགུ་པའི་བྱག་མཛོད་དང་། དཔེ་
ཁྲིད་དགེ་ཆུན་རྣམ་པ་དང་། དཔེ་བསྟར་མའི་ལས་བྱེད་ཆ་ཆད་ལྷན་ཆོགས་གྲིས་ལས་གཞི་འདིའི་
ཐོག་བཀའ་བསྟར་སྟུག་པོར་གནང་སྟེ་(༡༠༡༣)ལོར་བྱ་ཆད་ཆོགས་ཁང་ནང་དུ་བསྟར་དུ་༥་སྐབས་
རྩེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དབུར་བཞུགས་ཐོག་དཔེ་ཁྲིད་དགེ་ཆུན་རྣམ་པ་ལྷན་ཆོགས་གྲིས་པོད་གངས་
གཏན་འབེབས་དང་གོ་རིམ། པར་སྐྱབ་བྱེད་སྟོགས་དང་། དག་གཅིག་འབྱུར་དགོས་མིན་སྒོར་དང་།
ཐ་ན་རིན་ཆེན་སྤངས་ཤད་འགོད་སྤངས་ཡན་ཆད་བཀའ་བསྟར་སྟུག་པོར་གནང་སྟེ་ཐ་མའི་ལས་རིམ་
སྒོར་ཐག་བཅད་བྱས་པ་བཅས་སོ། །

བོད་རྒྱལ་ལོ་༡༩༩༣དང་བྱི་ལོ་༡༩༩༤.༡.༡༩ཉིན་

སེར་བྲེས་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས་གྲིས།

༡༡། །རྩེ་བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་
 རྒྱན་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་སྤྱི་དོན་སྤྱད་བའ་གི་རོལ་མཆོ་
 ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

༡༡། །ཐཱ་མ་དང་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་བྱལ་འཆལ་ལོ། །དུས་ཐམས་ཅད་དུ་
 རྩེས་སུ་བཟུང་དུ་གསོལ། དེ་ལ་འདིར་མཐོང་སྤྱང་རྟོག་པའི་ས་པོན་གྱི་དངོས་
 གཉིན་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ་ཉིད་རི་རྟུང་སྟོན་པའི་རྩལ་
 ལས་སྤངས་བ་ལ་དབང་བྱེད་རྩལ་བཤད་བ་ལ།

མདོ་ལས་གསུངས་རྩལ་དང་།

བསྟན་བཅོས་གྱིས་འབྲེལ་རྩལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཐོང་ལས་ཅེ་
 རྩེར་གྱི་མདོར། བར་བྱིན་དུག་རེ་རེ་ལ་གནས་ནས་གཞན་ལ་ལྷ་ལྷ་འཛིན་པར་
 གསུངས་པའི་ཤེར་བྱིན་ལ་གནས་ནས་བསམ་གཏན་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ།^༡ དེ་
 རྣམ་པར་ཐར་བ་བརྒྱད་དང་ཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོན་པ་པར་འབྱུག་བ་དགུ་པོ་དེ་
 དག་ཆོས་རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་སང་གི་རྣམ་པར་བསྐྱེདས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོན་པ་
 པར་འབྱུག་གོ། ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ལ་གནས་ནས་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་

ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་གོ།¹ །དེ་ལ་ཡན་
ལག་བརྟུ་གཉིས་གང་དག་ཅེ་ན། རབ་འཁྱོར་དེ་ལ་བྱང་ཆེན་མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་
འདུ་བྱེད་ཅེས་སོ་སོར་རྟོག་གོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། ཉི་ལྟ་དང་ལེའུ་བརྒྱད་མ་
དང་། ཉི་ཁྱི་ལྷན་འབྲེལ་ལྟར་ན་དུག་ཆོན་དུག་གི་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟུང་དེ་ཉིད་འདིའི་
སེལ་རྟེན་མ་བསྐྱེདས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་ཏེ། དེ་གསུམ་ལས་དུག་ཆོན་དུག་གི་མདོ་
མ་གཏོགས། འདི་ལ་མདོ་སྟུང་² བ་མེད་པའི་བྱིར། དག་ལྟན་ལས་དུག་ཆོན་དུག་གི་
ཐ་མ་ལ་གནས་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་བར་ལྷ་འཛིན་བར་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དེ་
ཆེགས་བཅད་འདིས་བསྟུས་པ་དང་། སེང་གེ་ལྷན་མ་བསྐྱེདས་ནི་དུག་ཆོན་དུག་གི་
མདོ་རྟོགས་པའི་འོག་ཏུ་ཐོད་ཀླུ་གྱི་སྟུང་བ་ལ་བཤད་པའི་སེང་གེ་ལྷན་མ་བསྐྱེདས་
དེ་ཡིན་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། དུག་ཆོན་དུག་གི་སྐབས་སུ་མདོ་ལས་གསུངས་
པ་ལྟར་སྤར་བྱངས་པ་དེ་ཉིད་ཆེགས་བཅད་དང་ཆེག་ལྟུག་པའི་བྱང་བར་མ་
གཏོགས་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་འབྱུང་ཞིང་། དུག་ཆོན་དུག་རྟོགས་རྩིས་སུ་གསུངས་པའི་
སེལ་རྟེན་མ་བསྐྱེདས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྟོག་ཚུལ་མདོ་ལ་མེད་པའི་བྱིར།

དེས་ན་སེང་གེ་ལྷན་མ་བསྐྱེདས་ལ་གཉིས་གསུངས་པའི་དང་སོ་མཐོང་ལམ་
ཅེ་སྟུང་ལ་དབང་པའི་བྱིར་དང་། གཉིས་པ་ཐོད་ཀླུ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ལྟར་དུ་འཕགས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བཞེད་པ་ཉིད་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་
ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟུང་ཉིད་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་

1 བ་9ན་ལ་རྟོགས་སོ། 15ན་9རྟོགས་སོ། 17ལ་9ན་རྟོག་གོ།

2 བ་9ན་9སྟུང་ག། 15ན་3སྟུང་ག། 17ལ་9ན་3སྟུང་ག།

སེང་གེ་རྣམ་བསྐྱེདས་ལ་སྟོམས་པར་འབྲུག་པའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།^༡ དེ་
ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྟོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བརྒྱད་སྟོང་
པར་^༢ཤེར་བྱིན་ལ་གནས་ནས་དང་པོ་ལཱའི་སྟོམ་པ་རྫོགས་པར་གསུངས་པ་དེས་
གཞན་ལ་ལ་གནས་པ་ཡང་མཆོད་པར་བྱས་ནས་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟུར་གྱི་མདོར་
སྟུར་ཞིང་། དེའི་འོག་ཏུ་ཐབས་མཁས་པས་ཐམས་ཅད་སྟོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་འབྲུར་ཏེ། བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་ལ་སྟོད་པ་དེ་ལ་བདུད་གྱི་ལས་གང་ཅི་དག་
འབྱུང་བར་འབྲུར་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་ཆེ་རབ་ཏུ་ཤེས་པར་འབྲུར་ཏེ།
ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་མདོ་ལ་རྒྱན་སྤང་དུ་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མཐོང་ལམ་ཅེ་མའི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་ཡང་
དང་ཡང་དུ་སྟོམ་པར་བྱེད་དེ་^༣ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་གསུངས་
པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟུར་དེ་ལ་རྫོགས་པ་རང་དབང་
དུ་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་མཆོམས་^༤སྟུར་བ་ལ།^༥ དེ་ལ་དབང་དུ་བྱ་བའི་
བྱིར་དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྟོམ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་
བཅད་པས་གསུངས་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་དའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་ནས་སེང་གེ་རྣམ་བསྐྱེདས་

༡ བསྟན་འབྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཟེ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༩་༣།

༢ བཀའ་འབྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༣། བརྒྱད་སྟོང་ཀེ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། བརྒྱད་སྟོང་པ། ༦༡༩་༡༩།

༣ བ་ཤབ་༣་བྱེད་དེ་ཞེས། ༡་ཤ་བ་༩་བྱེད་དེ་ཞེས། ༡༩་༩་བ་༩་བྱེད་དོ། །ཞེས།

༤ བ་ཤ་བ་༩་འཆོམས། ༡་ཤ་བ་༥་འཆོམས། ༡༩་༩་བ་༥་འཆོམས།

༥ བསྟན་འབྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཟེ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༩་༣།

༦ བ་ཤབ་༩་བས་གསུངས། ཞེས། ༡་ཤ་བ་༥་པས་གསུངས། ཞེས། ༡༩་༩་བ་༥་པས་གསུངས་པ། ཞེས།

པའི། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་
ལ། ¹མཐོང་བའི་ལམ་ཐོབ་པའི་ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་ཡང་མཉམ་གཞག་
གིས་བསྐྱེད་པའི་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱར་དང་། དེའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པའི་མཐོང་ལམ་ཅེ་
སྦྱར་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ནས་སེང་གེ་རྣམ་བསྐྱེདས་པའི། ཉིང་
དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་ཞུགས་ནས། །ཞེས་དང་། ²མཐོང་བའི་ལམ་ཐོབ་པའི་རྣལ་
འབྱོར་པ་དེ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པའི་འཛིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉིང་
དེ་འཛིན་སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྐྱེདས་པ་ལ་ཞུགས་ནས། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་
དེ་སྟོན་པ་ལ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ལུགས་མཐུན་དང་། །ལུགས་མི་མཐུན་ལ་
རྟོག་³པར་བྱེད། །ཅེས་དང་། ⁴དུས་ཕྱིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་མ་རིག་
པའི་རྟེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལུགས་དང་མཐུན་
པ་དང་། སྤྱི་བ་འགག་པས་ཁྱ་ཤི་འགག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལུགས་དང་
མི་མཐུན་པར་ཡང་དག་པར་རྟོག་གོ། །ཞེས་གསུངས།

འདིའི་སྐབས་སུ་གཞུང་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ།
མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱར་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། སྤངས་བ་ལ་དབང་
བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། མཉམ་གཞག་དུ་སེང་གེ་རྣམ་པར་
བསྐྱེདས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས། དེའི་རྗེས་ཐོབ་དུ་རྟེན་
འབྲེལ་ལུགས་མཐུན་དང་ལུགས་མི་མཐུན་ལ་རྟོག་པའི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ལ་

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒོ་བ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༩་ཡ།

2 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒོ་བ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༩་ཡ།

3 བ་པ་བ་ཡ་རྟོགས། 5་ན་ན་ཉ་རྟོགས། 11་ན་ན་རྟོག

4 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒོ་བ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༩་ཡ།

གནས་པའི་སེམས་དབང་ཡིན་པའི་བྱིར། མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་
པའི་སེམས་དབང་ཆོས་ཅན། སང་གེ་རྣམ་པར་བསྐྱེདས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་
སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་བརྟགས་ཀྱི་ས་བོན་དངོས་སུ་སྤངས་
པའི་སྟོན་མཐོང་སྤང་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་འཇིགས་པ་མེད་པའི་བདེན་པ་མངོན་
རྟོགས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དབང་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་
ཆོས་ཅན། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་མཐུན་དང་ལུགས་མི་མཐུན་ལ་རྟོག་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞིའི་གནས་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་བདེན་པ་མངོན་
རྟོགས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དབང་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དབང་དེས་
མཉམ་གཞག་ཏུ་སང་གེ་རྣམ་པར་བསྐྱེདས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་
བཞག་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་འཇིགས་པ་
མེད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་
རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་མཐུན་དང་ལུགས་མི་མཐུན་ལ་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་
ཡོད་དེ། བདེན་བཞིའི་གནས་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དབང་
དེས་མཐོང་སྤང་སྒྲིབ་གཉིས་སྤངས་ཟིན་པའི་བྱིར་དང་། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་
པས་བདེན་བཞིའི་གནས་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་ཟིན་པའི་བྱིར།

རོང་ལྷུག་པ་ན་རེ། སྐབས་འདིའི་སང་གེ་རྣམ་པསྐྱེདས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་

སྒོམ་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་ཡིན་ཏེ། དེ་ནས་སེང་གེ་ནས་བསྐྱེད་ས་པའི། །ཞེས་པ་^༡དེ་ནས་དེ།
མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་བསྟན་ཟེན་པ་དེ་ནས་སྒོམ་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་འཆད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ཡང་དང་
ཡང་དུ་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པས་གསུངས་
པ་ཞེས་དང་། མོད་ཀླུ་ཀྱི་མཆོམས་^༢སྒྲོར་དུ་^༣དེ་ལྟར་མཐོང་པའི་ལམ་བཟོད་ནས།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ།

རྟེན་འབྲེལ་སྤྱིའི་ནམ་གཞག་བཤད་པ་དང་།

ཀུན་ནས་རྟེན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བྲག་རྩ་བཤད་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། ཟབ་པའི་རྒྱ་མཆོན། སྒྲ་དོན་དང་བཞི་ལས།
དང་པོ་ནི། རང་གི་ཆ་གས་ལ་སྟོས་ནས་བྱུང་བ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། གཞི་
བྱུང་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་སྟེ། གཞི་བྱུང་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་
ཡིན་པས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་ཤེ་ལས།^༤གང་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་
འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི།

༡ བ་ན་བ་ན་ཞེས་པ་དེ། ༡༧༠་བ་༥་ཞེས་པའི་དེ། ༡་ན་བ་༡་ཞེས་པ་དེ།

༢ བ་ན་བ་ན་འཆོམས། ༡་ན་བ་ན་འཆོམས། ༡༧༠་བ་༤་མཆོམས།

༣ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སྒོམ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༩་ཉ་།

༤ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༧། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱུག་ ཅ་བ་ཞེས་དག། ༣༧་།

སྤྱིར་རྟེན་འབྲེལ་ལ་དབྱེ་ན།

རོ་པོ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། མ་སྟངས་ལ་འཛིག་གི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མེ་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བ་འབྱུང་བ་དང་། ས་པོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱུ་གུ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། པ་རི་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཚུ་རི་འཛིག་པ་དང་། རིང་པོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཐུང་དུ་འཛིག་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་དེ་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་ལས། རང་གི་རྒྱུར་རྒྱུར་པའི་རྒྱེན་གསུམ་ཀ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཞིག །རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་ལྟོས་ནས་བྱུང་བ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད།

ཡང་དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཕྱིའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། རང་གི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས། རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྐྱས་པ་གང་ཞིག །རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་ལྟོས་ནས་བྱུང་བ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། དཔེར་ན་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ལྟ་བུ། རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་གང་ཞིག །རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་ལྟོས་ནས་བྱུང་བ། གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད། དཔེར་ན། བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལྟ་བུ།

ཡང་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་སུ་ཡོད། རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞིག །རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་ལྟོས་ནས་བྱུང་བ། གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད། དཔེར་ན། འགོག་ལམ་གཉིས་པོ་ལྟ་བུའོ། །

༡ པ་རི་བ་ཤ་མཆན་ཉིད། ཡང་དེ། ༡་མ་བ་ཆ་མཆན་ཉིད་ཡང་དེ། ༡༡་པ་ན་ཆ་མཆན་ཉིད། དེ།

༢ པ་ཆ་ན་ཉ་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞིག །༡་ཆ་ན་ཉ་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞིག །༡༡་པ་ན་རང་རྒྱུ་ལས་མ་བྱུང་བ་གང་ཞིག །

༣ པ་ཆ་ན་ཉ་དཔེར་ན། འགོག་ལམ་གཉིས་པོ་ལྟ་བུའོ། ༡་ཆ་ན་ཉ་དཔེར་ན། འགོག་ལམ་གཉིས་པོ་ལྟ་བུའོ། ༡༡་པ་ན་དཔེར་ན་ཤེས་བྱ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རབ་དབྱེ་བརྒྱད་དུ་ཀུན་བརྩས་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་
ཉིད་ལས།^༡ རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་བའི་རབ་ཏུ་
དབྱེ་བ་དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་། སྐྱེ་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། ཕྱི་འཕྲོ་ཉོག་འབྱུང་
བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། འཛིག་^༢ པ་དང་འཆགས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། ཟས་
གྱིས་བརྟན་^༣ པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་
པར་འབྱེད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། རྣམ་པར་དག་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་།
མཐུ་སྟོབས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ཀྱང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་བལྟོ། །ཞེས་འབྲས་བུ་
གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྟོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
པ་དང་རྒྱ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྟོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་རབ་དབྱེ་བརྒྱད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འདུས་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བླད་ཆོས་ལྗེའི་
སྟོན་མ་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་ཟབ། མཆོན་ཉིད་ཟབ། སྐྱེ་བས་ཟབ། གནས་པས་
ཟབ། འབྱུང་བས་ཟབ་པའི་^༤ ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་རྣམས་རྒྱ་མེད་དང་སྟོ་སྟོན་དུ་
གཏོང་བའི་བྱེད་པ་པོ་མེད་ཀྱང་སྟོ་བུར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་
ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་ཡོད་པ་ལྟར་སྤང་བའི་རྟེན་
འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྟེན་གཞན་ལ་རག་ལས་ཏེ་མ་འདྲེས་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། སེམས་ཅན་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བརྩས། ༡༩༠་པ།

༢ བ་ཅན་ན་འཛིགས། ཏ་ཅན་ན་འཛིགས། ༡༥༡་བ་ན་འཛིག

༣ བ་ཅན་ན་ཟས་ཀྱི་བསྟན་རབ་དུ། ཏ་ཅན་ན་ཟས་ཀྱི་བསྟན་རབ་དུ། ༡༥༡་བ་ན་ཟས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་རབ་དུ། ཀུན་བརྩས། ༡༩༠་
པ་ཟས་ཀྱིས་བརྟན་པའི་རབ་དུ།

༤ བ་ཅན་པས། ཏ་ཅན་པས། ༡༥༡་བ་པེ་བའི།

བར་འབྲུང་ཡང་རྒྱུན་དེ་དག་གི་སྒོ་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་
བྱུང་སྟེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འདིག་ཀྱང་གནས་པ་ལྟར་སྤང་བའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་བྱུང་
སྟེ། རང་གི་རྒྱ་ལས་འབྲུང་ཡང་བདག་གཞན་ལ་སོགས་པ་འབྲུང་ཚུལ་གྱི་མཐའ་
བཞིའི་སྒོ་ནས་བརྟགས་ན་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། ཀུན་བཏུས་
ལས།^༡ ཟབ་པས་རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། རྒྱས་ཟབ་པ་དང་། མཚན་ཉིད་གྱིས་ཟབ་པ་དང་།
སྐྱེ་བས་ཟབ་པ་དང་། གནས་པས་ཟབ་པ་དང་། འབྲུང་བས་ཟབ་པ་ལྟ་^༢ བུའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། སྟོན་བཅུད་ཀྱི་འདིག་རྟེན་རྣམས་ཚས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྟེན་འབྲེལ་
ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བརྟེན་པའམ། འཕྲད་པའམ། ལྷོས་ནས་བྱུང་
པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐད་དོད།^༣ ག་
ཅི་ག་ཡ་ས་སྟུང་ལྷ་ཉ་ཞེས་འབྲུང་བའི་ག་ཅི་ཉ་ཡ་བརྟེན་པ་དང་འཕྲད་པ་དང་ལྷོས་
པ་ལ་འཇུག་ཅིང་། ས་སྟུང་ལྷ་ཉ་འབྲུང་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས།
རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐྱ་དོན་བཅུ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།^༤ དོན་རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་
ན། བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་དོན་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བའི་དོན་དང་། རྒྱ་དང་
བཅས་པ་ལ་འབྲུང་བའི་དོན་དང་། སེམས་ཅན་མེད་པའི་དོན་དང་། གཞན་གྱི་

༡ བསྟན་འབྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༦། སེམས་ཅན་ཅི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༡༩༩༡ ༡༦།
༢ བ་ཅ་བ་ཉ་ཟབ་པ་ལྟོའོ། ཏ་ཅ་ན་ཤ་ཟབ་པ་ལྟོའོ། ཀ་ལ་ན་ན་ཟབ་པས་ཀྱང་ཟབ་པར་བརྟོའོ། །
༣ བ་ཅ་བ་ཉ་ཅི་ག་ཡ་ས་སྟུང་ལྷ་ཉ། ཏ་ཅ་བ་ཉ་བ་དང་མཚུངས། ཀ་ལ་ན་ཅ་སྟེ་ཉ་ས་སྟུང་ལྷ་ཉ། མཆིམས་མཛོད་ལས། བུ་ཉི་
ཉ་ས་སྟུང་ལྷ་ཉ། ཏ་ཅ་བ་ཉ་ཅི་ག་ཡ་ས་སྟུང་ལྷ་ཉ།
༤ བསྟན་འབྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༦། སེམས་ཅན་ཅི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༡༩༩༡ ༡༠།
༥ བ་ཅ་བ་ན་དོན་རི་ལྷ་བྱ། ཏ་ཅ་བ་ན་དོན་རི་ལྷ་བྱ། ཀ་ལ་ན་ལ་དོན་གྱིས་རི་ལྷ་བྱ།
༦ བ་ཅ་བ་ན་བཅས་པ་ལ་འབྲུང་། ཏ་ཅ་བ་ན་བཅས་པ་ལ་འབྲུང་། ཀ་ལ་ན་ལ་བཅས་པ་ལས་འབྲུང་། ཀུན་བཏུས་༡༩༩༡ ༡༡་བཅས་

དབང་གིས་དོན་དང་། གཡོ་བ་མེད་པའི་དོན་དང་། མི་རྟག་པའི་དོན་དང་། སྐད་
ཅིག་མའི་དོན་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་^༡རྒྱན་མི་འཆད་པའི་དོན་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་
བུ་མཐུན་པའི་དོན་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་སྣ་ཚོགས་པའི་དོན་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་
བུ་སོ་སོར་ངེས་པའི་དོན་གྱི་^༢རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་སྐྱོད་ན་བཅུ་གཅིག་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐལ་བ་དང་། སྟོང་བ་དང་། བདག་མེད་པའི་དོན་བཞི་སྟོན་
བར་འདོད་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། དང་པོས་སྟོང་བའི་དོན་དང་།
གསུམ་པས་བདག་མེད་པའི་དོན་དང་། ཐ་མ་གསུམ་གྱིས་སྤྱུག་བསྐལ་བའི་དོན་
དང་། ལྷག་མ་དུག་གིས་མི་རྟག་པའི་དོན་བཐུན་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ།

སྐད་ཅིག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་པའི་ལུགས།

གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་པའི་ལུགས། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་
འབྲེལ་འདོད་པའི་ལུགས། རང་ལུགས་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། རང་སྤེལ་
ཅིག །རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལས་བྲུབ་པ་
ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་སྟེ་སེམས་ཅན་གྱི་སྟོག་བཅད་པའི་ཆོ།
དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཚོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ། དེའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ། དེའི་གནས་

བ་ལས་བྱུང་།

༡ བ་ལ་བ་ལ་འབྲས་བུ་རྒྱན། ༡༤་བ་ན་འབྲས་བུ་རྒྱན། ༡༥་ན་འབྲས་བུ་རྒྱན། ༡༦་ན་འབྲས་བུ་རྒྱན། ༡༧་ན་འབྲས་བུ་རྒྱན།

༢ བ་ལ་བ་ལ་དོན་གྱི། ༡༤་བ་ན་དོན་གྱི། ༡༥་ན་བ་ལ་དོན་གྱི། ༡༦་ན་བུས་འབྲེལ་བའི་དོན་གྱི།

སྐབས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་སོ་སོར་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ། དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ། དེའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ཡོད་པའི་དབང་པོ་བྱལ་པོ་དེ་སྦྱེ་མཆེད་བྱལ་གི་རྟེན་
འབྲེལ། དེ་རྣམས་འདུས་པ་རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ། རེག་པ་ཉམས་སྲུ་སྦྱོང་བ་ཚོར་
བའི་རྟེན་འབྲེལ། ཚོར་བ་བདེ་བ་^༡ལ་ཆགས་པའི་སྲིད་པ་དེ་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ།
སྲིད་པ་དེ་དང་མཚུངས་ལྷན་ཀྱི་ཀུན་ནས་^༢དགྲིས་པ་དེ་ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ། དེའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་དེ་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ། དེ་རྣམས་སྦྱེས་པ་སྦྱེ་
བའི་རྟེན་འབྲེལ། དེ་རྣམས་སྦྱིན་པ་རྒྱ་བའི་རྟེན་འབྲེལ། དེ་རྣམས་ཞིག་པ་ཤི་བའི་
རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་སྐད་ཅིག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་
བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་བཅུ་གཉིས་པོ་དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་བྱལ་
བས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་^༣།

གཉིས་པ་ནི།

ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྦྱ་བ་ན་རེ། ཁོ་པོ་ཅག་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་པ་
ཡིན་ཏེ།

ཆེ་སྲ་མ་ནས་འདིར་འོང་འདི་ནས་བྱི་མར་འགྲོ་བའི་ཆེ་གསུམ་ལ་རྫོགས་
པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། ཆེ་སྲ་མ་ནས་འདིར་འོང་
བར་བྱེད་པའི་ལས་ཀུན་ནས་སྦྱོང་བར་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་

༡ བ་ལ་ན་མ་བདེ་བ་ལ། ༢ ལ་ན་མ་བདེ་བ་ལ། ༣ ལ་ལ་ན་བ་ལ་དེ་ལ།

༤ བ་ལ་ན་མ་ཀུན་ནས་དགྲིས། ༥ ལ་ན་མ་ཀུན་ནས་དགྲིས། ༦ ལ་ལ་ན་བ་ལ་ཀུན་དགྲིས།

༧ བ་ལ་ན་མ་ཕྱིར། ༨ ལ་ན་མ་ཕྱིར། ༩ ལ་ལ་ན་མ་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ།

མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ། དེ་འབྲེལ་ལས་གསོག་པར་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
ལུང་པོ་ལྔ་པོ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ། ཆེ་འདིར་མངལ་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྒྲུར་མ་
ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དེ་ལྔ་པོ་དེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ། དེའི་སྐད་ཅིག་
གཉིས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་དབང་པོ་དུག་ཆང་བར་མ་དོད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དེ་ལྔ་
པོ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ། དབང་པོ་དུག་ཆང་བར་དོད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་
མིག་དབང་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱིས་རང་གི་ཡུལ་འཛིན་མི་
རྒྱས་པའི་བར་ཀྱི་དེ་ལྔ་པོ་དེ་སྟེ་མཆེད་དུག་གི་རྟེན་འབྲེལ། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་
གསུམ་འདུས་ནས་ཡུལ་ཀྱི་འགྲུར་བ་སྟོང་རྒྱས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཆོར་བ་བདེ་སྟུག་
བཏང་སྟོམས་གསུམ་ཀྱི་རྒྱ་ཟས་ལ་སོགས་པ་ཤེས་མི་རྒྱས་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་དེ་ལྔ་
པོ་དེ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ། དེ་ཤེས་རྒྱས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་འཁྲིག་པ་སྟོང་མི་རྒྱས་
པ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་དེ་ལྔ་པོ་དེ་ཆོར་པའི་རྟེན་འབྲེལ། དེ་རྒྱས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་འཁྲིག་
པའི་ཡུལ་བྱུང་མེད་འཆོལ་བ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དེ་ལྔ་པོ་སྟེད་པའི་
རྟེན་འབྲེལ། དེ་ལ་ཞུགས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་སྟེ་བ་བྱི་མར་འགོ་བའི་ལས་ཀྱན་ནས་
སྟོང་པར་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དེ་ལྔ་པོ་ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ། དེར་འགོ་བའི་
ལས་གསོག་པར་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དེ་ལྔ་པོ་སྟེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ། སྟེ་བ་
བྱི་མར་མངལ་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྒྲུར་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དེ་ལྔ་པོ་སྟེ་བའི་
རྟེན་འབྲེལ། དེའི་སྐད་གཅིག་གཉིས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་འཁྲིག་པ་སྟོང་མི་རྒྱས་པའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་དེ་ལྔ་པོ་དེ་ག་གི་འདི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

ཆེ་སྔ་མ་ནས་འདིར་འོང་བའི་ལས་ཀྱན་ནས་སྟོང་པར་བྱེད་པའི་གནས་

སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་མ་རིག་པའི་ཉེན་འབྲེལ་དུ་འཛོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེའི་གནས་སྐབས་སུ་མ་རིག་པ་གཙོ་ཆེ་བས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཉ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་བྱོན་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་བྱོན་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། མཛོད་ལས།^༡ མ་རིག་ཉེན་མོངས་སྡོན་གནས་སྐབས། །འདུ་བྱེད་དག་ནི་སྡོན་ལས་ཀྱི། །རྣམ་ཤེས་མཚམས་སྦྱར་ཕུང་པོ་ཡིས། །མིང་དང་གཟུགས་ནི་དེ་པན་ཆད། །སྦྱེ་མཆེད་བྱུག་དོད་ཚུན་ཆད་དོ། །དེ་ནི་གསུམ་འདུས་ཚུན་ཆད་དོ། །རིག་པ་བདེ་སྤྱད་ལ་སོགས་པའི། །རྒྱ་ཤེས་ཀུས་པ་ཚུན་ཆད་དོ། །ཆོར་འཁྲིག་ཚུན་ཆད་སྟེད་པ་ནི། །ལོངས་སྦྱོད་འཁྲིག་པ་ཆགས་ཅན་གྱི། །ཉེ་བར་ལེན་པ་ལོངས་སྦྱོད་རྣམས། །ཐོབ་པར་བྱ་བྱིར་ཡོངས་རྒྱག་པ། །དེ་སྟོན་འབྲས་བུ་འབྲུང་འབྲུར་བྱིར། །ལས་བྱེད་དེ་ནི་སྟོན་པ་ཡིན། །ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་སྦྱེ་བ་ཡིན། །ཆོར་བའི་བར་ནི་ཁ་ཤི་ཡིན། །འདི་ནི་གནས་སྐབས་པར་འདོད་ལོ། །གཙོ་བོའི་བྱིར་ན་ཡན་ལག་བསྐྱགས། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ལྟ་བུའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་རྒྱ་འབྲས་ཆར་གཉིས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་ཉ། མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས་ཆེ་སྔ་མ་ནས་འདིར་འོང་བའི་རྒྱ་དང་། རྣམ་ཤེས་ནས་ཆོར་བའི་བར་དེའི་འབྲས་བུ་སྟེ། ཆེ་སྔ་མ་ནས་འདིར་འོང་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཆར་གཅིག་དང་། སྟེད་ལེན་སྟོན་པ་གསུམ་འདི་ནས་བྱི་མར་འགོ་བའི་རྒྱ་དང་། སྦྱེ་ཁ་གཉིས་དེའི་འབྲས་བུ་སྟེ། འདི་ནས་བྱི་མར་འགོ་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཆར་གཅིག་སྟེ་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་བྱིར། སེམས་ཅན་རྣམས་ལས་ཉོན་གྱིས་འཁོར་བར་སྦྱེ་བ་ལེན་

པ་ལ་རྒྱ་ལྟུང་སྒྲུབ་ཚད་དེ་གཉིས་པོ་གང་རུང་གཅིག་གིས་ཆོག་སྟེ། མ་རིག་པ་དང་
འདུ་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་རང་ལྟུང་རྣམ་སྤྲིན་རྣམ་ཤེས་ནས་ཆོར་བའི་བར་འབྲེན་པ་
ཡང་སྟེད་ལེན་སྟེད་པ་གསུམ་ལ་རག་མ་ལས། དེ་གསུམ་གྱིས་རང་ལྟུང་རྣམ་
སྤྲིན་སྟེ་ཆ་གཉིས་འབྲེན་པ་ཡང་ཅིག་ཤོས་གཉིས་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཆེ་སྡེ་མ་ནས་འདིར་འོང་བ་འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་བའི་རྟེན་
འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་
ན། ཆེ་སྡེ་པའི་སྡེ་མ་ནས་སྡེ་མར་འོང་སྡེ་མ་ནས་འདིར་སྟེ་བ་སྒྲངས་པའི་སྟེད་ལེན་
གང་རུང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་ཡིན་ན། དེ་འབྲེལ་སྟེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེའི་ནང་ཆོན་དུ་
གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། དེ་འབྲེལ་སྟེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་
ཁྱབ། དེའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
གང་རུང་ཡིན་ན། དེ་འབྲེལ་ཆ་ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་ཁྱབ། །དེའི་ནང་ཆོན་དུ་
གྱུར་པའི་སྟེད་ལེན་གང་རུང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་ཕྱི་མ་ནས་
ཕྱི་མར་སྟེ་བ་སྒྲངས་པའི་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེའི་ནང་ཆོན་དུ་
གྱུར་པའི་སྟེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། དེ་འབྲེལ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་
ཁྱབ། དེའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། དེ་འབྲེལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆ་ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། དེ་
འབྲེལ་མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཀྱི་བར་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པོ། །

དེས་ན་དེ་འདྲའི་ཉེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་རྒྱས་པར་དབྱེ་
ན་བརྩུ་བྱ་གཏུ་འགྱུར་ཏེ། ཆེ་སྡེ་མ་ནས་འདིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་དེ་ལ་རྣམ་ཤེས་
ནས་ཆོར་བའི་བར་ལྷ་ཡོད་པ་ལྟར། འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགོ་བའི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་ཆ་
གཉིས་པོ་དེ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡོད་ལ། འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགོ་བའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པ་
དེ་ལ་སྟེད་ལེན་གཉིས་སྒྲིལ་ཡོད་པ་ལྟར། སྡེ་མ་ནས་འདིར་འོང་བའི་རྒྱ་མ་རིག་པ་དེ་
ལ་ཡང་དེ་གཉིས་སྒྲིལ་ཡོད་པས། ཆེ་སྡེ་མ་ནས་འདིར་འོང་བའི་རྒྱ་དེ་ལ་གསུམ།
འབྲས་བུ་དེ་ལ་ལྷ། འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགོ་བ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡོད་པས། བརྩུ་བྱ་ག་
ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

བསྐྱེ་ན་བརྒྱུད་དུ་འདུ་སྟེ། ཆེ་འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགོ་བའི་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེ་ཆ་
གཉིས་སྒྲིལ་འདུ་བ་བཞིན་དུ། ཆེ་སྡེ་མ་ནས་འདིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལྷ་པོ་དེ་ཡང་
དེ་གཉིས་སྒྲིལ་འདུ་ལ། སྡེ་མ་ནས་འདིར་འོང་བའི་རྒྱ་མ་རིག་པ་དེ་ཉོན་མོངས་པ་
གཅིག་ལྟར་^༡ འདུ་བ་བཞིན་དུ་འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགོ་བའི་རྒྱ་སྟེད་ལེན་གཉིས་པོ་དེ་
ཡང་ཉོན་མོངས་གཅིག་ལྟར་འདུ་བས། ཆེ་སྡེ་མ་ནས་འདིར་འོང་བའི་རྒྱ་དེ་ལ་
གཉིས། འབྲས་བུ་དེ་ལ་གཉིས། འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགོ་བ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་དེ་བརྒྱུད་
དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། ^༢ གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་མདོར་བསྐྱེས་བ། །བར་
མའི་རྗེས་སྒྲིལ་དཔག་པ་ལས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཡན་ལག་བརྩུ་
གཉིས་པོ་དེ་རྫོགས་རྒྱུ་ལ་ཡོད་དེ། མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས་ཆེ་སྡེ་མ་ལ་
དང་། རྣམ་ཤེས་སོགས་བརྒྱུད་ཆེ་འདི་དང་། སྐྱེ་ཆ་གཉིས་ཆེ་ཕྱི་མ་ལ་རྫོགས་

༡ བ་ཆ་བ་མ་གཅིག་ལྟར། ༥་ཆ་ཉ་གཅིག་ལྟར། ༧་ལ་ཉ་གཅིག་ལྟར།

༢ བསྐྱེན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱེས་པ། ༥༤། མཛོན་བ་ཀྱ། སྐྱོབ་དཔོན་དཔྱིག་གཉེན། མཛོད་ཆ་བ། ༡༩་༡༠།

པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཉིད་ལས།^༡ སྔོན་དང་ཕྱི་མཐར་གཉིས་གཉིས་དང་། །བར་དུ་
བརྒྱད་ཡོངས་རྫོགས་ལྡན་ལ།^༢ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲེལ་ལན་ལག་
བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་
ཡོད་དེ། སུང་པོ་ལྷའི་གནས་སྐབས་ལ་བཞག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་
བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀས་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་
ཅིང་།

དེ་དང་འདྲས་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དོན་གཅིག་དེས་ན་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་
འབྲེལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་
རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་གྱིས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་འདྲས་
བྱས་གྱིས་ཁྲབ་བ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐད་དོད་^༣ ག་ཉི་ཉ་ཡ་ས་སྟད་སྟ་
ཏ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ག་ཉི་ཉ་ཡ་ཞེས་བ་འབྲད་བ་ལ་འབྲུག་ལ་འབྲད་པའི་དོན་ཡང་རྒྱ་
རྒྱུན་དང་འབྲད་པར་^༤འདོད། ས་སྟད་སྟ་ཏ་ཞེས་བ་འབྱུང་བ་ལ་འབྲུག་ལ་འབྱུང་བའི་
དོན་སྟེ་བ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་དེ། སེམས་ཅན་པས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་འདྲས་བྱས་
གྱིས་ཁྲབ་བར་འདོད་བ་མི་འབྲད་དེ། དེས་འདྲས་མ་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་ལེན་
པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེས་རྣམ་བུར་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེས་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༩། མདོན་བ་གྱ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཙ་ག། ༡༩་༡༩།

༢ བ་༩་བ་༩་རྫོགས་ལྡན་ལ། ༩་༩་བ་༩་རྫོགས་ལྡན་ལ། ༡༡་༡༡་ན་༩་རྫོགས་ལྡན་ལ།

༣ བ་༡་ན་༡་ག་ཉི་ཉ་ཡ་ས་སྟད་བ་ཏ། ༩་༩་བ་༡་ག་ཉི་ཉ་ཡ་ས་སྟད་བ་ཏ། ༡༡་༡༡་བ་༡་ག་ཉི་ཉ་ཡ་ས་སྟད་བ་ཏ།

༤ བ་༡་ན་མ་འབྲད་བར་འདོད། ༩་༩་བ་མ་འབྲད་བར་འདོད། ༡༡་༡༡་བ་མ་འབྲད་བར་འདོད།

གཟུགས་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། དེས་འདུས་མ་བྱས་
ཀྱི་གཟུགས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཁས་ལེན་པའི་
ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། གཞན་ཡང་། རྣམ་བུར་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན་འདུས་མ་བྱས་
ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་མ་བྱུང་བ་དེ་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ལ།

བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང་།

དེའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ས་ལུ་ལྷང་བའི་མདོ་ལས།
’དགེ་སློང་དག་སྤྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མཐོང་བ་དེས་ཆོས་མཐོང་
ངོ་། །སྤྱིར་ཆོས་མཐོང་བ་དེས་སངས་རྒྱུ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་བྱ་བའི་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དེ་གང་ཞེ་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདི་
ལྟ་སྟེ། འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྱུང་། འདི་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་འདི་སྐྱེས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མ་
རིག་པའི་རྟེན་གྱིས་འདུ་བྱེད། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ། རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་རྟེན་གྱིས་མིང་དང་གཟུགས། མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་གྱིས་སྐྱེ་མཆེད་
བྱུགསྐྱེ་མཆེད་བྱུག་གི་རྟེན་གྱིས་རེག་པ། རེག་པའི་རྟེན་གྱིས་ཆོར་བ། ཆོར་བའི་
རྟེན་གྱིས་སྤེད་པ། སྤེད་པའི་རྟེན་གྱིས་ལེན་པ། ལེན་པའི་རྟེན་གྱིས་སྤིང་པ། སྤིང་
པའི་རྟེན་གྱིས་སྐྱེ་བ། སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱིས་ཆ་ཤི་ཆ་ཤིའི་རྟེན་གྱིས་ཐུང་ན་དང་། སྐྱེ་
སྐྱེགས་འདོན་པ་དང་། སྐྱེག་བསྐྱེལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འབྲུགས་པ་

རྣམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་
བ་འདི་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། དེ་ལ་མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་འགག། འདུ་
བྱེད་འགགས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགག། རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགགས་པས་མིང་
དང་གཞུགས་འགག། མིང་དང་གཞུགས་འགགས་པས་སྐྱེ་མཆེད་དུག་འགག། སྐྱེ་
མཆེད་དུག་འགགས་པས་རེག་པ་འགག། རེག་པ་འགགས་པས་ཆོར་བ་
འགག། ཆོར་བ་འགགས་པས་སྲིད་པ་འགག། སྲིད་པ་འགགས་པས་ལེན་པ་
འགག། ལེན་པ་འགགས་པས་སྲིད་པ་འགག། སྲིད་པ་འགགས་པས་སྐྱེ་བ་
འགག། སྐྱེ་བ་འགགས་པས་ཀླ་ལི་འགག། ཀླ་ལི་འགགས་པས་ཕྱ་ངན་དང་། སྐྱེ་
སྤྱགས་འདོན་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འཁྲུགས་པ་
རྣམས་འགག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་
བ་འདི་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་མདོའི་ཆོག་དོན་བཤད་པ་དང་།

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བྲག་རྩ་བཤད་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། དག་སྒོང་དག་ཅེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་མཐོང་རོ། །ཞེས་པའི་
བར་གྱིས་རྟེན་འབྲེལ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དེ་བསྟན་ནས། འདི་ཡོད་པས། ཞེས་པ་
ནས། འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་
རྟེན་འབྲེལ་ལྷགས་འབྱུང་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ལྷགས་ལྷོག་ལྷགས་ལ་བསྟན། དེ་
ལ་མ་རིག་པ་ཞེས་པ་ནས། འགག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྣམ་བྱང་
ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལྷགས་འབྱུང་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ལྷགས་ལྷོག་ལྷགས་ལ་

བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། འཁོར་བར་འཇུག་
ལྟོག་ལ་^༡ རྫོངས་པ་རྣམས་རྫོངས་པ་དེ་དང་བཅས་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེ་ཉིད་ལས། ^༢ གང་གི་འཁོར་བར་འཇུག་པ་དང་ལྟོག་པ་ལ་རྫོངས་པ་རྣམས་རྫོངས་
པ་དེ་དང་བཅས་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ལུགས་སུ་འབྱུང་བ་དང་ལུགས་སུ་མི་འབྱུང་བ་
གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་བྱང་གི་ཕྱོགས་ལས་བརྩམས་ཏེ་
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་སྒྲིའི་མཆན་ཉིད།

སོ་སོའི་དབྱེ་བསྒྲ། གོ་རིམས་ངེས་ཚུལ། གངས་ངེས་པའི་ཚུལ། རྟེན་དུ་
འབྱུང་ཚུལ། རང་རང་གི་བྱེད་ལས། ཆེ་དུ་ལ་རྫོགས་པ། ས་མཚུངས་པའི་རྣམ་
གཞག །དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ། དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་^༣ པའི་འབྲས་བུ་དང་བཅུ་ལས།
དང་པོ་ནི། རང་གི་རྒྱར་རྒྱར་པའི་རྟེན་གསུམ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཞིག །སྒྲིག་ཀུན་
གང་རུང་དུ་རྒྱར་པའི་འཁོར་བ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
མཆན་ཉིད། མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་འཁོར་བ་སྒྲོམ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མ་དག་པའི་
སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དེ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་བཅད་པར་
བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷག་བཅས་བྱང་འདས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུགས་སུང་
དེ་དེ་ཡིན་པ་བཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་དེ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན་ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་

༡ བ་ཨ་བ་ཆ་འཇུག་ལྟོག་ལས། ༢ བ་ཆ་ཆ་འཇུག་ལྟོག་ལས། ༣ བ་ཆ་ཆ་འཇུག་ལྟོག་ལས།

༤ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༢༡ མདོ་སྟེ་རྟེན་སྒྲོམ་པ་དཔེ་བསྟར་མ། སྒྲིག་པ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་པ། ༣༩༩༡༡།

༥ བ་འན་ཉ་སྒྲོམ། ༢༡༡ བ་ཆ་ཆ་སྒྲོམ། ༣༩༩ བ་ཆ་ཆ་སྒྲོམས།

ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེའི་རྒྱུ་
ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེས་དེ་སྤངས་
པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་
འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ས་ལས།^༡ དབྱ་བཙུང་པས་ཡན་ལག་དུ་ཞིག་སྤངས་ཤེ་ན། ཁམས་
གསུམ་ན་སྦྱོང་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྟེན་གསུམ་ཡང་ཡོད་དེ། གཡོ་བ་མེད་པའི་རྟེན། ལུས་པའི་རྟེན། མི་ཉག་
པའི་རྟེན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོན་
ཉིད་སྟོན་པའི་ཆེ་གཡོ་བ་མེད་པའི་རྟེན་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་སྟོས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། སྟོན་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་རྣམས་དབང་སྤྲུག་སོགས་གཞན་གྱི་སྟོང་གཡོ་བ་
སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་དེ་རྣམས་རང་གི་རྒྱར་གྱུར་པའི་གཡོ་བ་
མེད་པའི་རྟེན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ།
མདོ་ལས།^༢ འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྱུང་། ཞེས་དང་། ཀུན་བཏུས་ལས།^༣ མཆོན་ཉིད་
རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གཡོ་བ་མེད་པའི་རྟེན་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་དེ་སྟོན་པ་ན། མི་ཉག་པའི་རྟེན་ལས་བྱུང་བ་དང་ཞེས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་
པ་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་དབང་སྤྲུག་ཉག་པ་དང་། སྤྲུག་བསྐལ་ཉག་པ་སོགས་ཀྱིས་བྱས་
པ་མ་ཡིན་པར་དེ་རྣམས་རང་གི་རྒྱར་གྱུར་པའི་མི་ཉག་པའི་རྟེན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་

༡ བ་པ་ན་ལ་ཕྱིར། ཉ་པ་ན་པ་ཕྱིར། ༡༧པ་ན་པ་ཕྱིར་རྟེ།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༢༩། སེམས་ཙམ་ཆོ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ས། ༤༧༩་ཉ་༣།

༣ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༤༩། མདོ་སྟེ་ཆོ། སྟོན་པ་བཙུང་ལྟ་བུ་འདས། ས་ལུ་ལྟ་བུ་པའི་མདོ། ༣༡༥་ཉ་༤།

༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༢༤། སེམས་ཙམ་ཆོ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས་ ༡༤༡་པ།

ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས།^༡ འདི་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར་འདི་
སྒྲེ་སྒྲེ། ཞེས་དང་། ཀུན་བརྟུས་ལས།^༢ མི་རྟག་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་སྟོན་པ་ན། ལུས་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དང་ཞེས་སྒྲོས་པ་
ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་རང་གི་རྒྱུར་བྱུང་བའི་རྒྱུ་དང་པོ་གཉིས་ལས་
འབྱུང་བར་མ་ཟད་རྒྱ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་ལས་འབྲས་བྱ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་
འབྱུང་ངམ་སྐྱམ་པའི་ལོག་རྟོག་བཀག་ནས་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་རང་
སྒྲིག་པར་ལུས་པའི་རང་དང་རིགས་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས།^༣ འདི་ལྟ་སྟེ། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་
འདུ་བྱེད། ཅེས་དང་། ཀུན་བརྟུས་ལས།^༤ ལུས་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཞེས་
གསུངས། དེ་རྣམས་རང་སྒྲིག་པར་ལུས་པའི་རང་དང་རིགས་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་
བྱུང་བའི་དཔེ་ནི། མ་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་འབྱུང་ཡང་།
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ།

དབྱེ་བ།

སོ་སོའི་རོ་བོ། བསྐྱུ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་

༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། ༤༩། མདོ་སྡེ་ཆོ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། རྟེན་འབྲེལ་མདོ། ༣༣༤་༡༠།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། ༥༦། སེམས་ཅན་ཟེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བརྟུས། ༡༤༡་༥།

༣ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། ༤༩། མདོ་སྡེ་ཆོ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། རྟེན་འབྲེལ་མདོ། ༣༣༤་༡༠།

༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། ༥༦། སེམས་ཅན་ཟེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བརྟུས། ༡༤༡་༥།

ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ལ་^༡ ཅ་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་བའི་
སྤྱུག་ཀྱན་གཉིས་སུ་ཡོད་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་བཅུ་གཉིས་
སུ་ཡོད་དེ། མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ནས་ཆ་ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བར་བཅུ་གཉིས་སུ་
ཡོད་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀྱན་བརྟན་ལས།^༢ ཡན་ལག་རྣམ་པར་དབྱེ་བས་རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན།
ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་རྣམས་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་
གཉིས་ནི། མ་རིག་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཉིང་ལག་གི་སྒོ་
ནས་དབྱེ་ན་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ལ་འཕེན་བྱེད་
དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ཀྱན་སྒོར་དུ་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་དང་། འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བའི་དེ་
དང་། འཕེན་བྱེད་མི་གཡོ་བའི་དེ་དང་གསུམ་ཡོད་བའི་ཕྱིར། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
ལ་ཡང་། འདོད་བའི་བདེ་འགྲོའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བར་བྱེད་བའི་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ལས། རན་འགྲོའི་དེ་འཕེན་བར་བྱེད་བའི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་བའི་ལས།
ཁམས་གོང་མའི་དེ་འཕེན་བར་བྱེད་བའི་མི་གཡོ་བའི་ལས་གསོགས་དུ་མ་ཡོད་བའི་
ཕྱིར།^༣ མ་རིག་པ་ནས་ཆ་ཤིའི་བར་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་ལ།

དང་པོ་མ་རིག་པ་ལ།

ཁ་ཅིག །རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་བའི་རིག་
པ། མ་རིག་པའི་མཆོད་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དུ་

༡ བ་པ་བ་པ་དེ་ཙ་བའི། ཏ་པ་བ་པ་དེ་ཙ་བའི། ཀ་པ་བ་པ་དེ་ལ་ཙ་བའི།

༢ བཅུན་འབྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༤། སེམས་ཅན་རི། འཕགས་པ་སོགས་མེད། ཀྱན་བརྟན། ༡༩༡་༡༠།

༣ བ་ལ་ན་པ་ཕྱིར། མ་རིག་པ། ཏ་པ་བ་ལ་ཕྱིར། མ་རིག་པ། ཀ་པ་ན་པ་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། མ་རིག་པ།

༤ བ་ལ་ན་པ་ཡོད་པ་ལ། ཏ་པ་བ་ལ་ཡོད་པ་ལ། ཀ་པ་ན་པ་ཡོད་པ་ལ།

གྲུང་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་
དེའི་ཕྱིར་ཉེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། གང་ཟག་གི་
བདག་འཛིན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སེམས་བྱུང་དུ་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྲུང་པའི་སེམས་
བྱུང་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དབང་ཤེས་སུ་གྲུང་པའི་མ་རིག་པ་ཚོས་ཅན། མཚན་
ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཉམས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རང་དང་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་མ་རིག་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས།^༡ འདོད་ཆགས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་རིགས་པར་བྱའོ། །འདོད་
ཆགས་རི་ལྟ་བུར་མ་རིག་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་ཚོས་ཅན། ཡིད་ཤེས་སུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྲུང་པའི་རིག་
པ་ཡིན་ན་ཡང་ཡིད་ཤེས་ཡིན་དགོས་སོ། །ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དེ་ལ་
ཡང་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྲུང་པའི་རང་
སྟོབས་ཀྱིས་རྫོངས་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༦། སེམས་ཅན་རི། འགགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༥༡་ན་༡།

བདག་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་དེ་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་མཆོད་ཉིད་
 གི་ཟུར་དུ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོངས་པ་ཞེས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་མི་མཐུན་
 རྟོགས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས།¹ རིག་
 པའི་མི་མཐུན་རྟོགས་ཕྱིར་དང་། །སེམས་བྱུང་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། །ལོག་
 པར་དམིགས་ཉིད་མ་རིག་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་
 གི་བདག་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མ་རིག་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཅ་ཉོན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། ཀུན་འགྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེར་ཐལ། ཚོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན།
 འཛིག་ལྟ་ཚོས་ཅན། ཅ་ཉོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དུལ་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
 ཁས། དེར་ཐལ། ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཅ་ཉོན་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས།² ཉེས་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་
 དག །འཛིག་ཚོགས་ལྟ་ལས་སྦྱེས་པ་སྟེ། །དེ་མ་རིག་སྟེ་དེ་ལས་ཆགས། །དེ་ལས་
 ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒོར་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དེ་ཡན་ལག་

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་རྩ་བ། ༤༡༩་༡༩།

2 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་རྩ་བ། ༤༡༩་༡༩།

བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
ཚུར་མཐོང་ལྟས་བྱེན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་
རིག་པ་ཆོས་ཙན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཙན། འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །རང་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ཞེས་སོགས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཉོན་
མོངས་ཙན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
གསོག་^༡ པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཉོན་མོངས་ཙན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་
བསྐྱངས་ཏེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་
ཏེ་ལས་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། འཕེན་བྱེད་དགེ་བའི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་
འཐད་དེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དེ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། བྱང་པའི་
རྣམས་འབྱེད་ལས། ^༢ ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་གཞི་
བྱེད་པ་ནི་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པར་འདོད་པའི་དབྱུ་མ་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཞེད་ལ། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཟད་ན་གང་ཟག་གི་བདག་
འཛིན་ལྟོག་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མ་ཟད་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མི་ལྟོག་པ་
མ་ཡིན་རྟེ། འཁོར་བའི་གཞི་རྩ་མཐར་སྒྲུག་པ་དེ་མ་ལོག་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་ཐོལ་བ་
མི་འགལ་རྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༡ པ་ལ་བ་ཤ་སོགས། ༡༩་བ་ལ་སོགས། ༡༡་ལ་བ་ཤ་སོགས།

༢ ལྷ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་པ། རྩི་ཅོང་ཁ་པ། ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པོ། ༡༡༥་ཤ།

ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་བས་འཁོར་བ་མ་སྤངས་པར་ཐལ། དེས་
འཁོར་བའི་ཙ་བ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱེད་སྤངས་པ་དང་སྤྱག་
བསྐྱེད་ཀྱི་ཙ་བ་སྤངས་པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། འཁོར་བ་སྤངས་པ་དང་འཁོར་བའི་
ཙ་བ་སྤངས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་
འཛིན་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཙ་བ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ་ལོ།^༡ །དེ་ཡིན་ན་འཁོར་བའི་ཙ་བ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། སྤྱག་བཅས་མུང་འདས་ལ་གནས་པའི་
ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་བས་རིམ་བཞིན་གཤོག།^༢

ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་འཁོར་བ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་
ཐལ། དེས་འཁོར་བའི་ཙ་བ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱབ། དེར་
ཐལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་འཁོར་བའི་ཙ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁོ་ན་རེ། འཁོར་བའི་ཙ་བར་འཛིན་སྤངས་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ།
གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་འཁོར་བའི་ཙ་བ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
ཡང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཆེན་ལས། དེ་མེད་པར་
བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེ་ནི་འཛིན་སྤངས་འགལ་བའི་འཁོར་བའི་ཙ་བ་མི་
མཐུན་པ་གཉིས་མེད་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། མཆོན་ཉིད་དེ་མི་འཐད་དེ། འཁོར་བའི་ཙ་བར་གྱུར་པའི་མ་
རིག་པ་གྱུར་བཏྲགས་མེད། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་དེ་

༡ བ་༡༠་ན་༥་ཐལ་ལོ། །༥་༡༠་ན་༣་ཐལ་ལོ། །༡༡་༥༤་བ་༤་ཐལ།

༢ བ་༡༠་ན་༤་གཤོགས་༡༠་ན་༣་གཤོགས་༤༠་ན་༡་གཤོགས།

ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལྷག་མཐོང་ལས།^༡ སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ནི་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་མ་དུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་མ་དུག་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པས། འཁོར་བའི་རྩ་བར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ།^༢ ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་སྤངས་སུ་^༣ གྱུར་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་སྤངས་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྣམ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ས་ལས།^༤ རྟེན་ཏུ་འབྲེལ་བས་ཡན་ལག་དུ་ཞིག་སྤངས་ཤིང་། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་པ་སྟེ་གང་ཡང་རིལ་སྤངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྤོངས་པའི་སེམས་བྱུང་གང་ཞིག །རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྤོང་བྱེད་པ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མ་དུག་པའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀུན་ནས་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ལས་འབྲས་ལ་སྤོངས་པའི་མ་དུག་པ་དང་། བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཀུན་ནས་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྤོངས་པའི་མ་དུག་པ་དང་། གཉིས་སུ་ཡོད་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཉེ། ལས་འབྲས་ལ་

༡ སྤྱི་འབྲུམ་པར་ན། གསུང་འབྲུམ་པ། ཟླ་ཚེང་ཁ་པ། ལྷག་མཐོང་ཆོན་མོ། ༡༥༡་༣།

༢ བ་༡༠་བ་༣་འདི་ལ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཏ་༡༠་ན་༤་འདི་ལ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀ་༤༠་ན་༥་འདི་འདི་དམིགས་པ་ནི་ཡིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བར་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།

༣ བ་༡༠་བ་༣་སྤངས་སུ། ཏ་༡༠་ན་༥་སྤངས་སུ། ཀ་༤༠་ན་༤་སྤངས་སུ།

༤ བསྟན་འཕྱར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༣། སེམས་ཅན་ཆེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྣམ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ས། ༤༥༣་༤།

སྒྲིངས་པའི་མ་རིག་པ་དང་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་
པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འབྲུག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱ་དགེ་
བ་སྦྱད་པ་ལ་འབྲས་བུ་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བར་འཛིན་པའི་སེམས་བྱུང་སྒྲིངས་པ་ཡང་
ཡིན་དེ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
འབྲའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ལུས་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དེར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱ་དགེ་བ་སྦྱད་པ་ལ་^༡འབྲས་བུ་བདེ་བ་འབྱུང་བར་
འཛིན་པའི་སེམས་བྱུང་དེས་བདག་མེད་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་དེ་འབྲའི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་ཐལ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་
ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དེ་ཡིན་ན་དེ་ཁོ་ན་ནིང་ལ་སྒྲིངས་པའི་མ་རིག་པ་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་^༢དོན་གསང་རྣམ་བཤད་ལས་ཡན་ལག་བཅུ་
གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དེ་མཐོང་སྤང་ཡིན་གསུངས།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག །དེ་ཆོས་ཅན། སྤང་བྱ་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། མཐོང་
སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱ་རི་དྲགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཁྱོད་མེད་པར་ཐལ་
ལོ། །ཟེར་ན་མི་འབྲད་དེ། རང་རྒྱ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲོད་ཀྱི་འབྲས་བུར་
གྱུར་པའི་ངན་སོང་པའི་གཟུགས་སྤང་ཆོས་ཅན། སྤང་བྱ་ཀུན་བརྟགས་སུ་ཐལ།
མཐོང་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུབ་སྟེ། དེ་འབྲའི་ངན་སོང་པའི་སྤང་ཁམས་སྟེ།

༡ བ་༡༠་བ་༥་ལ་འབྲས་བུ། ཉ་༡༠་བ་༤་ལ་འབྲས་བུ། ཀ་༤༠་བ་༥་ལས་འབྲས་བུ།

༢ བ་༡༡་ན་ཕ་གཞན་ཡང་དོན་གསང་། ཉ་༡༠་བ་༥་གཞན་ཡང་དོན་གསང་། ཀ་༡༡་ན་༡་དོན་གསང་།

མཆེད་གསུམ་ག་མཐོང་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བརྟམ་ལས།^੧ རན་སོང་པའི་ཕྱང་
པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བར་བལྟ་བར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རན་སོང་པའི་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་
མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ངར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་དེ་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་པར་ཐལ། མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་
པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟམས་སུ་
གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་
པར་ཐལ། མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་། དེ་ཡིན་ན་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་ཉོན་ཡིད་འཁོར་
གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་དང་མཐོང་སྤང་གི་
གཞི་མཐུན་མེད་པར་ཐལ། བྱོད་ཡིན་ན་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དགེ་བར་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་
ཆོན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། མི་དགེ་བར་གྱུར་པའི་དེ་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་། ལུང་མ་
བསྟན་དུ་གྱུར་པའི་དེ་མེད། དང་པོ་ཡོད་དེ། འཕེན་བྱེད་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒོར་
དུ་གྱུར་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་
ཀུན་སྒོར་དུ་གྱུར་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་ལུང་མ་
བསྟན་གྱི་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་

੧ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ੨༤། སེམས་ཅན་ཟི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བརྟམ་ ੧༤༤།

གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དེ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁམས་གོང་མའི་སེམས་བསྟན་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། མཛོད་ལས།^༡ གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སེམས་བསྟན་ཀྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་མེད་པར་ཐལ། དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལས་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་འབྲའི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱང་མེད། དེ་འབྲའི་མི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱང་མེད་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་འབྲའི་དགོ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་ཀུན་
ནས་སྒོང་བྱེད་ཀྱི་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ།
ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཀུན་སྒོང་གི་ལུང་མ་བསྟན་དུ་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལུང་མ་བསྟན་དུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ་དགོ་བའི་
ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེས་རིགས་འབྲེ་ཟེར་ན། མཛོད་ལས།^༢ རབ་རྩ་
འཇུག་པ་^༣ དགོ་སོགས་ལས། །རྗེས་འཇུག་བྱེད་ཀྱང་ནམ་གསུམ་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱའི་ཀུན་སྒོང་དགོ་བའི་^༤ ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཤིང་
དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒོང་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། དེ་ཁོ་ཁོ་རང་དུ་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་
རྒྱ་ཀུན་ནས་སྒོང་བྱེད་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལས་སུ་ཐལ།

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༨༩། མཛོན་པ་ཀུ། རྒྱལ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཆ་བ། ༣༨་༡༩།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༨༩། མཛོན་པ་ཀུ། རྒྱལ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཆ་བ། ༥༥་༩།

༣ བ་༡༡་བ་༥་འཇུག་པ། ༩་༡༡་བ་༥་འཇུག་པ། ༡༡་༤་ན་༡་འཇུག་བྱེད།

༤ བ་༡༡་བ་༤་དགོ་བའི། ༩་༡༡་བ་༣་དགོ་བས། ༡༡་༤་ན་༣་དགོ་བས།

ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤར་བཞིན་མཚུངས་པར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་། དགེ་བར་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་གྱི་མ་
རིག་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པས་སྤངས་པར་ཐལ། ཡན་ལག་བཅུ་
གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཤེས་
སྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཉན་ཐོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ།
དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འཕགས་རྒྱུད་ལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་
རིག་པ་ཡོད་ཟེར་ན། དེས་ཀྱང་ནས་བསྤངས་ཏེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་ཡོད་
པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕགས་པའི་རྟེན་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་
ལས།^༡ བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པར་ཐལ། ལྷག་བཙས་སྤང་
འདས་པའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་
བར་གནས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྡོན་སྦྱེའི་གནས་སྐབས་སུ་
བསགས་པའི་ལས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དེའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་གནས་པའི་ཕྱིར།
བྱུང་བ་ཁས། རྟགས་བྱུང་སྟེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས།^༢ འདོད་ཆགས་བྲལ་བའི་གནས་པ་

༡ བ་༡༡་བ་༥་མཚུངས་པར་བྱའོ། །༡༡་བ་༤་མཚུངས་པར་བྱའོ། །

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། མདོ་སྡེ་ཆེ། སློབ་དཔོན་བ་སུ་བན་རྒྱ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ། ༤༤་༡༤།

༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ་རྩ་བ། ༡༡༥་༡༤།

ནི། །བརྟེ་བའམ་ཡང་ན་ལས་ཀྱིས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འཕགས་པའི་རྟེན་ལ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། འཕགས་པའི་རྟེན་ལ་
གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ།
དེར་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །སོ་སྐྱེའི་
རྟེན་ལ་དེ་གསར་དུ་གསོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་གསོག་པ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་
དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་
བ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སྟེལ་སྟོམ་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར།

འདི་ལ་ཁ་ཅིག །གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་ཀྱང་དེའི་
ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་འབྱུང་གི་ཕྱིར་མི་
འོང་འགའ་ཞིག་གིས་སྟོན་སོ་སྐྱེའི་གནས་སྐྱབས་སུ་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ལྟ་བུར་སྐྱེ་
འབྱུང་ལས་བསགས་པ་དེ་ཉིད་བསམ་གཏན་གྱི་སྟེལ་སྟོམ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱར་རྒྱར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
དེར་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེར་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་
ཀྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། མ་ཁྲབ་ན་འོག་ཏུ་འགོག །རྟགས་བྱུབ་སྟེ། དེར་སྐྱེ་བའི་
འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུབ་ན། དེར་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
མེད་པར་ཐལ། མ་བྱུབ་པ་གང་ཞིག །དེར་སྐྱེ་བའི་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་
མེད། དེར་སྐྱེ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་སོ་བྱུབ་སྟེ།
དེར་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཀྱན་སྦྲང་དུ་བྱུང་བའི་མ་རིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེར་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྐྱོས་མ་ཐག་པའི་གཙོ་མོའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲེལ་སྒྲོམ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བའི་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱར་བསྐྱར་དུ་བྱང་བའི་འབྲས་བུ་ཆེ་བར་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། དེར་སྐྱེ་བའི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བསགས་པས་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས་པར་འགྲོ་བར་ཐལ། ཁྱོད་དེར་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེར་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། ¹ ཉ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་གང་ཡིན་པ་ ² བོང་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་ཉིད་བོང་བྱར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་སྟེང་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བོང་བྱར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཞིག་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བོང་བྱར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས་པ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བར་བོང་བྱར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས་པ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བར་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར་ན། ཉར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་བོང་བྱར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་

ྱ བ་ཉ་བ་ཅ་སྐྱེ་བའི་ལས། ཉ་ཉ་བ་ཉ་སྐྱེ་བའི་ལས། ཀ་ཅ་ན་ལ་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས།

༢ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། མཛོད་པ་ཁྱེ། རྒྱ་བ་དཔོན་དཀྱིན་གཉེན། མཛོད་འགྲེལ། ༩༩༡།

༣ བ་ཉ་བ་ལ་ཉ་རྣམས་ཀྱིས་ནང་དུ་གང་ཡིན་པ་བོང་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནོ། །ཉ་ཉ་བ་ན་རྣམས་ཀྱིས་ནང་དུ་གང་ཡིན་པ་བོང་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནོ། །ཀ་ཅ་ན་བ་ཉ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་གང་ཡིན་པ་བོང་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནོ། །

འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། མ་ཁྲབ་མཚམས་ལ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཞིག་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་མཛོད་འབྲེལ་ལས། རྟོམ་རྣམས་ཀྱི་གང་ཡིན་པ་བྱེད་མོང་རྣམས་
ཀྱི་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟོམ་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་ཉིད་བྱེད་མོང་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་བྱེད་མོང་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཞིག་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་མོང་། དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་
སྐྱངས་པའི་བྱེད་མོང་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
ལས་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་སུ་ཐལ། ཁྱོད་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་
བྱེད་མོང་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་སྐྱངས་
པའི་ཆེ་བྱེད་མོང་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། དེའི་ཆེ་བྱེད་མོང་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
ན། རྟོམ་གྱི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་བྱེད་མོང་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་གཞི་
མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་དངོས།

ཁ་ཅིག །འཛིག་ལྟ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་
པ་ཡིན། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་གྱི་དེ་དང་འཁོར་བའི་ཅ་བར་གྱུར་པའི་
དེ་གཉིས་དོན་གཅིག །ས་གཞན་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་སྲིད་ཅེར་སྐྱེ་བའི་¹ མ་རིག་པ་ཅི་
ཡང་མེད་ཀྱི་སར་གཏོགས་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཏེ། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་པ་

1 བ་ཉ་ན་ཉ་ལྟོ་རྟོམ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཡིན་པ་བྱེད་མོང་རྣམས་ཀྱིས་གང་དེ་ཡིན་ནོ། ཉ་ཉ་ན་བ་ལ་དོམ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཡིན་པ་དེ་བྱེད་མོང་
རྣམས་ཀྱིས་གང་དེ་ཡིན་ནོ། ཀ་ཇ་ན་བ་ཇ་དོམ་རྣམས་ཀྱི་གང་ཡིན་པ་བྱེད་མོང་རྣམས་ཀྱིས་གང་དེ་ཡིན་ནོ། མཛོད་འབྲེལ། 3416
དོམ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱེད་མོང་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་དོ། །ཞེས་གསལ།

2 བ་ཉ་ན་ན་ལྟོ་བའི་མ་རིག་ །ཉ་ཉ་ན་ན་ལྟོ་བའི་མ་རིག་ །ཀ་ཇ་ན་ལྟོ་བའི་ཆེ་མ་རིག་ །

མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཕགས་རྒྱད་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་རྒྱད་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་པའི་མ་
རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་
ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཛིག་ལྟ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
འཕགས་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་
པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། འཕགས་རྒྱད་ལ་འཛིག་ལྟ་ལྟ་
སྒྲིལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་པར་ཐལ། ཡན་ལག་
བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད།
གཅིག་ཞོས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་མེད། དང་པོར་དེར་ཐལ། ཅི་ཡང་མེད་མན་
ཆད་ཀྱི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་པའི་དེ་ཡོད་པ་གང་
ཞིག །དེ་ཡིན་ན་ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྐྱས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་བྱུང་སྟེ། མིན་ཉོན་བརྒྱད་པ་སྤངས་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ།
མིན་ཅེའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་གཞན་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་མིན་ཅེར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ་མ་རིག་པ་ཅི་
ཡང་མེད་མན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྐྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས་སོ། །

རང་ལུགས་ལ། མ་རིག་པ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། ལྷན་འདྲིས་
བསྟན་གྱི་མ་རིག་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱིར་མ་རིག་པ་

༡ བ་༡༣་བ་༡་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་མེད། ཏ་༡༣་ན་༥་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་མེད། ཀ་༤་བ་༡་སྤངས་པའི་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར།
༢ བ་༡༣་བ་༣་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ། ཏ་༡༣་ན་༤་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ། ཀ་༤་བ་
༡་སས་བསྐྱས་ཀྱི་མ་རིག་པ།

དེ་ལ་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པའི་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བར་དུ་མ་འོངས་ཏེ། རྩེ་བྲག་སྤྱོད་པས་ནི་
མཛེལ་བ་བཀག་ཅམ་ལ་མི་མཛེལ་བ་དང་། བདེན་པ་བཀག་ཅམ་ལ་རྩོན་ཆོག་དུ་
མི་འཛོག་པ་བཞིན་དུ་རིག་པ་བཀག་ཅམ་ལ་མ་རིག་པ་མི་འཛོག་པས་རིག་པ་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་འགལ་ཁྲ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་སྒྲོངས་པ་གཅིག་ལ་
མ་རིག་པར་འཛོག་ལ། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་གི་ནང་ཆོན་ཀྱི་
གཏི་མུག་མེད་པའི་སེམས་བྱུང་ལ་བརྗོད་པས་དེའི་འགལ་ཁྲ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་
གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་ལ་མ་རིག་པ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། འཛིག་ལྟ་དང་མ་རིག་པ་རྣམ་
བ་ཐམས་ཅད་དུ་འགལ་ཏེ། མ་རིག་པ་དེ་རང་ཡུལ་ལ་སྒྲོངས་པས་རང་ཡུལ་ལ་
དཔྱོད་པའི་རྣམ་པས་མི་འཇུག །འཛིག་ལྟ་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་རང་ཡུལ་ལ་དཔྱོད་
པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་འགལ་བར་ལུང་གིས་གྲུབ་སྟེ། ལུང་
ལས། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་མ་རིག་པ་ཞེས་འཛིག་
ལྟ་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། མཛོད་ལས།^༡
མ་རིག་མི་མཛེལ་རྩོན་སོགས་བཞིན། །ཀུན་སྤྱོད་སོགས་ཆོག་ཕྱིར་གལ་^༢
ཏེ། །ཤེས་རབ་ངན་པའི་མིན་ལྟ་ཕྱིར། །ལྟ་བ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཕྱིར། །ཤེས་
རབ་ཉོན་མོངས་བསྟན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

མདོ་སྟེ་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཉོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
འགལ་ཁྲ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་མ་རིག་པར་འདོད་དེ། རྣམ་

༡ བ་༡༣་བ་༥་འཛོག་པ། ༡༡་༣་བ་༥་འཛོག་པ། ༡༡་༤་བ་༥་མི་འཛོག་པ།

༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་པ། ༢༤། མཛོན་པ་གྲ། སྤྱོད་དཔོན་དཀྱིག་གཉེན། མཛོད་ཙམ། ༡༢་༡༡།

༣ བ་༡༤་ན་༡་འགལ་ཏེ། ༡༡་༣་བ་༥་འགལ་ཏེ། ༡༡་༤་ན་༡་འགལ་ཏེ།

འབྲེལ་ལས།^༡ རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེས་འཛིག་ལྟ་མ་རིག་པར་ཡང་འདོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས།^༢ ཉེས་པ་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དག །ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་འཛིག་ལྟ་མ་རིག་པ་
དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། འཛིག་ལྟ་མ་རིག་པའི་ཕྱོགས་
གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བ་ལ་ཤ་དང་ལྡན་པའི་
ནགས་ཚལ་བཞིན་ནོ། །བྲེ་མདོ་གཉིས་ཀས་མ་རིག་པ་ལ་སྤང་བུ་^༣ ཀྱན་ལྡན་
གཉིས་སུ་འདོད་ཅིང་བྲེ་བྲག་སྤྲོ་བས་འཛིག་ལྟ་ལ་སྤང་བུ་ཀྱན་བརྟགས་ཀྱིས་བྲབ་
བ་ཁས་ལེན་ཏེ། དེས་ལྟ་བུའི་ཀྱན་སྦྱོར་ལྟ་བུ་^༤ སྤང་བུ་ཀྱན་བརྟགས་སུ་ཁས་ལེན་
པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱན་བྲགས་ཀྱིས་འཛིག་ལྟ་སྤངས་པར་ཡང་འདོད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རང་ལུལ་ལ་སྤོངས་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་སེམས་བྱང་མ་
རིག་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྲེ་ན། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་
དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས། བདག་རྒྱུན་གྱི་སྒོ་ནས་དབང་
ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དང་། ཡིད་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས།
འཛིན་སྤངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལོག་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དང་། དེ་མ་ཡིན་པར་
གྱུར་པའི་དེ་གཉིས། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཁམས་གསུམ་གྱི་མ་རིག་པ་གསུམ། དམིགས་
པའི་སྒོ་ནས་ལས་འབྲས་ལ་སྤོངས་པའི་མ་རིག་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྤོངས་པའི་
མ་རིག་པ་གཉིས། གཉིན་པོའི་སྒོ་ནས་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དང་། སྒོ་མ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ་རྩ་བ། ༥༡༩་༡༡།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ་རྩ་བ། ༥༡༩་༡༡།

༣ བ་༡༤་ན་༤་མ་རིག་པ་ལ་སྤངས་བུ་ཀྱན་ལྡན། ༡༥་ན་༡་མ་རིག་པ་ལ་སྤངས་བུ་ཀྱན་ལྡན། ༡༦་ན་༥་མ་རིག་པ་ལ་ཀྱན་ལྡན།

༤ བ་༡༤་ན་༥་ཀ།

སྤང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། རོ་བོ་གང་ཡིན་དབྱུང་པའོ། །དང་པོ་ནི།
རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཀྱན་སྦྱང་དུ་
གྱུར་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚླངས་པའི་སེམས་བྱུང་། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་
ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དོན་
གཅིག །དེ་ལ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ལ།
འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་པ། དེ་ཡིན་ལ་སྤྲ་མ་མ་ཡིན་པ།
གཉིས་ཀ་ཡིན་པ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་དང་

བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་
ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་
གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། ཚུར་མཛོང་ཐ་མལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡན་ལག་
བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ལྟ་བུ། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་
ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དང་ལས་འབྲས་ལ་ཚླངས་པའི་མ་རིག་པའི་གཞི་
མཐུན་མེད་དེ། དེ་ཡིན་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚླངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཀྱན་བརྟུས་ལས།¹ ཚླངས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྒྲིན་
པ་ལ་ཚླངས་པ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚླངས་པའོ། །དེ་ལ་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་
ལ་ཚླངས་པས་ནི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལ་² མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། །དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚླངས་པས་ནི་བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་མངོན་པར་འདུ་

1 བསྐྱར་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། 261 སེམས་ཅོམ་རི། འབགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀྱན་བརྟུས། 222/241

2 བ་22 བ་4 ལས་ལ་མངོན་པར། 222 བ་3 ལས་ལ་མངོན་པར། 226 ར་3 ལས་ལ་མངོན་པར།

བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལ་ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་ལས་འབྲས་ལ་རྫོངས་པའི་མ་རིག་པ་དེས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་
ལས་དེའི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་བྱེད་པར་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་ཀྱི་དེའི་རྒྱུ་ཀུན་སྒྲོང་བྱེད་
པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྫོངས་པས། ཞེས་སོགས་ལ་
མི་མཚུངས་ཏེ། ལས་དེའི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ཡིན་ན་ལས་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་
དགོས་པ་གང་ཞིག །བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་དང་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྫོངས་པའི་མ་རིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་
བའི་ལས་གང་རུང་ཡིན་ན་དགེ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དེ་གསུམ་དུ་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། ཡན་
ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དེ། དགེ་སོགས་གསུམ་གྱི་ནང་
ནས་ལུང་མ་བསྟན། སྤང་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ངོ་བོ་སྒྲོམ་སྤང་། སྤང་བོ་ལཱའི་ནང་
ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་བོ་ཡིན། གང་ཟག་སུའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ན་སོ་སྤྱིའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་
ཅིང་། འཕགས་རྒྱུད་ལ་མེད་དེ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཡང་།

ཁ་ཅིག །ཡང་སྤིད་ཕྱི་མ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཚུར་མཐོང་ལྟས་ཤིན་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་
ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཡང་སྤིད་
ཕྱི་མའི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཤིང་རང་

གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཡང་སྤྲིད་ཕྱི་མ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་
ན། རན་སོང་པའི་'རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། ཟུར་གཉིས་
བ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཡང་སྤྲིད་ཕྱི་མ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་སུ་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། དེའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རན་སོང་པའི་གང་
ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་བར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་འཕངས་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཁྱོད་དང་བདེ་འགྲོའི་སྤྲིད་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཤིང་རང་གི་
འཕང་བུར་གྱུར་པའི་ཡང་སྤྲིད་ཕྱི་མ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ། དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག །ཆེ་དེ་ལ་དབྱ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བར་ངེས་པའི་སོ་སྤྲེའི་
རྒྱུད་ཀྱི་དཔྱལ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་
ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འཕང་བུར་གྱུར་པའི་ཡང་
སྤྲིད་ཕྱི་མ་ཡོད་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དབྱ་བཅོམ་བ་ལས་ཉོན་ཀྱིས་དཔྱལ་བར་སྤྲེ་
བ་ལེན་བ་ཡོད་བར་ཐལ་ལོ་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་^༡ ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་
འཕང་བུར་གྱུར་པའི་དེ་ཡོད་བར་ཐལ། དཔྱལ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་དེ་དེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་དེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྤང་ཡོད་དེ། དེར་
གྱུར་པའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས་ཡོད་བ་གང་ཞིག །ལུས་ངག་གི་ལས་

༡ བ་༡༥་ན་ཅ་རན་སོང་པའི་རྣམ་སྤྲིན། ༡༥་ན་ཅ་རན་སོང་པའི་རྣམ་སྤྲིན། ༡༥་བ་ཅ་དཔྱལ་བའི་རྣམ་སྤྲིན།

༢ བ་༡༥་བ་༡་ཁྲབ་སྟེ། འདོད་ན། ༡༥་ན་ཅ་ཁྲབ་སྟེ། འདོད་ན། ༡༥་ན་ཅ་ཁྲབ། འདོད་ན།

གཟུགས་ཕྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས།^༡ སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་
 ཏེ། །དེས་བསྐྱེད་ལུས་དང་དག་གི་ལས། །ཞེས་དང་།^༢ ལུས་རྣམས་རིག་བྱེད་
 དབྱིབས་སུ་འདོད། །དག་རྣམས་རིག་བྱེད་ནི་དག་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ལས་ཡིན་ན་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས།^༣ སེམས་པའི་ལས་ནི་རང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་
 སེམས་ལུལ་རྣམས་ལ་གཡོ་ཞིང་སྐྱུལ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིད་ཀྱི་ལས་
 མོ། །བསམ་པའི་ལས་ནི་སེམས་པ་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་ཤིང་ལུས་དག་གི་
 ལས་ཏེ། དེ་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་གཟུགས་ཅན་
 ཁོ་ནར་བྱེ་བྲག་སྟེ་བས་འདོད་པ་ལ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་དེ་བཀག་ནས།
 ལུས་དག་གི་རིག་བྱེད་དང་མཉམ་དུ་འཇུག་པའི་སེམས་པ་ལ་བྱེད་པས་གཉིས་
 ཀའང་སེམས་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ལས་དང་གཟུགས་ཕྱང་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། དགེ་བའི་
 ལས་དང་གཟུགས་ཕྱང་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་གང་ཞིག །མི་དགེ་བའི་ལས་དང་
 དེའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། བཀའ་བརྒྱུད་སྟོང་པ་དེ་དགེ་བའི་
 ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། གཉིས་པ་བྱུབ་
 སྟེ། རྩལ་ཆོག་དེ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་པོ། །

༡ བསྐྱེད་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། མཛོད་པ་ཀུ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཆ་བ། ༥༧་༡༠
 ༢ བསྐྱེད་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། མཛོད་པ་ཀུ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཆ་བ། ༥༧་༡༡
 ༣ སྐྱུ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་པ། ༤་ཙོང་ཁ་བ། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ། ༣༡༠་༣
 ༤ བ་༡༥་བ་༥་དེ་རིག་བྱེད། ༩༡༥་བ་༥་དེ་རིག་བྱེད། ༡༦་མ་ན་༤་དེ་ལ་རིག་བྱེད།

རང་ལུགས་ལ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་སྒྱུར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། རོ་བོ་གང་ཡིན་དབྱེད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་མ་རིག་པས་
ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཤིང་རང་གི་འཕང་བྱར་གྱུར་བའི་ཡང་སྤིད་སྤྱི་མ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
སེམས་བྱུང་སེམས་པ་དེ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དོན་གཅིག

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
ལས། དེར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས། དེར་གྱུར་པའི་མི་གཡོ་བའི་
ལས་དང་གསུམ་ཡོད། དང་པོ་ལ་ཡང་། དེར་གྱུར་པའི་སྤྱིང་བཞིའི་མི་དང་འདོད་
ལྷ་རིགས་བྱག་ཏུ་སྦྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་རྣམས་སུ་ཡོད། གཉིས་པ་ལ་ཡང་།
རན་སོང་གསུམ་དུ་སྦྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་རྣམས་སུ་ཡོད། གསུམ་པ་ལ་
ཡང་། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་བདུན་དང་། གཟུགས་མེད་རིགས་
བཞིར་སྦྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་རྣམས་སུ་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་དེ་ཡིན་ན། སྤང་པོ་ལྗེའི་ནང་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ།
དེ་ཡིན་ན་མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ཡིན་ན་
སེམས་བྱུང་སེམས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དགེ་སོགས་གསུམ་ཀྱི་ནང་ནས་རོ་བོ་
སྤང་མ་བསྟན་དང་། སྤང་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་རོ་བོ་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལས་ལ་སྒྱུར་རོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་སེམས་པའི་ལས་དང་བསམ་

པའི་ལས་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཀུན་བརྟུས་ལས།^༡ ལས་གང་ཞེ་ན། སེམས་པའི་ལས་
དང་བསམ་པའི་ལས་ཏེ། འདི་ནི་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མདོར་བསྡུས་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་ཡོད་དེ། ཡིད་ཀྱི་ལས་དེ་སེམས་
པའི་ལས་དང་། ལུས་དག་གི་ལས་གཉིས་སོ་དེ་བསམ་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
མཛོད་ལས།^༢ སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཏེ། །དེས་བསྐྱེད་ལུས་དང་དག་གི་
ལས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ལས་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས་
གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། དག་མི་དག་གང་ཡིན་ཀྱང་རུང་དང་སོར་འདི་དང་འདི་བྱའོ་
ཞེས་ཐོག་མར་ཡིད་ཁོ་ན་ལ་སེམས་ཤིང་ལུས་དག་གི་གནས་སྐབས་སུ་མ་ཐོན་
པའི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་དེ། ཡིད་ཀྱི་ལས་དང་། སེམས་བྱུང་སེམས་པ་དེས་
ཀུན་ནས་བསྐྱེད་ཏེ་ལུས་དག་གི་གནས་སྐབས་སུ་ཐོན་པའི་སེམས་བྱུང་སེམས་
པ་དེ། ལུས་དག་གི་ལས་སུ་སོ་སོར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་
དང་མཉམ་དུ་འཇུག་པའི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་དེ། ལུས་ཀྱི་ལས་དང་། དག་གི་
རིག་བྱེད་དང་མཉམ་དུ་འཇུག་པའི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་དེ། དག་གི་ལས་སུ་
འཛོག་གོ། །ལུས་ཀྱི་ལས་ལ་བྱུག་དུ་ཡོད་དེ། སློག་གཙོད་པའི་ལས། མ་བྱིན་^༣ ལེན་
པའི་ལས། མི་ཆངས་པར་སྦྱོང་པའི་ལས་ཏེ་ལུས་ཀྱི་མི་དག་པའི་ལས་གསུམ། དེ་

༡ བསྐྱེད་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༨༤། སེམས་ཅན་རི། འབགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བརྟུས། ༢༡༥་༣།

༢ བསྐྱེད་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༨༤། མཛོད་པ་ཀྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཙ་བ། ༢༤་༤།

༣ བ་༡༤་བ་༣་སློག་གཙོད་པའི་ལས། མ་བྱིན་ལེན་པའི་ལས། མི་ཆངས་པར་སྦྱོང་པའི་ལས་ཏེ། ༡་༡༤་ན་༨་སློག་གཙོད་པའི་ལས།
མ་བྱིན་ལེན་པའི་ལས། མི་ཆངས་པར་སྦྱོང་པའི་ལས་ཏེ། ༡༤་བ་༣་སློག་གཙོད་པ། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ། མི་ཆངས་པར་སྦྱོང་པ་
ཞེ།

ལས་བསྐྱོག་པའི་ལུས་ཀྱི་དག་བའི་ལས་གསུམ་སྟེ་བྲུག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་། དག་གི་ལས་ལ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་དེ། རྩལ་གྱི་ལས། སྤ་མའི་ལས། ཆོག་རྩལ་གྱི་ལས། དག་འབྲལ་གྱི་ལས་ཏེ་དག་གི་མི་དག་བའི་ལས་བཞི། དེ་ལས་བསྐྱོག་པའི་དག་གི་དག་བའི་ལས་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་། ཡིད་གྱི་ལས་ལ་བརྒྱབ་སེམས་དང་། གནོད་སེམས། ལོག་ལྟ་རྒྱུ་མས་མེད་དེ། དེ་རྒྱུ་ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་མཛོད་ལས། གསུམ་མཐ་བདུན་ནི་ལས་ཀྱང་ཡིན། །ཞེས་དང་། བརྒྱབ་སེམས་ལ་སོགས་ལས་མིན་ཡང་། །ཞེས་གསུངས།

ཡང་ལས་ལ་རྒྱུའི་སྒོ་ནས། ཟག་བཅས་གྱི་ལས་དང་ཟག་མེད་གྱི་ལས་གཉིས། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་རྒྱ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་ཀྱང་ནས་བསྐྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་སེམས་བ་ལྟ་བུ། ཟག་བཅས་གྱི་ལས་ལ་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས། འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས། འབྲུབ་བྱེད་གྱི་ལས། རྩོགས་བྱེད་གྱི་ལས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ངོ་བོ་འབྲིན་རུང་ཅམ་དུ་བྱེད་པའི་ལས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ངོ་བོ་འབྲུབ་ངེས་སུ་བྱེད་པའི་ལས་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱིས་འཕངས་ཤིང་འབྲུབ་བྱེད་ལས་ཀྱིས་བྲུབ་པར་བྲས་པའི་ཉེན་དེ་ལ་བདེ་སྤྱག་སོ་སོར་འབྲིན་པར་བྱེད་པའི་

-
- ༡ བ་༡༤་བ་ཅ་ཕྱིར་ཏེ། ༡༡༤་བ་༡་ཕྱིར་ཏེ། ༡༡༤་བ་ཅ་ཕྱིར།
༢ བ་༡༤་བ་ཅ་རྩལ་གྱི་ལས། སྤ་མའི་ལས། ཆོག་རྩལ་གྱི་ལས། དག་འབྲལ་གྱི་ལས་ཏེ།
༣ བ་༡༤་བ་ཅ་ཕྱིར་ཏེ།
༤ བསྐྱེད་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༤། མཛོན་བ་ཀྱ། སྒོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཙ་བ། ༣༡་༡༣།
༥ བ་༡༤་བ་༤་མཐ། ༡༡༤་བ་༣་མཐ། ༡༡༤་བ་༤་ལས།
༦ བསྐྱེད་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༤། མཛོན་བ་ཀྱ། སྒོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཙ་བ། ༣༠་༡།
༧ བ་༡༤་བ་༤་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས། ༡༡༤་བ་༣་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས། ༡༡༤་བ་༤་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས།
-

ལས་ལྟ་བུ།

དེས་ན་འཕེན་བྱེད་དགེ་བས་འཕངས་ཤིང་རྫོགས་བྱེད་དགེ་བས་རྫོགས་པ།
འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བས་འཕངས་ཤིང་རྫོགས་བྱེད་མི་དགེ་བས་རྫོགས་པ། འཕེན་
བྱེད་དགེ་བས་འཕངས་ཤིང་རྫོགས་བྱེད་མི་དགེ་བས་རྫོགས་པ། འཕེན་བྱེད་མི་
དགེ་བས་འཕངས་ཤིང་རྫོགས་བྱེད་དགེ་བས་རྫོགས་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི།
འདོད་པའི་ལྟ་དང་མི་པལ་ཆེར་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ངན་སོང་བ་པལ་ཆེར་ལྟ་བུ།
གསུམ་པ་ནི། མིའི་རྟེན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཚུང་ཞིང་ཆེ་བྱུང་ལ་ནད་མང་བ་ལྟ་བུ། བཞི་
པ་ནི། ལྷའི་རྟེན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དཔག་མེད་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ལ་རྣམ་སྤྲིན་འབྱུང་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས། མཐོང་ཆོས་
ལ་སྤྱོད་འབྱུང་གྱི་ལས། སྤྱི་གནས་གཞན་ལ་སྤྱོད་འབྱུང་གྱི་ལས། ལན་གངས་
གཞན་ལ་སྤྱོད་འབྱུང་གྱི་ལས། རྣམ་སྤྲིན་འབྱེན་པར་མ་ངེས་པའི་ལས་དང་བཞི་
ལས། དང་པོ་ནི། ལས་བསགས་པའི་ཆེ་དེ་ལ་རྣམ་སྤྲིན་འབྱེན་པར་ངེས་པའི་ལས་
ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ལས་བསགས་པའི་ཆེ་བྱི་མ་དེ་ཉིད་ལ་རྣམ་སྤྲིན་འབྱེན་པར་
ངེས་པའི་ལས་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། ལས་བསགས་པའི་ཆེ་བྱི་མའི་བྱི་མ་ནས་རྣམ་
སྤྲིན་འབྱེན་པར་ངེས་པའི་ལས་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་གཉན་པོ་
སྟོབས་བཞིའི་བཞགས་པས་འདག་ངེས་ཀྱི་སྟོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུ། ཡང་དེ་ལ་
རྣམ་སྤྲིན་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས། བདེ་བ་སྤྱོད་འབྱུང་གྱི་ལས། སྤྱག་བསྐལ་སྤྱོད་
འབྱུང་གྱི་ལས། བཏང་སྟོམས་སྤྱོད་འབྱུང་གྱི་ལས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་ལྟ་བུ། གཉིས་

བ་ནི། མི་དགེ་བའི་ལས་ལྟ་བུ། གསུམ་བ་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་
སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུ། ཡང་དེ་ལ། ཁམས་དང་བསམ་བའི་སྒྲོན་ནས།

བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས། མི་གཡོ་བའི་
ལས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འདོད་པའི་བདེ་འགྲོའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་འབྱུང་ཀྱི་
ལས་ལྟ་བུ། གཉིས་བ་ནི། རན་འགྲོའི་དེ་ལྟ་བུ། གསུམ་བ་ནི། ཁམས་གོང་མའི་དེ་
ལྟ་བུ།

ཁམས་གོང་མའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་འབྱུང་ཀྱི་ལས་ལ་མི་གཡོ་བ་ཞེས་བརྗོད་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁམས་གོང་མའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་ནམ་གཡང་
གིས་མི་གཡོ་བའམ་དེའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་དང་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེས་
ནམ་སྤིན་ཁམས་གཞན་དང་ས་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བ་སྟེ་མི་འབྲིབ་པའི་རྒྱ་མཚན་
གིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་འབྱུང་ཀྱི་ལས་ནམས་གཡོ་
བ་ཡིན་ཏེ། མཆོད་སྦྱིན་རྒྱུ་ལས་པོ་ཆེ་བཏང་བའི་ནམ་སྤིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལོངས་སྟོན་
ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་དེ་གཏོང་བ་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ནམ་པར་དག་པ་དང་ལུན་ན་བདེ་
འགྲོའི་རྟེན་ལ་འབྱུང་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བའི་དབང་གིས་རན་འགྲོའི་རྟེན་ལ་
འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ནི། རང་རྒྱ་ཉོན་མོངས་ཅམ་གྱིས་ཀུན་ནས་
བསྐྱངས་པ་མ་ཡིན་པར་རང་རྒྱ་ཤེས་སྤྱིབ་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་གི་ཅོལ་བ་ཕྱ་མོ་ལས་བྱུང་
བའི་སེམས་བྱུང་སེམས་བ་ལྟ་བུ། འདི་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་ནམས་དག་ཞིང་དུ་

༡ བ་༡༨་བ་༩་ཤེས་སྤྱིབ་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་གི་ཅོལ་བ་ཕྱ་མོ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་། ༡་༡༨་བ་༡་ཤེས་སྤྱིབ་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་གི་ཅོལ་བ་ཕྱ་
མོ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་། ༡་༢༠་ན་ཤེས་སྤྱིབ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་ཅོལ་བ་ཕྱ་མོར་གྱུར་བའི་སེམས་བྱུང་།

སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་དང་དག་ས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དབང་རྣམས་གཞན་དོན་དུ་
འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱར་དགོས་པར་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ནི། མཉམ་གཞག་རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་ལས་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ལས་ལ་རྣམ་སྤྲིན་དཀར་པའི་ལས། རྣམ་སྤྲིན་གཞག་པའི་ལས། དཀར་
ནག་འདྲེས་མའི་ལས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བསམ་སྦྱར་གཉིས་ཀ་དགེ་
བས་བྱས་པའི་ལས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། བསམ་སྦྱར་གཉིས་ཀ་མི་དགེ་བས་^༡བྱས་
པའི་ལས་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། བསམ་པ་དགེ་བས་བྱས་ལ་སྦྱར་བ་མི་དགེ་བས་
བྱས་པའི་ལས་ལྟ་བུ། ཡང་ལས་ལ་བྱས་ལ་མ་བསགས་པ། བསགས་ལ་མ་བྱས་
པ། བྱས་བསགས་གཉིས་ཀ་ཆང་བ། དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཆང་བའི་ལས་དང་བཞི་
ལས། དང་པོ་ནི། ^༢རང་ཉིད་བྱེད་འདོད་མེད་ཀྱང་གཞན་གྱིས་དབང་མེད་དུ་བྱེད་དུ་
བཅུག་པའི་ལས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ^༣མི་ལམ་དུ་བྱས་པའི་ལས་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་
པ་ནི། བསམ་བཞིན་དུ་སྟོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་བྱས་ཏེ་མཐར་ཐུག་བྱུང་བའི་ལས་ལྟ་
བུ། བཞི་པ་ནི། སྟོག་གཅོད་ཀྱི་སྦྱར་བ་ཡིད་ལ་བསམ་སྟེ་དེ་རྗེས་སུ་འདུན་པ་^༤ལོག་
པའི་ལས་ལྟ་བུའོ། །

༡ བ་༡༨་བ་༤་མི་དགེ་བའི་༡༥་བ་༤་མི་དགེ་བའི། ༡༨་བ་༥་མི་དགེ་བས།

༢ བ་༡༨་བ་༨་དང་པོ་ནི། རང་ཉིད། ༡༨་བ་༤་དང་པོ་ནི། རང་ཉིད། མི་ལམ་དུ་བྱས་པའི་ལས་དང་། རང་ཉིད། ༡༨་བ་༦་དང་པོ་
ནི། མི་ལམ་དུ་བྱས་པའི་ལས་དང་། རང་ཉིད།

༣ བ་༡༨་བ་༨་གཉིས་པ་ནི། མི་ལམ་དུ་བྱས་པའི་ལས་ལྟ་བུའོ། ༡༨་བ་༥་གཉིས་པ་ནི། མི་ལམ་བྱས་པའི་ལས་ལྟ་བུའོ། །སྟོག་
གཅོད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་སྦྱར་བ་བྱས་ཏེ་པ་རྟོལ་པོ་ལ་མཚན་བསྟན་ཀྱང་པ་རྟོལ་པོ་མ་གྱི་བའི་ལས་ལྟ་བུ། ༡༨་བ་༡་གཉིས་པ་ནི།
སྟོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་སྦྱར་བ་བྱས་ཏེ་པ་རྟོལ་པོ་ལ་མཚན་བསྟན་ཀྱང་པ་རྟོལ་པོ་མ་གྱི་བའི་ལས་ལྟ་བུ། །

༤ བ་༡༥་ན་༡་རྗེས་སུ་འདུན་པ། ༡༨་བ་༦་རྗེས་སུ་འདུན་པ། ༡༨་བ་༧་རྗེས་སུ་འདུན་པ།

ཡང་ལས་ལ། སྒྲུབ་པའི་ལས། སྒྲུབ་མེན་གྱི་ལས། བར་མའི་ལས་དང་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དགེ་ཚུལ་སྒྲོང་གི་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ། ¹གཉིས་པ་ནི། རང་ཉིད་
རྒྱུད་ལ་ལྷན་ན་སྒྲུབ་པ་མཐའ་དག་རྒྱུད་ལ་སྦྱོར་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་ཅིང་སྤྱིད་པ་རྒྱུན་
²ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་ལས་ལྟ་བུ། འདི་བཤད་པ་དང་བཅོམ་སྒྲུང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་
དོ། །གསུམ་པ་ནི། བར་མ་རབ་བྱུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ་ལ།

ཁ་ཅིག །རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
ལུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་མ་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་གང་
ཞིག །རྣམ་སྤྱོད་བྱུང་མ་ཐེན་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་འཛིན་པ། རྣམ་
ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོད་ཉིད་ཟེར་ན། མིར་སྦྱོལ་གྱུར་གྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་
བག་ཆགས་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། མིར་སྦྱོལ་བའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་
གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཆོད་ཉིད་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དུད་འགྲོལ་དེར་ཐལ། མཆོད་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིར་
སྦྱོལ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། དུད་འགྲོར་སྦྱོལ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་འདོད་པ་གང་ཞིག །དེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་གཅིག་གི་སྦྱེད་དུ་མིར་སྦྱོལ་གྱུར་གྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་།

1 བ་ཤ་ན་ན་དང་པོ་ནི། དགེ་ཚུལ་སྒྲོང་གི་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ། 2 ཤ་བ་ཆ་དང་པོ་ནི། དགེ་ཚུལ་སྒྲོང་གི་སྒྲུམས་པ་ལྟ་བུ། 3 ཤ་བ་ཆ་དང་
པོ་ནི། སྒྲོང་བའི་མེས་པ་ལྟ་བུ།

4 བ་ཤ་ན་ན་གཅོད་ཅིང་སྤྱིད་པ་རྒྱུན། 5 ཤ་བ་ཆ་ཤ་གཅོད་ཅིང་སྤྱིད་པ་རྒྱུན། 6 ཤ་བ་ཆ་ན་གཅོད་ཅིང་སྤྱིད་པ་རྒྱུན།

7 བ་ཤ་ན་ཆ་དེ་ཡིད་ཀྱི། 8 ཤ་ན་ན་དེ་ཡིད་ཀྱི། 9 ཤ་ཤ་ན་ཤ་ཡིད་ཀྱི།

དུང་འགྲོར་སྒྲེ་འགྲུར་གྱི་དེ་གཉིས་ཀ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་གི་
སྒྲེར་དུ་དགེ་མི་དགེའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་གཉིས་ཀ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིར་
སྒྲེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་། དུང་འགྲོར་སྒྲེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་གཞི་
མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དང་པོ་དེ་ཡིན་ན་དགེ་བ་ཡིན་དགོས།
གཉིས་པ་དེ་ཡིན་ན་མི་དགེ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉན་པ་བྱུང་དོ། །

ཁོ་ན་རེ། དེ་འབྲེལ་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། མིར་སྒྲེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། དུང་འགྲོར་སྒྲེ་བའི་
དེའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཁོ་ན་རེ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པར་ཐལ།
མིའི་རྟེན་ལ་ལྷར་སྒྲེ་བའི་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤོང་འགྲུར་གྱི་ལས་བསགས་དེའི་
རྗེས་སུ་ལས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་ངན་སོང་དུ་སྒྲེ་བ་སྦྱངས། དེའི་རྗེས་སུ་ལྷར་གྱི་
ལས་དེའི་དབང་གིས་ལྷར་སྒྲེ་བའི་ཆེ་ངན་སོང་བའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་མིའི་རྟེན་
ལ་བསགས་པའི་ལྷར་སྒྲེ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷར་
སྒྲེ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ལྷའི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མངོན་དུ་མ་གྱུར་
པའི་བར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་མངོན་འབྲེལ་ལས།^༡ འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་
གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་གང་གི་བར་དུ་འབྱུང་ཞེ་ན། སྲིད་པ་ལ་སྤྱག་གི་བར་
དུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་། ཡང་ལྷར་གྱི་དམ་བཅའ་དེ་དང་མ་
རིག་པ་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ལས་གང་^༢ དུ་བསགས་པའི་ས་དེར་གཏོགས་ཟེར་བ་
ནང་འགལ་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་པར་སྒྲེ་བའི་ལན་

༡ བསྐྱར་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་ན། ༤༤། མདོ་སྡེ་ཆེ། སློབ་དཔོན་བ་སུ་བན་རྒྱ། རྟེན་འབྲེལ་མངོན་འབྲེལ། ༥༤༩་༡༩།

༢ བ་༡༥་བ་༤་གང་བསགས་པའི། ༥་༡༤་བ་༡་གང་བསགས་པའི། ༡༡་༥༡་བ་༤་གང་དུ་བསགས་པའི།

གངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་འགྲུར་གྱི་ལས་བསགས། དེའི་རྗེས་སུ་ལས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་ངན་སྤོང་དུ་སྦྱེ་བའི་ངན་སྤོང་པའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་བར་སྦྱེ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པར་ཐལ། སྤར་གྱི་དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སེམས་བསྐྱུས་ཀྱི་སེམས་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་བསགས་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་བར་སྦྱེ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སེམས་བསྐྱུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དོན་གྱིས་སོང་། འདོད་ན། ངན་སྤོང་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སེམས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་རྒྱལ་ཡོད་པར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས།^༡ འདུ་བྱེད་རྒྱེན་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྩ་བ་དང་། ལྷ་དང་། ལྷ་དང་། ལྷ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས།

གཞན་ཡང་། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་རང་^༢ དུས་སུ་རྩ་བ་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་རྩ་བ་པ་མཐུ་ཅན་དུ་མ་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རྩ་བ་ཏེ། དེ་རང་དུས་སུ་རང་འབྲས་

༡ བསྐྱུན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༦། མདོ་སྡེ་ཆེ། ཐོབ་དཔོན་བ་སུ་བན་རྒྱ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ། ༡༤༩་༦།

༢ བ་༡༤་ན་༡་ལས་དེ་དཔེ་དུས་སུ། ༡༡་༡་བ་༤་ལས་དེ་རང་དུས་སུ། ༡༡་༡་ན་༡་ལས་དེ་རང་དུས་སུ།

སྐྱེད་པ་ལ་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྒྱ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
དང་། འབྲས་དུས་ཀྱི་དེ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་ལམ་རིམ་དང་གསེར་ཐང་
ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ཡིན་ན་རྒྱ་དུས་ཀྱི་དེ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཡིན་ན་ཡན་ལག་གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་
ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྐྱོས་མ་ཐག་པའི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་དེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་དང་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆན་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་^༡དོན་གཅིག །

བཞི་པ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་མཆན་ཉིད།

ད་ཉེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་
གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་ཀྱང་ཡིན། སྐྱེ་སྤྱིད་དུ་ཉིང་
མཆོམས་སྦྱར་མ་ཐག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། དབང་པོ་དུག་ཆར་བར་མ་དོད་གོང་གི་
ཡུང་པོའི་རིགས་སུ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཀྱན་ནས་
ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་རྩུས་སྐྱེས་ལས་གཞན་པའི་མིང་གཟུགས་ཅི་
རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆན་ཉིད།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་མིང་གི་

རྟེན་འབྲེལ་དང་། དེར་གྱུར་པའི་གཞུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། མངལ་
སྦྲེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཚུར་མཐོང་ཐ་མལ་པ་མངལ་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྦྲུང་མ་
ཐག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། དབང་པོ་དུག་ཆང་བར་མ་དོད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་
སྟོན་ཀྱི་ཕུང་པོར་གྱུར་པའི་ཆོར་སོགས་ཕུང་པོ་ཕྱི་མ་བཞི་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། དེའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་གཞུགས་ཕུང་དེ་གཉིས་པ་ཡིན། མིའི་དབང་དུ་བྱས་ན། མིར་
ཆགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་སྟོན་ཀྱི་ཆོར་སོགས་^༡ཕྱི་མ་བཞི་དང་པོ་དང་།
དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཞུགས་ཕུང་^༢གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །མིར་ཆགས་པ་དང་མིའི་
ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། མི་ལ་གནས་སྐབས་བཅུ་ཡོད་པའི་མངལ་ཀྱི་གནས་སྐབས་བྱེད་
དང་ལྔ་ཡན་ཆད་མིར་ཆགས་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། གནས་སྐབས་བཅུ་ཡང་ཡོད་
དེ། མེར་མེར་པོ། ལྷར་ལྷར་པོ། ལྷང་ལྷང་། ཡན་ལག་ལྷུས་པ་སྟེ་
མངལ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལྔ་དང་། བྱིས་པ། གཞོན་ལུ། དར་མ། དར་ཡོལ། གན་པོ་
སྟེ་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་
ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་ཀྱང་ཡིན།

དབང་པོ་དུག་ཆང་བར་དོད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། དུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་
གསུམ་འདུས་ནས་དུལ་ཀྱི་འཇུག་བ་སྟོད་མི་ལུས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་སྟོན་
ཀྱི་ཕུང་པོའི་རིགས་སུ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཀྱན་
ནས་ཉོན་མོངས་བྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ།

༡ བ་༡༩་བ་༡་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་སྟོན་ཀྱི་ཆོར་སོགས། ༢་༡༩་ན་༤་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་སྟོན་ཀྱི་ཆོར་སོགས། ༣་༡༩་བ་༣་སྐབས་ཀྱི་ཆོར་
སོགས།

༤ བ་༡༩་བ་༤་གཞུགས་ཕུང་དེ་གཉིས་པ། ༥་༡༩་ན་༤་གཞུགས་ཕུང་གཉིས་པ། ༦་༡༩་བ་༤་གཞུགས་ཕུང་གཉིས་པ།

ལྷ་པ་སྐྱེ་མཆེད་བྱུག་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད།
དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་ནས། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་
བྱུག་ཡོད།

རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་
འཕངས་འབྲས་ཀྱང་ཡིན། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་ཡུལ་གྱི་འགྱུར་
བ་སྐྱོད་ཀྱས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཚོར་བ་བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་གྱི་རྒྱ་ཐས་ལ་
སོགས་པ་ཤེས་མི་^༡ ཀྱས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོའི་རིགས་སུ་
གནས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་བར་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་རེག་པ་^༢ དེ།

བྱུག་པ་རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད།
དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་སོགས་བྱུག་ཡོད།
དེ་ཡང་ཡིན། དེ་ཤེས་ཀྱས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། སེམས་གདུང་བར་མ་ཅི་རིགས་
ཉམས་སུ་སྐྱོང་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོའི་རིགས་སུ་གནས་པ་
ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་བར་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་ཚོར་བ་^༣ དེ།

བདུན་པ་ཚོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད།
དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་

༡ བ་༡༩་བ་༥་བར་དུ་བྱུག་ཡོད། ཏ་༡༩་བ་༣་བར་དུ་བྱུག་ཡོད། ཀ་༡༣་ན་༣་བར་དུ་བྱུག་ཡོད།
༢ བ་༡༩་བ་༩་ཤེས་པ་ཀྱས་པའི། ཏ་༡༩་བ་༩་ཤེས་པ་ཀྱས་པའི། ཀ་༡༣་ན་༣་ཤེས་མི་ཀྱས་པའི།
༣ བ་༡༩་བ་༩་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་རེག་པ་དེ། ཏ་༡༩་བ་༩་གྱུར་པའི་སེམས་རེག་པ་དེ། ཀ་༡༣་ན་༣་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་དེ།
༤ བ་༣༠་ན་༡་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་ཚོར་བ་དེ། ཏ་༡༩་བ་༩་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་ཚོར་བ་དེ། ཀ་༡༣་ན་༥་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་དེ།

སོགས་བྱུག་ཡོད་དོ། །

ཁོ་ན་རེ། རྩམ་སྐྱེས་ལ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པར་ཐལ། རྩམ་སྐྱེས་ལས་གཞན་པའི་ཞེས་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས།^༡ རྩམ་ཏེ་སྐྱེས་པ་ལ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གྱིས་སྐྱེ་མཆེད་བྱུག་ཅེས་བྱའོ།^༢ རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གྱིས་མིང་དང་གཟུགས་ཞེས་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ།

ཁོ་ན་རེ། རྩམ་སྐྱེས་ཀྱི་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་མཆེད་བྱུག་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། རྩམ་སྐྱེས་ལ་^༣ དབང་པོ་བྱུག་ཅིག་^༤ ཅར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མངལ་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཕྱང་པོ་ཆོས་ཅན། མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཉགས་བྱུང་སྟེ། སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་ཅིག་^༥ ཅར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འཕངས་འབྲས་དང་བྱུང་འབྲས་འགལ་བར་ཐལ། མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

༡ བསྐྱར་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༤། མདོ་སྒྲུབ་སྐྱོང་པ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ། ༡༠༩༡། ༢༡།

༢ བ་ཤོན་པ་ཅེས་བྱའོ། ༩༡༤་བ་ཤ་ཅེས་བྱའོ། ༡༡༢་ན་ལ་ཅེས་བྱའོ།

༣ བ་ཤོན་ལ་རྩམ་སྐྱེས་ལས། ༩༡༥་ན་པ་རྩམ་སྐྱེས་ལས། ༡༡༣་ན་བ་པ་རྩམ་སྐྱེས་ལ།

༤ བ་ཤོན་ལ་གཅིག་། ༩༡༥་ན་པ་གཅིག་། ༡༡༣་ན་བ་པ་གཅིག་།

༥ བ་ཤོན་པ་གཅིག་། ༩༡༥་ན་པ་གཅིག་། ༡༡༣་ན་བ་པ་གཅིག་།

འདོད་ན། སྐྱེ་ཆ་གཉིས་ཆོས་ཅན། གྲུབ་འབྲས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཕངས་འབྲས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་མ་དེག་
པ་འདུ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་གྱི་འཕངས་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དེ་གསུམ་
གྱི་འབྲས་བྱ་གང་ཞིག །དེ་གསུམ་ཁྱོད་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན།
འཕངས་འབྲས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲུབ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་བ་ཁས། དེར་ཐལ།
རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་སྟངས་ལེན་སྟངས་པ་གསུམ་གྱི་གྲུབ་
འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བྱ་གང་ཞིག །དེ་གསུམ་ཁྱོད་འབྲུབ་^༡
བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མི་འགལ་
པར་ཐལ། འཕངས་འབྲས་དང་གྲུབ་འབྲས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་
ན། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་མི་འགལ་བར་ཐལ་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། མ་དེག་པ་འདུ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གསུམ་ཆོས་ཅན།
འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་
སྐྱེ་ཆ་གཉིས་ཀྱི་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་གང་ཞིག །དེ་
གཉིས་གྲུབ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་བ་འགྲིག་ཟེར་ན་མི་མཆུངས།

དེ་བཞིན་དུ། སྟངས་ལེན་སྟངས་པ་གསུམ་ཆོས་ཅན། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་
པར་ཐལ། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་མིང་གཟུགས་ནས་
ཆོར་བའི་བར་གྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་གང་ཞིག །དེ་

༡ པ་ལྟ་ན་ཨ་དེ་གསུམ་ཁྱོད་འཕེན། ༥་ལྟ་ན་ཨ་དེ་གསུམ་ཁྱོད་འཕེན། ༧་ཨ་མ་པ་ཨ་དེ་གསུམ་འཕེན།

༢ པ་ལྟ་ན་ཨ་དེ་གསུམ་ཁྱོད་གྲུབ། ༥་ལྟ་ན་ཨ་དེ་གསུམ་ཁྱོད་གྲུབ། ༧་ཨ་མ་པ་ཨ་དེ་གསུམ་གྲུབ།

ནམས་འཕངས་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ།

ཁོ་ན་རེ། རྩམ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། རང་
དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
ལས་བྱུང་བར་ཐལ། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་
ཁྲབ། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་དང་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་མེད་པར་ཐལ། མིང་
གཟུགས་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོད་ཉིད་ཅེས་བཤད་པ་ལ། དགོས་
བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། མིང་གཟུགས་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན་
མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་མིང་གཟུགས་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པ་
གང་ཞིག །འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཅི་རིགས་པ་ལ་རིགས་འབྲེ་
ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མངལ་དུ་ཉིང་མཆོམས་^༡ སྦྱར་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་
ཀྱི་ནམས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྷ་པོ་དེ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། མངལ་དུ་ཉིང་
མཆོམས་སྦྱར་ནས་དབང་པོ་དྲུག་ཆར་བར་དོད་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མིག་
སོགས་དབང་པོ་དྲུག་པོ་དེ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དང་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། མིང་གི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་ཐལ། མིང་གཟུགས་ཀྱི་
རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། མིང་གཟུགས་ཆོས་ཅན། མིང་གི་ལྷོག་

༡ བ་༡༡་ན་༡་འཆོམས། ༡་༡༠་བ་༦་འཆོམས། ༡་༡༤་བ་༡་མཆོམས།

བ་ཡིན་པར་ཐལ། མིང་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱོག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་བ་ཁས། འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་བ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་གཉིས་བ་ལ་རིགས་འབྲེལ། །

ཁ་ཅིག །མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་
བ་ཡོད་ཟེར་ན། མངལ་དུ་ཉིང་མཆེམས་སྦྱར་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་
སྟོན་གྱི་སྤང་པོ་ལ་གནས་པའི་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སྦྱེ་སྤིང་ལ་གནས་པའི་དེ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སྤིང་བ་ལ་གནས་པའི་དེ་
ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་
བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉ། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་པའི་རྒྱུ་ལ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉ། དེའི་རྒྱུ་ལ་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཉ། དེའི་རྒྱུ་ལ་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་སྤང་པོ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་གྱི་གཟུགས་སྤང་དེ་རང་རྒྱུ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་
གིས་བྱུང་བའི་ཐག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉ། དེ་སྤྱུག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེའི་རྒྱུ་ལ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་ལ་གྲ་གིའི་རྟེན་
འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉ། དེའི་རྒྱུ་ལ་རྣམ་སྟོན་གྱི་སྤང་པོ་ན་ཆོད་གཞན་དུ་འགྱུར་
བའང་ཡོད། གྲོག་གི་དབང་པོ་རང་དབང་མེད་པར་འགག་པའི་ཆ་ཡང་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ།

དེས་ན། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་མི་གཅིག་པའི་ཆོར་བ་གསུམ་པོ་གང་རུང་
ལ་སྤིང་པའི་སྟོན་ས་རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཉོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་

ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་ཐོར་གསོས་འདེབས་བར་བྱེད་པའི་འདོད་ཆགས་དེ།

བརྒྱད་པ་སྟེང་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོག་ཉིད།

སྦྱར་འདོད་ཆགས་དང་སྟེང་པ་དོན་གཅིག །སྟེང་པ་ལ་འདོད་སྟེད། འཇིག་སྟེད།
སྟེང་སྟེང་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བདེ་བ་དང་འཕྲད་བར་འདོད་པའི་འདོད་
ཆགས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། སྤྲུག་བསྐྲུལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ།
གསུམ་པ་ནི། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕྱང་པོ་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ།

སྦྱར་གྱི་སྟེང་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ལྷག་པར་འཕེལ་རྟེ་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་
བག་ཆགས་གསོས་འདེབས་པ་ལ་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཆགས་དེ།

དགུ་པ་ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོག་ཉིད།

དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་འདོད་པ་རྟེ་བར་ལེན་པ། ལྟ་བུ་རྟེ་བར་ལེན་པ། རྒྱལ་
ཞུགས་མཆོག་འཛིན་རྟེ་བར་ལེན་པ། བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་རྟེ་བར་ལེན་པ་དང་བཞི་ལས།
དང་པོ་ནི། འདོད་ཡོན་ལྡན་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ལྟ་བུ་
དུག་ཏུ་ཅ་གཉིས་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། ཟས་གཅོད་པ་
དང་། མེ་ལྷ་བསྟེན་པ་དང་། བ་སྦྱང་དང་བྲི་བག་སོགས་ཀྱི་ཀུན་སྦྱོང་ལ་ཆགས་
པའི་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། རའོ་སྦྱས་པའི་ང་
རྒྱལ་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ།

སྦྱར་གྱི་སྟེང་ལེན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་གསོས་

བཅུ་བ་སྟེ་ཡང་སྲིད་འབྲུག་པར་བྱེད་པའི་འབྲུག་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ།

བཅུ་བ་སྲིད་པའི་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་མཆན་ཉིད།

སྲིད་སྲིད་པ་དང་འཁོར་བ་དོན་གཅིག་། དབྱེ་ན། བར་སྲིད། སྒྲེ་སྲིད། སྟོན་
དུས་ཀྱི་སྲིད་པ། འཆི་སྲིད་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། ཆེ་སྡེ་མའི་འཆི་སྲིད་དང་ཆེ་
འདིའི་སྒྲེ་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བྱུང་བའི་སྲིད་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། མངལ་དུ་
ཉིང་མཆན་ས་སྒྲུར་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་སྲིན་གྱི་བྱུང་པོ་ལྟ་བུ།
གསུམ་པ་ནི། སྒྲེ་སྲིད་བྱུག་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་འཆི་སྲིད་མ་གྲུབ་པའི་
བར་གྱི་སྲིད་པ་ལྟ་བུ། སྲིད་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་སྒྲེ་སྲིད་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ།
གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྒྲེས་འདའ་བ་ལ་གསུམ་གསུངས་པའི་
མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་འདའ་བ་དེས་གཟུགས་ཀྱི་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་
པའི་ཉེན་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྲིད་པ་ལ་བཞིར་བྱེ་བའི་དེ་
གཉིས་འགལ་ཏེ། ཉེན་མོངས་དང་ཉེ་བའི་ཉེན་མོངས་པ་བཞིན་ནོ། །

སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། སྟོན་ལ། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་ལ། འཕྲིག་
པའི་བསམ་བ་ཅན་ལ། ཁྲ་ཁྲག་ལ་བཞེན་ནས་འབྱུང་བ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི།
རྒྱལ་པོ་སྟོང་དུམ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་སྲིད་
སྐབས་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། འཕར་ཕྱོགས་མངོན་དགའི་འདྲིག་ཉེན་ཁམས་ཀྱི་མི་ལྟ་བུ།
བཞི་པ་ནི། ད་ལྟར་གྱི་མི་ཐ་མལ་^༡ ལྟ་བུའོ། །འཆི་སྲིད་ནི། ཆེ་འདི་ནས་བྱེ་མར་འགྲོ་

༡ བ་ཤན་ན་མ་རྒྱལ་པོ་སྟོང་དུམ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་ལྟ་བུ། ༡-ཤན་ན་རྒྱལ་པོ་སྟོང་དུམ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་ལྟ་
བུ། ༡-ཤན་ན་རྒྱལ་པོ་སྟོང་དུམ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་ལྟ་བུ།

༢ བ་ཤན་ན་མ་ཐལ་ལྟ་བུའོ། ༡-ཤན་ན་མ་ཐལ་ལྟ་བུའོ། ༡-ཤན་ན་མ་ཐལ་ལྟ་བུའོ།

ཁ་མའི་སྲིད་པ་ལྟ་བུ།

སྲུང་གི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གི་མཐུས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྲུང་མ་ཐག་
པའི་གནས་སྐབས་གི་རྣམ་སྤྲོད་གི་ཕུང་པོའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་
མོངས་ཕྱོགས་གི་རྟེན་འབྲེལ།

བཅུ་གཅིག་པ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གི་མཆོན་ཉིད།

དབྱེ་ན། དེར་སྲུང་པའི་རྣམ་སྐྱེས། རོད་གཤེར་སྐྱེས། མངལ་སྐྱེས། རྫོང་
སྐྱེས་དང་བཞི་ཡོད། འགྲོ་བ་གང་ལ་སྐྱེ་གནས་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། མི་དང་དུད་འགྲོ་ལ་
སྐྱེ་གནས་བཞི་ག་ཡོད། དཔུལ་བ་ལྟ་བུར་སྲིད་གི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་རྣམ་སྐྱེས་
གིས་ཁྱབ། ཡི་དྲགས་པལ་ཆེར་རྣམ་སྐྱེས་གིས་^༡ དང་མངལ་སྐྱེས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་མངོན་ལས། ^༢ དེར་ནི་རྫོང་ལས་སྐྱེས་སོགས། །སེམས་ཅན་
སྐྱེ་གནས་བཞི་དག་ཏུ། །མི་དང་དུད་འགྲོ་རྣམ་པ་བཞི། །དཔུལ་བ་བ་^༣ དང་ལྟ་
རྣམས་དང་། །སྲིད་པ་བར་མ་རྣམས་ཉེ་སྐྱེས། །ཡི་དྲགས་མངལ་ནས་སྐྱེ་བའང་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མི་ལ་རྣམ་སྐྱེས་ཡོད་དེ། བསྐལ་བ་དང་པོའི་
མི་རྣམས་རྣམ་སྐྱེས་ཡིན་པའི་བྱིར། མི་ལ་རོད་གཤེར་སྐྱེས་ཡོད་དེ། རྒྱལ་པོ་
སྤྱི་བོ་སྐྱེས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། མི་ལ་རྫོང་སྐྱེས་ཡོད་དེ། བྱ་ཆག་པའི་ཆོང་
བ་ཁྱུང་ཁྱུང་མོ་དང་འགྲོགས་པས་རྫོང་གཉིས་བྱུང་བ་ལས་གནས་རྟེན་

༡ བ་ཤམ་ན་ལ་རྣམ་སྐྱེས་གི་དང་། ཉ་ཤམ་ན་ལ་རྣམ་སྐྱེས་གི་དང་། ཀ་ཤལ་ན་ལ་རྣམ་སྐྱེས་དང་།

༢ བསྐལ་འགྲུང་དཔེ་བསྐུར་ན། ག་ལ། མངོན་པ་ཀྱུ། རྫོང་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན་ཅ་བ། ༡༥་༡༥།

༣ བ་ཤམ་ན་ལ་དཔུལ་བ་པ་དང་། ཉ་ཤམ་ན་ལ་དཔུལ་བ་པ་དང་། ཀ་ཤལ་ན་ལ་དཔུལ་བ་རྣམས་དང་།

ཁོ་ན་རེ། ལྷ་ལ་རྩུ་སྐྱེས་ཀྱིས་མ་བྱལ་བར་བཤ། རྩུ་སྐྱེས་ལ་སྐྱེ་བཅི་
 བྱེད་པའི་ཆོ། དབང་པོ་ལྷ་དང་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བ་དང་
 ཅིག་ཅར་འགག་བར་བྱེད་པ་གང་ཞིག །གཞུགས་ཐེད་པའི་ལྷ་^འལ་དེ་ཐེད་པའི་
 ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ་ཉེ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་འདོད་གཞུགས་ཀྱི་རྩུ་སྐྱེས་གཙོ་ཆོ།
 བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། བར་སྲིད་ཀྱི་སེམས་ཅན་དེ་འགོ་བ་རིགས་རྒྱག་པོ་གང་
 རུང་མ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་འབྲེལ་ལས། ^འསྐྱེ་གནས་བཞིའི་འགོ་བ་ལྷ་བསྐྱུས་ཀྱང་
 འགོ་བ་ལྷས་སྐྱེ་གནས་བཞི་མ་བསྐྱུས་ཏེ། གང་ཞིག་མ་བསྐྱུས་ན། སྲིད་པ་བར་
 མཐོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་འདྲ་གཞུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་པ་དེ་གཞུགས་
 ཁམས་པ་ནི་ཡིན་ཏེ། གཞུགས་ཀྱི་བར་དོ་བ་དེ་གཞུགས་ཁམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

བ་ཕན་བ་ཕ་འཕགས་པ། བདག་ཉིན་སོ་བུ་ལྔ་དང་། དེ་བཞིན་མཚན་སོ་བུ་ལྔ་སྟེ། ༡་ཕན་པ་འཕགས་པ། བདག་ཉིན་སོ་བུ་ལྔ་
དང་། དེ་བཞིན་མཚན་སོ་བུ་ལྔ་སྟེ། ཀ་ལ་ཆ་བ་ཕ་འཕགས་པ། བདག་པ་ཉིན་སོ་བུ་ལྔ་དང་། དེ་བཞིན་མཚན་སོ་བུ་ལྔ་རྟེན་པ།

བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༥༥ མཛོན་པ་ཁ། སློབ་དཔོན་དབྱིན་གཉེན། མཛོད་འགྲེལ། ༥༥༥༥༥

ཏེ། གཞུགས་ཀྱི་བར་དོའི་རྟེན་ལ་ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
གཞུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

བཅུ་གཉིས་པ་ཀ་ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི།

སྐྱེ་སྲིད་གྲུབ་པའི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་འཆི་སྲིད་མ་གྲུབ་པའི་བར་གྱི་
ནམ་སྐྱེན་གྱི་ཕུང་པོ་ན་ཆོད་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཆ་ལ། ཀ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་།
ནམ་སྐྱེན་གྱི་ཕུང་པོ་རིགས་མཐུན་དོར་བའི་ཆ་ལ། ཤི་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཛོག་
གོ། ཀ་ཤི་གཉིས་ཡན་ལག་གཅིག་དུ་འབྲེན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ལ་
འཛིག་རྟེན་གྲགས་ཆོད་ལྟར་གྲོ་ཤིམས་ངེས་མེད་དུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་
གཅིག་དུ་བཟངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། མ་ཀས་བར་འཆི་བ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་
འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་ཆོད་ལྟར་སྐྱ་དཀར་བ་དང་གཉེར་མ་མང་བ་ལ་སོགས་པའི་
ཀས་པ་མེད་པར་འཆི་བ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། མ་ཀས་བར་འཆི་བ་མེད་
དེ། ཀ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་སྐྱེ་སྲིད་གྲུབ་པའི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར། ཐུང་ན་དང་། སྐྱེ་གྲགས་འདོན་པ་དང་། སྐྱག་བསྐལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་
སོགས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་དུ་མི་འབྲེན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ།
ལས་ཉོན་གྱི་སྐྱེ་འཆི་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་དེ་ནམས་འབྱུང་བའི་ངེས་པ་མེད་པའི་
རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་མ་བཟངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ངེས་པ་ཡང་མེད་དེ། ཚུལ་ཁྲིམས་

དང་ལྷན་པའི་དགེ་སློང་འགའ་ཞིག་ཡིད་བདེ་བཞིན་དུ་འཆི་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
རྣམས་དེའི་ཡན་ལག་དུ་མི་འདྲེན་ཀྱང་། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
གདུལ་བྱ་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟར་ན། སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་སྤང་པོ་ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་པ་འདི་འབྱུང་བར་འགྱུར་
ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་བ་སྤྱིར་འགྲོ་འོང་
བྱེད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ལ་བརྟགས་པའི་ངམས་
བདག་ནི་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འདོད་གཞུགས་ན་^༡ རྣམ་ནས་འཆི་བ་ཡོད་ཀྱང་། གཞུགས་མེད་ན་
དེ་མེད་དེ། དེ་ན་ཀྱ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉ། དེ་ན་འདུ་བྱེད་རྣྱང་པ་དང་དེ་
དང་བཅས་པའི་རྣ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ན་དེ་མེད་ཀྱང་དེ་རྣམས་
ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པས་དེ་ན་རྣམས་པའི་
རྟེན་འབྲེལ་དུ་བཞག་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་ཉ། གསེར་ཐོང་ལས། ^༢ འདོད་གཞུགས་
ན་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཆང་བར་ཡོད་དེ། འདུ་བྱེད་རྣྱང་པ་འདི་དང་བཅས་པའི་རྣ་
བ་ཡོད་ཅིང་གཞན་ཡང་ཡོད་པས་སོ། །གཞུགས་མེད་ན་ཡན་ལག་བཞི་པའི་བྱེད་
དང་ལྷ་པའི་དབང་པོ་དང་པོ་ལྷ་མེད་ཅིང་གཞན་རྣམས་ཡོད་པར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༡ བ་པ་ན་ན་ཆ་འདོད་གཞུགས་ནས། བ་པ་ན་ན་ན་འདོད་གཞུགས་ནས། ཀ་ཉ་མ་བ་ཉ་འདོད་གཞུགས་ན།

༢ སྤྱི་འབྲས་པར་མ། གསུང་འབྲས་ཆ། རྩ་ཅོང་ཁ་ཤ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་། ༩༡༡་པ།

གསུམ་པ་བསྟུ་བ་ལ།

ཡན་ལག་བཞིར་བསྟུ་བ། ཉོན་མོངས་གསུམ་དུ་བསྟུ་བ། སྤྱག་ཀྱན་གཉིས་སུ་
བསྟུ་བ། རྒྱ་འབྲས་ཆར་གཉིས་སུ་བསྟུ་བ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་
ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཡན་ལག་བཞིར་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ། འདུ་བྱེད་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གསུམ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་
བའི་བར་རྣམས། འཕངས་བའི་ཡན་ལག །སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་
ཡན་ལག །སྦྱོར་ཆ་གཉིས་གྲུབ་བའི་ཡན་ལག་དུ་འདུ་བའི་བྱིར་ཏེ། ཀྱན་བརྟུས་ལས།^੧
ཡན་ལག་མདོར་བསྟུས་པ་རྩི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འཕེན་བའི་ཡན་ལག་དང་། འཕངས་བའི་
ཡན་ལག་དང་། མདོན་བར་འགྲུབ་བར་བྱེད་བའི་ཡན་ལག་དང་། མདོན་བར་གྲུབ་
བའི་ཡན་ལག་གོ །འཕེན་བའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན། མ་རིག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་དང་།
རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །འཕངས་བའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན། མིང་དང་གཟུགས་དང་།
སྦྱོར་མཆེད་བྱུག་དང་། རིག་པ་དང་། ཆོར་བའོ། །མདོན་བར་འགྲུབ་བར་བྱེད་བའི་
ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན། སྲིད་པ་དང་། ལེན་པ་དང་། སྲིད་པའོ། །མདོན་བར་གྲུབ་
བའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན། སྦྱོར་བ་དང་། ཆ་ཤིངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཉོན་མོངས་གསུམ་དུ་འདུ་བ་
ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ། སྲིད་པ། ལེན་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གསུམ། ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་
ནས་ཉོན་མོངས་བར་འདུ། འདུ་བྱེད། སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས། ལས་ཀྱི་ཀྱན་

ནས་ཉོན་མོངས་པར་འདུ། ལྷག་མ་བདུན་སྟེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་^༡ བའམ།
 ཆེད་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའམ། སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འདུ་
 བའི་ཕྱིར་རྟེ། དབུ་མ་ཉེན་འབྲེལ་སྟོང་པོ་ལས། དང་པོ་བརྒྱད་པ་དབྱེ་ཉོན་
 མོངས། །གཉིས་པ་བརྒྱ་པ་ལས་ཡིན་རྟེ། །ལྷག་མ་བདུན་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་
 ཡིན། །ཞེས་དང་། མཛོད་ལས།^༢ ཉོན་མོངས་གསུམ་པོ་ལས་གཉིས་སོ། །གཞི་
 བདུན་དེ་བཞིན་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བརྟུས་ལས།^༣ མ་
 རིག་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། སྟོང་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ལེན་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་
 ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བསྟོད། །འདུ་བྱེད་གང་ཡིན་པ་དང་།
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། སྟོང་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ལས་གྱི་ཀུན་ནས་
 ཉོན་མོངས་པར་བསྟོད། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཆེ་ཡི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་
 བསྟོད། །ཞེས་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཉེན་འབྲེལ་ལས་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བཤད་
 པའོ། །རྒྱ་དུས་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཉེན་འབྲེལ་དེ་འཕེན་བྱེད་ལས་གྱི་བག་ཆགས་
 བསྐྱོས་པའི་གཞི་ཡིན་པས་དེ་ལ་ལས་གྱི་སྤྲས་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་མ་
 ཡིན་རྟེ། དེ་གཙོ་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་སྤྱག་ཀུན་གཉིས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་
 རྟེ། མ་རིག་པ། འདུ་བྱེད། སྟོང་ལེན་སྟོང་པ་རྣམས་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་།
 གཞན་རྣམས་སྤྱག་བསྐྱེད་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ཡན་ལག་བརྒྱ་

༡ བ་ན་ན་བ་ཨ་ཉོན་མོངས་པར་འཕམ། ༡་ན་ན་བ་ཨ་ཉོན་མོངས་པར་འཕམ། ༢་ཨ་ཨ་བ་ཨ་ཉོན་མོངས་པར་འཕམ།

༢ བསྐྱེད་འབྱུང་དཔེ་བསྟུང་མ། ༢༤། མཛོད་པ་ཀྱུ། སྤྱི་བ་དཔོན་དཀྱིག་གཉེན། མཛོད་ཆ་བ། ༡༢་༤།

༣ བསྐྱེད་འབྱུང་དཔེ་བསྟུང་མ། ༢༤། སེམས་ཅན་ཟེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བརྟུས། ༡༤༤་༥།

གཉིས་པོ་དེ་རྒྱ་ལྷན་ཚར་གཉིས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལྷན་
དང་། འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལྷན་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་རིག་པ་ནས་ཆོར་
བའི་བར་དང་པོ་དང་། སྲིད་པ་ནས་ཆ་ཤིདེ་བར་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། རྟེན་འབྲེལ་ཆོར་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་
གཉིས་པོར་གོ་རིམ་ངེས་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོར་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་
འབྱུང་། དེ་རྗེས་འདུ་བྱེད། དེ་རྗེས་རྣམ་ཤེས། དེ་རྗེས་སྲིད་པ། དེ་རྗེས་ལེན་པ། དེ་
རྗེས་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འབྱུང་། དེ་རྗེས་མིང་གཟུགས། དེ་རྗེས་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱག་དེ་
རྗེས་རིག་པ། དེ་རྗེས་ཆོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་འབྱུང་ལ། སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་མིང་
གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྲུབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་། ཆ་ཤིདེ་རྟེན་འབྲེལ་དེ་
མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྲུབ་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་
ཡང་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱེད་ཏེ་ལས་བསགས། ལས་ཀྱི་བག་
ཆགས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་བཞག་པ་ལས་བག་ཆགས་ཅན་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་དེ་འབྱུང་། འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་དེ་ཉིད་སྲིད་པས་དང་པོར་
གསོས་འདེབས་བར་བྱེད་པས་དེ་རྗེས་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འབྱུང་། སྲིད་པ་དེ་
ལྷག་པར་འཕེལ་བ་ལས། ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འབྱུང་བས་དེ་རྗེས་ལེན་པའི་རྟེན་
འབྲེལ་འབྱུང་། སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་གསོས་
བཟབ་སྟེ་ཡང་སྲིད་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་ཀྱི་སྲིད་པ་འབྱུང་། དེའི་
སྐྱེ་བ་བྱི་མ་ལ་འབྲས་བུ་རྒྱག་པོ་དེ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

༤ བ་ན་ལ་གསུམ་པ་ལ། ཏ་ན་ལ་གསུམ་པ་ལ། ཀ་ལ་གསུམ་པ་ལ།

༥ བ་ན་ལ་གཉིས་པོར་གོ་རིམ། ཏ་ན་ལ་གཉིས་པོར་གོ་རིམ། ཀ་ལ་བ་ལ་གཉིས་པོ་དེའི་གོ་རིམ།

ཁོ་ན་རེ། མདོ་ལས།¹ ཚོར་བའི་རྟེན་གྱིས་སྲིད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་གི་ཚོར་བ་ལས་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་
པ་དེའི་སྲིད་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཞན་
གི་ཚོར་བ་ལས་དེ་དང་ཚར་མི་གཅིག་པའི་སྲིད་པ་འབྱུང་བ་ལྷུང་དེའི་དོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷག་མཐོང་ལས།² འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། དེ་སྟེང་པའི་ཚོར་བ་
གཉིས་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་མི་གཅིག་པས། སྲིད་པ་སྟེང་པའི་ཚོར་བ་ནི་ཚར་གཞན་
གཅིག་གི་འབྲས་བུའི་སྐབས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ། ཀུན་ནས་ཉོན་ཐོངས་སྟོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཡན་ལག་བརྩ་
གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལས་ཉོན་གྱིས་
འཁོར་བར་སྟེ་བ་ལེན་པ་ལ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འཕངས་པའི་འབྲས་བུ། འབྲུབ་བྱེད་
ཀྱི་རྒྱ། བྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་དང་བཞིར་གངས་ངེས་ཤིང་། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་མ་རིག་པ། འདུ་བྱེད། རྣམ་ཤེས་གསུམ་བཞག །གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་མིང་གཟུགས་སོགས་བཞི་བཞག །གསུམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྲིད་ལེན་
སྲིད་པ་གསུམ་བཞག །བཞི་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟེ་ཆ་གཉིས་བཞག་པའི་ཕྱིར།
དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུམ་པོ་དེར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། ལས་དེའི་ཀུན་
སྟོང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། ལས་དེའི་བག་ཆགས་
སྟོས་པའི་གཞིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཞག་པའི་ཕྱིར།

1 བཀའ་འབྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། མདོ་སྡེ་ཆོ། རྟེན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། རྟེན་འབྲེལ་མདོ། ༣༣༡་ན།

2 རྒྱ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་པ། ༣་ཅོང་ཁ་པ། ལྷག་མཐོང་ཆེན་སོ། ༣༣༡་ཀ།

གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་^༡ བཞིར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འཕེན་པ་
ལ་ལུས་འཕེན་པ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་འཕེན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པས། ལུས་དང་སོར་
འཕེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མིང་གཞུགས་དང་། ལུས་རྫོགས་པར་འཕེན་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐྱེ་མཆེད་བྱུག་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱ་དང་
ལོངས་སྤྱོད་དངོས་གཉིས་ལས་དང་སོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རེག་པ་དང་། གཉིས་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བཞག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་གསུམ་སོ་དེར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་
དངོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྲིད་པ་དང་། ལས་དེ་ལ་གསོས་འདེབས་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཞག་པའི་ཕྱིར། བཞི་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་དེ་གཉིས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྲུབ་པའི་འབྲས་བྱ་དངོས་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐྱེ་བ་དང་། དེའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཁྱ་
ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ་བཞག་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ལས་ཉོན་གྱིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལ་
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་སོགས་བཞི་སོ་དེར་ངེས་ན། འཕེན་རྒྱུ་དང་འབྲུབ་རྒྱུ་
དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ལ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས།^༢ གང་གིས་འཕེན་དང་
རི་ལྟར་གང་། །དེ་འབྲུབ་བྱེད་དང་དེ་ལ་ཡང་། །ཉེས་པ་གང་ཡིན་དེ་དག་
རྣམས། །ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན། །ཞེས་མདོར་བསྟན་ནས། དེ་

༡ བ་ཨ་ན་མ་གཞིར། ༩་ཨ་བ་པ་ལ་གཞིར། ༡༡་ཨ་བ་པ་ལ་གཞིར།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༤༤། མདོ་རྩ་ཆེ། རྫོག་དཔོན་བ་སྤྱ་བ་ན་རྒྱ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ། ༡༤༤་༡༡།

ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ།^༡ གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་གཅིག་གིས་དང་། །རྣམ་པ་བཞི་
དང་གཉིས་ཀྱིས་དང་། །གཅིག་གིས་གཅིག་གིས་གཅིག་གིས་ནི་^༢། །དོན་བདུན་
དག་ཏུ་རབ་ཏུ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས། ཡན་ལག་དེ་དག་ངོས་འཛིན་^༣པ་ལ།
‘བདེན་པ་རྗེ་བཞིན་མི་ཤེས་ཕྱིར། །ལས་ཀྱིས་སེམས་ལ་བསྟོན་ཕྱིར་དང་། །ཡན་
ལག་བཞི་ནི་རིས་ཀྱིས་འཕེན། །དེ་ཡི་ས་བོན་ཡོངས་བརྟམ་^༤ཕྱིར། །འཕངས་པ་
བཞིན་དུ་སྦྱེས་པ་ཡིས། །ཆོར་བས་བསྐྱེད་པས་སྟེད་པ་ལས། །ལེན་པ་འབྱུང་བས་
དེ་ཡིས་ལས། །བསྟོན་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། །གྲུབ་པ་སྦྱེ་ཡིན་དེ་ལ་ཡང་། །ཞ་
སོགས་ཉེས་དམིགས་གང་གི་ཕྱིར། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་པ་མེད། །སྟེད་དང་
བྲལ་ལ་ཡང་སྟེད་མེད། །ཅེས་གསུངས།

དོན་ནི།

འཕེན་ཚུལ་དང་འགྲུབ་ཚུལ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ལ། འཕེན་པའི་ཡན་ལག་དང་། འཕངས་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། གང་གིས་འཕེན་དང་། ཞེས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་
གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་མདོར་བསྟན་ནས། དེ་ཉིད་
རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་གཅིག་གིས་དང་། །ཞེས་གསུངས་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༦། མདོ་ལྷ་ཆེ། རྟོན་དཔོན་བ་སུ་བན་རྒྱ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ། ༡༧༧་༡་༣།

༢ བ་མཁའ་བ་༡་གཅིག་གིས་དང་། ༡་མཁའ་ན་༣་གཅིག་གིས་དང་། ༡་འོན་༣་གཅིག་གིས་ནི།

༣ བ་མཁའ་བ་༡་ངོས་ཟིན་པ་ལ། ༡་མཁའ་ན་༣་ངོས་ཟིན་པ་ལ། ༡་འོན་༣་ངོས་འཛིན་པ་ལ།

༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༦། མདོ་ལྷ་ཆེ། རྟོན་དཔོན་བ་སུ་བན་རྒྱ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ། ༡༧༧་༡་༥།

༥ བ་མཁའ་བ་༡་རྟམ། ༡་མཁའ་ན་༣་རྟམ། ༡་འོན་༣་རྟམ།

༦ བ་མཁའ་བ་ཞས་སོགས། ༡་མཁའ་ན་༥་ཞ་སོགས། ༡་འོན་༥་ཞ་སོགས།

ཤིང་། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་གསུམ་པོ་ངོས་འཛིན་¹ པ་ལ། བདེན་པ་ཇི་བཞེན་མི་
ཤེས་ཕྱིར། །ལས་ཀྱིས་སེམས་ལ་བགོས་² ཕྱིར་དང་། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་བཞི་པོ་དེ་གང་གིས་འཕེན་བར་
བྱེད་པའི་ཡན་ལག་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། བདེན་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་མི་ཤེས་ཤིང་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚོངས་པའི་མ་རིག་པ་དང་། ལས་འདུ་བྱེད་དང་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་
འོག་མ་གཅིག་སྟེ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་རྣམས་
ཤེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེའི་བག་ཆགས་བསྒོས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མིང་
གཟུགས་སོགས་འཕེན་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་གང་། ཞེས་པས་གང་འཕངས་
པའི་ཡན་ལག་མདོར་བསྟན་ནས། དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། རྣམ་པ་བཞི་
དང་། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འཕངས་པའི་ཡན་ལག་བཞི་ངོས་འཛིན་³ པ་ལ། ཡན་
ལག་བཞི་ནི་རིམ་གྱིས་འཕེན། །དེ་ཡིས་ས་བོན་ཡོངས་བརྟན་⁴ ཕྱིར། །འཕངས་པ་
བཞེན་དུ་སྦྱེས་པ་ཡིས། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་གསུམ་པོ་དེས་གང་འཕངས་པའི་ཡན་
ལག་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་མིང་གཟུགས་སོགས་རྣམས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འཕངས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། རྣམས་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་
བཞག་པ་དེ་ཉིད་སྟེང་ལེན་ཀྱི་རྒྱུན་དང་འཕྲད་ན་མིང་གཟུགས་སོགས་ཡན་ལག་

1 བ་པ་ལ་བ་ཅ་ཟེན། ཏ་པ་ལ་ན་པ་ཟེན། ཀ་པ་ལ་པ་ལ་འཛིན།

2 བ་པ་ལ་བ་ཅ་བགོས། ཏ་པ་ལ་ན་པ་བགོས། ཀ་པ་ལ་པ་ལ་བསྒོས།

3 བ་པ་ལ་བ་པ་འོས་ཟེན་གྱི། ཏ་པ་ལ་བ་པ་འོས་ཟེན་གྱི། ཀ་པ་ལ་པ་ལ་འོས་འཛིན་གྱི།

4 བ་པ་ལ་བ་པ་རྟན། ཏ་པ་ལ་བ་པ་རྟན། ཀ་པ་ལ་པ་ལ་བརྟན།

བཞི་པོ་དེ་སྤར་གྱི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དེས་རི་ལྷོར་འཕངས་པ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བར་
བྱེད་པ་དེ་འཕངས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ།

འགྲུབ་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་དང་།

གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་འགྲུབ་བྱེད་དང་། ཞེས་
པས་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་མདོར་བསྟན་ནས། དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ།
གཉིས་ཀྱིས་དང་། གཅིག་གིས། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཡན་ལག་གསུམ་པོ་དེ་ངོས་
འཛིན་པ་ལ། ཚོར་བས་བསྐྱེད་པས་སྲེད་པ་ལས། །ལེན་པ་འབྱུང་བས་དེ་ཡིས་
ལས། །བསྐྱོས་པ་མདོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། སྒྲེ་ཆ་སོགས་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རང་
གི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཚོར་བས་བསྐྱེད་པའི་སྲེད་པ་ལས་ལེན་པ་འབྱུང་བས་སྲེད་ལེན་
དེ་གཉིས་ཀྱིས། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྐྱོས་པ་དེ་
གསོས་བཏབ་མྱེ་ཡང་སྲིད་འགྲུབ་པའི་ལས་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སྲེད་པ་
གཅིག་གིས་ཉེ་དེ་དང་གསུམ་པོ་དེ་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཡང་། ཉེས་པ་གང་ཡིན་དེ་དག་རྣམས། །ཞེས་པས་
ཡན་ལག་མདོར་བསྟན་ནས། དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། གཅིག་གིས་གཅིག་
གིས་ནི། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཡན་ལག་གཉིས་པོ་དེ་ངོས་འཛིན་པ་ལ། གྲུབ་པ་
སྒྲེ་ཡིན་དེ་ལ་ཡང་། །རྣམ་སོགས་ཉེས་དམིགས་གང་གིས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། མེད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་པོ་དེས་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་བཞག་ཏུ་
ཡོད་དེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིང་དུ། བག་ཆགས་དེ་ཉིད་མེད་
ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་པས་ལས་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སྲིད་པའི་
རྟེན་འབྲེལ་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བྱས་པའི་གཅིག་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། སྐྱེ་བ་དེའི་
ཉེས་དམིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཅིག་ཀྱི་ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་པོ་དེ་གྲུབ་
པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་འཕགས་རྒྱུད་ལ་
འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མེད་དེ། འཕགས་པའི་རྟེན་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་

ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མེད་པ་དང་བྲལ་བ་དགྲ་
བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་མེད་དེ། དགྲ་བཅོམ་
པས་ཡང་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བའི་ལས་ཀྱི་ས་བོན་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན།
སེམས་ཅན་རྣམས་ལས་ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལ་རྒྱ་
འབྲས་ཆར་གཉིས་སུ་དགོས་ན། གཉིས་པོ་དེ་སྐྱེ་བ་ལེན་ཐེབས་གཅིག་གི་དབང་
དུ་བྱས་སམ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱེད་ཐེར་ན། ཁ་ཅིག་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱེད་ཐེར་
བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན། མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་ལ་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
མེད་པ་དང་། སྐྱེ་ཆ་གཉིས་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་དང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་
གཏོགས་པའི་སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་ལས་^༡ བྱུང་། སྐྱེ་ཆ་གཉིས་རང་དང་རྟེན་
འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་མ་རིག་པ་འདུ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་

གསུམ་ལས་^੧ བྱང་བའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། སྐྱེ་བ་ལེན་ཐེབས་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱས་འཕངས་པ་དེ་ཉིད་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱས་དེ་ཉིད་དུ་བྱུབ་པར་བྱས་ཤིང་།
འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱས་བྱུབ་པ་དེ་ཉིད་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱས་ཀྱང་འཕངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ལ། ཡན་ལག་སྲ་མ་སྲ་མས་བྱི་མ་བྱི་མའི་རྒྱུན་བཞི་ཅི་རིགས་པར་
བྱེད་པ་ཡོད་དེ། རིག་པར་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་སྲ་མས་རིག་པར་གྱུར་པའི་ཡན་
ལག་བྱི་མའི་རྒྱུན་བཞི་ག་བྱེད་པ་ཡོད། དེས་གཟུགས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་
བྱི་མའི་རྒྱུ་རྒྱུན་གཅིག་བྱ་བྱེད་པ་ཡོད། གཟུགས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་སྲ་
མས་གཟུགས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་བྱི་མའི་རྒྱུ་རྒྱུན་དང་བདག་རྒྱུན་གཉིས་
ཀྱི་བྱེད་པ་ཡོད། དེས་རིག་པར་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་བྱི་མའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མ་
གཏོགས་བདག་རྒྱུན་དང་དམིགས་རྒྱུན་དང་རྒྱུ་རྒྱུན་གསུམ་ག་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ཀུན་བདུས་ལས། ^੧ ཡན་ལག་རྒྱུན་ཉིད་དུ་རྒྱུ་པར་བཞག་པ་རྩེ་
ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། བག་ཆགས་དང་། རྒྱགས་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་ཏུ་
འབྱུང་བས་ཀྱང་ཡན་ལག་རྒྱུན་ཉིད་དུ་རྒྱུ་པར་བཞག་པར་རིགས་པར་བྱའོ། །དེ་
ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་^੨ སྒྱར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མ་རིག་པ་ལྷ་
བྱ་ལ་མཆོན་ན། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ལས་འདུ་བྱེད་སྐྱེ་བས་མ་རིག་པ་དེའི་རྒྱ་
རྒྱུན་དང་། དེའི་འཕེན་པའི་རྒྱགས་ཀྱིས་དེ་རྒྱུན་ཆགས་པར་འཇུག་པས་དེ་དེའི་དེ་

੧ བ་੩༤་བ་ལ་གསུམ་ལས་བྱུང་། ༡་੩༤་ན་མ་གསུམ་ལས་བྱུང་། ༡་੧༡་བ་༤་གསུམ་ལས་མ་བྱུང་།

੨ བསྐྱན་འབྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༤། སེམས་ཅམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༡༤༡།

੩ བ་੩༡་ན་༡་ཅི་རིགས་པར་སྒྱར་རོ། ༡་੩༤་བ་ལ་ཅི་རིགས་པར་སྒྱར་རོ། ༡་༡༩་ན་ལ་ཅི་རིགས་སྒྱུ་སྒྱར་རོ།

མ་ཐག་རྒྱུན་དང་། རྫོང་ས་པའི་དུས་ན་མཆོག་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་
དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པས་དེ་དེའི་དམིགས་རྒྱུན་དང་། དེའི་དབང་གིས་དེ་དང་
མཚུངས་ལྡན་དུ་འབྱུང་བ་རྣམས་དམིགས་པ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་བྱེད་པས་དེ་དེའི་
བདག་རྒྱུན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

དུག་པ་ལ། ཀུན་བདུས་ལས།^੧ མ་རིག་པ་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། སྲིད་པ་ལས་
སེམས་ཅན་རྫོང་ས་པར་བྱེད་པ་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །འདུ་
བྱེད་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། འགྲོ་བ་རྣམས་སུ་སེམས་ཅན་དག་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་།
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། སེམས་
ཅན་རྣམས་ཀྱི་འཆིང་བ་འཛིན་པ་དང་། མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །མིང་
དང་གཟུགས་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ལུས་ལེན་དུ་འཇུག་པ་དང་། སྐྱེ་
མཆེད་དུག་གི་རྒྱུན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་མཆེད་དུག་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་
རྣམས་ལུས་རྫོགས་པར་ལེན་དུ་འཇུག་པ་དང་། རེག་པའི་རྒྱུན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །རེག་པ་
ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། དུལ་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་འཇུག་པ་དང་། ཆོར་
བའི་རྒྱུན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ཆོར་བ་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། སྐྱེ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་སེམས་
ཅན་རྣམས་འཇུང་བ་དང་། སྲིད་པའི་རྒྱུན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །སྲིད་པ་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན།
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འབྲེན་པ་དང་། ལེན་པའི་རྒྱུན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ལེན་པ་ཅིའི་
ལས་ཅན་ཞེ་ན། ཡང་སྲིད་ལེན་པའི་བྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉེ་བར་
ལེན་པ་དང་བཅས་པར་བྱེད་པ་དང་། སྲིད་པའི་རྒྱུན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །སྲིད་པ་ཅིའི་ལས་

੧ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ੫༤། སེམས་ཅན་རི། འཕགས་པ་རྫོགས་མེད། ཀུན་བདུས་ ੧༤༩་ཙ།

ཅན་ཞེ་ན། ཡང་སྲིད་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་མངོན་པར་སྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། སྦྱི་
བའི་རྒྱུ་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །སྦྱི་བ་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། མིང་དང་། གཟུགས་དང་། སྦྱི་
མཆེད་བྱུག་དང་། དེག་པ་དང་། ཆོར་བའི་རིམ་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་མངོན་པར་
འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་ལིའི་རྒྱུ་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་ལི་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། ཡང་
དང་ཡང་དུ་འཆད་^༡ པར་འགྱུར་བ་དང་སྟོག་འགྱུར་བ་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་སྦྱར་
རོ། །ཞེས་གསུངས།

འདིའི་དོན་ལ། འབྲ་བའི་བྱེད་ལས་དང་། མི་འབྲ་བའི་བྱེད་ལས་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ཡོད་དེ། མ་རིག་པས་འདུ་བྱེད་བསྐྱེད་པ་ནས། ཆོར་བས་རང་གི་འབྲས་བྱར་
གྱུར་པའི་སྲིད་པ་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཡན་ལག་སྟེ་མ་སྟེ་མས་བྱི་མ་བྱི་མ་སྐྱེད་པར་
བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཡོད་དེ། མ་རིག་པས་ལུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་
མཐོང་བ་ལ་སྒོངས་པའི་བསྐྱིབས་^༢ པའི་སྟོན་པ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད།
འདུ་བྱེད་གྱིས་ཡང་སྲིད་བྱི་མའི་ས་བོན་འདེབས་པའི་སྟོན་པ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཉོན་
མོངས་པར་བྱེད། རྒྱ་ལིས་ཡང་སྲིད་དུ་འཁྲིད་པའི་སྟོན་པ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཉོན་
མོངས་པར་བྱེད། མིང་གཟུགས་གྱིས་ལུས་ཀྱན་འཛིན་པའི་སྟོན་པ་འགྲོ་བ་རྣམས་
ཉོན་མོངས་པར་བྱེད། སྦྱི་མཆེད་བྱུག་གིས་ལུས་རྫོགས་པའི་སྟོན་པ་འགྲོ་བ་རྣམས་
ཉོན་མོངས་པར་བྱེད། དེག་པས་ལུལ་གྱི་འགྱུར་བ་ལ་སྟོན་པའི་འགྲོ་བ་^༣ རྣམས་ཉོན་
མོངས་པར་བྱེད། ཆོར་བས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་ལ་ཡོངས་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་འགྲོ་

༡ བ་ཨ་བ་ཨ་འཆད་པར་འགྱུར། ཏ་ཨ་ན་ཨ་འཆད་པར་འགྱུར། ཀ་ཨ་ན་ཨ་འཆད་པར་འགྱུར། ཀུན་བརྟམ་༡༩༩་ན་ཡང་དང་ཡང་
ན་ཆོད་འགྱུར་བ་དང་།

༢ བ་ཨ་བ་ཨ་སྒོངས་པའི་བསྐྱིབས། ཏ་ཨ་ན་ཨ་སྒོངས་པའི་བསྐྱིབས། ཀ་ཨ་ན་ཨ་སྒོངས་པའི་བསྐྱིབས།

༣ བ་ཨ་བ་ཨ་སྟོན་པའི་འགྲོ་བ། ཏ་ཨ་བ་ཨ་སྟོན་པའི་འགྲོ་བ། ཀ་ཨ་ན་ཨ་སྟོན་པའི་སྟོན་པ།

བ་རྣམས་ཉོན་མོངས་བར་བྱེད། སྲིད་བས་ཡང་སྲིད་ལ་ཆགས་པའི་སློན་ནས་འགྲོ་བ་
རྣམས་ཉོན་མོངས་བར་བྱེད། ལེན་བས་ཡང་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་སྦྱར་བའི་སློན་ནས་འགྲོ་བ་
རྣམས་ཉོན་མོངས་བར་བྱེད། སྲིད་བས་ཡང་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་སྤྲུགས་པའི་
སློན་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཉོན་མོངས་བར་བྱེད། སྐྱེ་ག་གཉིས་ཀྱིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་
སློན་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཉོན་མོངས་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། དབྱས་མཐའ་
ལས།^༡ སྐྱེ་བ་པའི་ཕྱིར་དང་འདེབས་པའི་ཕྱིར། །འཁྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་ཀུན་འཛིན་
ཕྱིར། །རྫོགས་བྱེད་ཕྱིར་དང་གསུམ་སྦྱོང་ཕྱིར། །ཉེ་བར་སྦྱོང་ཕྱིར་སྤྲུང་པའི་
ཕྱིར། །སྦྱར་བའི་^༢ཕྱིར་དང་མངོན་འབྱུང་ཕྱིར། །དུ་ཁྱིེ་ཕྱིར་ནི་འགྲོ་ཉོན་
མོངས། །ཞེས་གསུངས།

བདུན་པ་ལ། ཁ་ཅིག་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ཆེ་གཉིས་ཁོ་
ན་ལ་རྫོགས་ཏེ། མ་རིག་པ་སོགས་རྒྱ་དྲུག་པོ་དེ་ཡང་ངེས་པར་ཆེ་དང་པོ་ལ་
རྫོགས། འབྲས་བུ་དྲུག་པོ་དེ་ཆེ་གཉིས་པ་ལ་རྫོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་
འཐད་དེ། མིའི་རྟེན་ལ་ཆེ་སྟོང་ལ་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ལྟར་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་
ཀྱི་ལས་བསགས། ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱང་དུ་བཞག་པ་དེ་ཉིད། ཆེ་
དེ་ལ་སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་འདེབས་མ་རྩལ་བར་ལས་གཞན་ཀྱི་དབང་
གིས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེས། རྟེན་དེ་ལ་སྤར་ཀྱི་ལས་དེ་སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་
བཅའ་སྤེལ་སྤར་བ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྟར་སྐྱེ་བའི་ལན་གངས་གཞན་ལ་

༡ བསྐྱེད་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༠། སེམས་ཙམ་ལེ། རྩོམ་སྒྲིག་པ་མགོན། དབྱས་མཐའ། ༤༠༣་ཉ༠།

༢ བ་ཤེས་ན་ཤོར་བའི། ༡་ཤེས་པ་ལ་སྦྱར་བའི། ༡༡་ཤེས་པ་ཤོར་བའི།

༣ བ་ཤེས་ན་ཤོར་བའི། ༡་ཤེས་པ་ལ་སྦྱར་བའི། ༡༡་ཤེས་པ་ཤོར་བའི།

སྤྱིར་འགྲུར་གྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཆར་མི་གཅིག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩ་
གཉིས་པོ་དེ་ཆེ་གཅིག་ལ་རྫོགས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ནས་རྣམ་
ཤེས་མཐའ་ཡས་སུ་སྒྱེ། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ནས་ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྒྱེ་བ་^༡དེའི་ཆེ་
རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ནས་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སུ་སྒྱེ་བའི་འབྲས་བུའི་རྟེན་
འབྲེལ་དུག་པོ་དེ་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ནས་ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྒྱེ་བའི་རྒྱུའི་རྟེན་
འབྲེལ་དུག་པོ་དེ་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་རྟེན་དེ་ལ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ནས་
དེར་སྒྱེ་བ་ལ་བར་དོ་བརྒྱུད་^༢མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་གཟུགས་གཉིས་ན་རི་ལྟར་
སྤྱར་ཡང་ཆེ་གསུམ་ལ་ངེས་པར་རྫོགས་དགོས་ཉེ། མི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་མིར་སྒྱེ་
བའི་ཆེ་སྤྱད་ལེན་སྤྱད་པ་གསུམ་ཀྱི་ཆ་གཅིག་ཆེ་སྤྱ་མའི་འཆི་སྤྱད་ཀྱི་གནས་
སྐབས་ན་ཡོད་ཅིང་། ཆ་གཅིག་ཆེ་ཕྱི་མའི་བར་སྤྱད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། བྱལ་ན་ཆེ་བཞི་པན་ཆད་ལ་རྫོགས་པ་ཡོད་དེ། འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལ་བསམ་
གཏན་དང་པོར་སྒྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས། དེ་ནས་ལས་གཞན་ཀྱི་
དབང་གིས་ངན་སོང་དུ་སྒྱེ་བའི་ཆེ་དེའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྒྱེ་བའི་རྣམ་
ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ནས་ཅི་ཡང་
མེད་དུ་སྒྱེ་བའི་རྒྱུའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་རྟེན་ལ་འབྱུང་
བས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དང་པོ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཉེ། འདོད་ལྷའི་
རྟེན་ལ་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ནས་ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྒྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་

༡ བ་ཤེན་ཆེ་སྒྱེ་བའི་དེའི། ༡་ཤེན་ཆེ་སྒྱེ་བའི་དེའི། ༡་ཤེན་ཆེ་སྒྱེ་བའི་དེའི།

༢ བ་ཤེན་ཆེ་སྒྱེ་བའི་དེའི། ༡་ཤེན་ཆེ་སྒྱེ་བའི་དེའི། ༡་ཤེན་ཆེ་སྒྱེ་བའི་དེའི།

པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྟེན་ལ་དེ་འབྲེལ་ལས་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྟེན་ལ་
ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་ལས་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། མིར་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན་ལན་གངས་གཞན་
ལ་སྤོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་རང་དང་རང་གི་འབྲས་
བུའི་བར་དུ་ཆེ་རབས་གཞན་གྱིས་ཆོད་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་གཟུགས་
གཉིས་ན་རྩི་ལྟར་སྤྱར་ཡང་ཆེ་གསུམ་ལ་རྩོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་སྡོན་དུ་སོང་
བའི་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སྡོན་དུ་
སོང་བའི་ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་མིར་སྐྱེ་བ་
དེའི་ཆེ་སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་ཆ་གཅིག་ཆེ་སྡེ་མའི་འཆི་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་
ན་ཡོད་ཅིང་ཆ་གཅིག་ཆེ་བྱི་མའི་བར་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པའི་བྱེད་པར་
འཐད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ཆེ་གཉིས་ལ་རྩོགས་པ་ཡོད་དེ།
མིའི་རྟེན་ལ་ཆེ་སྡོད་ལ་མ་རིག་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་ཏེ། ལྟར་སྐྱེ་བའི་འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས། ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་བཞག་པ་དེ་ཉིད་
ཆེ་སྤྱད་ལ་སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་རྒྱས་པ་མཐུ་
ཅན་གྱི་སྲིད་པ་བྱུང་སྟེ། དེའི་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་ལ་ལྟར་སྐྱེས་ཏེ་འབྲས་བུ་བྱུག་པོ་དེ་མངོན་
དུ་གྱུར་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆེ་གསུམ་ལ་རྩོགས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། སྤར་བྱུང་བྱིན་

པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། གུན་བརྟུས་གྱི་དར་ལྗོངས་ལས།^༡ ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་པོ་
འདི་དག་སྐྱེ་གནས་སྤྱིར་འགྱུར་གྱི་ལས་བསགས་པ་ཡིན་ན། ཆེ་གཉིས་ལ་རྫོགས་
ཤིང་། དེ་མིན་ན་ཆེ་གསུམ་ལ་རྫོགས་དགོས་པའི་འཕེན་བྱེད་དང་འཕངས་པའི་
འབྲས་བུའི་བར་དུ་ཆེ་རབས་གངས་ལས་འདས་པས་ཆོད་ཀྱང་། རྟེན་འབྲེལ་གཞན་
གྱི་ཆར་ཡིན་གྱི་དེའི་ཆར་མིན་ནོ། །འབྲུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་དང་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུའི་བར་
དུ་ཆེ་རབས་གཞན་གྱིས་^༢ཆོད་པ་མི་སྤིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཆེ་གཉིས་ལ་རྫོགས་པ་ཡོད་དེ། མཆམས་མེད་གྱི་ལས་
བསགས་པའི་འབྲས་བུ་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་བ་དེ་ལས་བསགས་པའི་ཆེ་ཕྱི་མ་དེ་ལ་
ངེས་པར་སྤྱིར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་མཆམས་མེད་གྱི་ལས་ཞེས་བཤད་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ནའང་། ཆེ་གཅིག་ལ་མཆམས་མེད་གྱི་ལས་དུ་
མ་བསགས་པ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆེ་གཅིག་ལ་མཆམས་^༣མེད་གྱི་ལས་དུ་མ་
བྱས་པའི་གང་ཟག་དེ་ཆེ་ཕྱི་མར་དཔྱལ་བའི་རྟེན་ལ་ཆེ་རིང་ལ་ལྷུས་ཆེ་བའི་^༤སྤྲུག་
བསྐྱེལ་ཆེས་ལྷག་པར་སྤྱིར་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། ལས་དུ་མས་ལྷུས་
གཅིག་འཕེན་པ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་མཆམས་མེད་གྱི་ལས་དང་པོ་དེ་
འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དང་ཕྱི་མ་རྣམས་རྫོགས་བྱེད་གྱི་ལས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡན་
ལག་བརྩུ་གཉིས་པོ་དེ་རྩི་ལྟར་བུལ་ཡང་ཆེ་གསུམ་ལ་ངེས་པར་རྫོགས་དགོས་ཏེ།

༡ ལྷ་འབྲས་པར་མ། གསུང་འབྲས་ག །རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེ། གུན་བརྟུས་དར་ལྗོངས། ༤༤༡་༣།

༢ བ་ཤེན་ལ་གྱི། ༡་ཤེན་བ་༤་གྱི། ༡་ཤེན་ན་གྱིས།

༣ བ་ཤེན་ལ་འཆམས། ༡་ཤེན་བ་༢་འཆམས། ༡་ཤེན་ལ་མཆམས།

༤ བ་ཤེན་ལ་ཆེ་བའི། ༡་ཤེན་ན་༡་ཆེ་བའི། ༡་ཤེན་ལ་ཆེ་ཞིང་།

འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་ཆེ་གཅིག་ལ་རྫོགས། འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་
པོ་དེ་ཡང་ཆེ་གཅིག་ལ་རྫོགས། འབྲས་བུ་དུག་པོ་དེ་ཡང་ཆེ་གཅིག་ལ་རྫོགས་
དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གི་འཕངས་འབྲས་ཡིན་ན་
ཆེ་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པས་མ་བྱུང་སྟེ། མིའི་སྐྱེ་སྤང་དང་བར་སྤང་གཉིས་པོ་དེ་
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གིས་འཕངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས།^༡ དེ་ནི་འཕེན་
བ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲའི་སྐྱེ་སྤང་ཡིན་ན་ཡང་ཆེ་
གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པས་མ་བྱུང་སྟེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གིས་མིའི་སྐྱེ་
སྤང་དུ་མ་འཕེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བདུས་ལས།^༢ ལས་གཅིག་གིས་
ལུས་དུ་མ་འཕེན་པ་ཡང་ཡོད། ལས་གཅིག་གི་ལུས་གཅིག་འཕེན་པ་ཡང་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

ཁ་ཅིག །ལས་གཅིག་གིས་ལུས་དུ་མ་འཕེན་པ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་
ཐལ། ལས་གཅིག་གིས་མིའི་ལུས་དང་བྲི་ཟེའི་ལུས་གཉིས་ཀ་འཕེན་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ལས་གཅིག་གིས་མིའི་སྐྱེ་སྤང་གི་ལུས་དང་བར་སྤང་གི་ལུས་གཉིས་ཀ་
འཕེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གིས་ལུས་འཕགས་
པའི་ལུས་དང་བ་སྐྱང་སྐྱོད་པའི་ལུས་གཉིས་ཀ་འཕེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གིས་ལུས་དུ་མ་འཕེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དང་པོར་
ལུས་འཕགས་པའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་ཅིང་དེ་རྗེས་སུ་བ་སྐྱང་སྐྱོད་པའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་
ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་གནས་སྤོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་

༡ བསྐྱུད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། མཛོད་པ་ཀྱ། སྐོབ་དཔོན་དཀྱིག་གཉེན། མཛོད་ཆ་བ། ༡༩་པ།

༢ བསྐྱུད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། སེམས་ཅན་ཟི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༣༡༩་པ།

སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་ལ་འབྲིན་པར་ངེས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་འགྲུར་གྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་སྐྱེ་
བ་གསུམ་པ་པན་ཆད་ལ་འབྲིན་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཐམས་ཅད་ཡོད་
སྤྱིའི་མདོ་བསྐྱབ་བརྟུས་སུ་བྱངས་པ་ལས།^༡ དག་སྤོང་དག །དག་སྤོང་གི་འདི་ལྟ་སྟེ་
སྤྱོད་པ་སེམས་མེད་མཆོད་རྟེན་ལ་ཐུག་འཆའ་ཏེ་སེམས་དང་བར་བྱས་པ་ལ་ལྟོས།
བཅུན་པ་དེ་ལྟར་ལགས་སོ། །དག་སྤོང་དག །དག་སྤོང་འདིས་རིམ་ཅན་ལོན་པའི་
འོག་དཔག་ཆད་བརྒྱུད་ཁྱི་ནས་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་ཐུག་གི་བར་བྱེ་མ་རིམ་སྟེ་
ཅིག་ཡོད་པ་དེ་སྟེད་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་འཁོར་ལོས་སྦྱར་^༢ བའི་རྒྱལ་སྤྱིད་
སྤོང་འགྲུར་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་འགྲུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
འཕེན་བྱེད་དག་པའི་ལས་གཅིག་གིས་འཁོར་ལོས་སྦྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་སྐྱེ་བ་བརྒྱ་
སྤོང་ལ་སོགས་པ་འཕེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། སྤོང་གྲོས་རྒྱ་མཆོའི་ཞུས་པའི་མདོ་ལས།^༣ རི་ལྟར་རྒྱ་མཆོ་ཆེ་
ནང་ཚུ་ཐིགས་སྦྱང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལས་རང་ཉིད་
གྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པས་ཟད་པར་མི་འགྲུར་བའི་ལས་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་རང་གི་འབྲས་བུ་ཆེ་རབས་དུ་མའི་བར་དུ་འབྲིན་པའི་ལས་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལས་རང་ཉིད་བསགས་པའི་སྐྱེ་
བ་ཕྱི་མ་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཆེ་རབས་དུ་མའི་བར་དུ་འབྲིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༧ དབུ་མ་ཁྱི་ སྤོང་དཔོན་ཞི་བ་ལྟ། མདོ་བསྐྱབ་བརྟུས། ༡༩༠༣་༡༧།

༢ བ་༣༠ན་༡་བསྟར། ༩་༣༤་བ་༣་བསྟར། ༡༡་༤༦་ན་༣་བསྟར།

༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༧ དབུ་མ་ཁྱི་ སྤོང་དཔོན་ཞི་བ་ལྟ། བསྐྱབ་བརྟུས། ༡༩༡༦་༡༩།

ན། དེ་ཁོ་ཁོ་རང་དུ་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་གནས་
སྤོང་འགྲུར་གྱི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་ལ་འབྲིན་
པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤོང་འགྲུར་གྱི་
ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་བ་ཁས། དེར་ཐལ། རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་སྐྱེ་བ་ཡང་ཕྱི་ལ་
འབྲིན་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེར་ཐལ་^༡། རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་
དུ་མའི་བར་དུ་འབྲིན་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ།

ཁོ་ན་རེ། འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གཅིག་གིས་འདོད་ལྷ་རིགས་བྱུག་དུ་རིམ་
གྱིས་སྐྱེ་བའི་ཆེ་སྙམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་བྱུག་དང་། རྒྱལ་
ཆེན་རིས་བཞིའི་འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་བྱུག་པོ་དེ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གཅིག་གི་
འཕངས་འབྲས་སུ་ཐལ། འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གཅིག་གིས་དེ་ལྷར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་ཁས་^༢་སོང་། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་དེ་གཉིས་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་དུ་
གཏོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་སྙམ་ཅུ་ཅ་
གསུམ་གྱི་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་དུ་
གཏོགས་པའི་ཆ་གཤིན་རྟེན་འབྲེལ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བར་ཐལ། སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་འབྲའི་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞིའི་སྐྱེ་བའི་རྟེན་
འབྲེལ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་དུ་

༡ བ་༣༠ན་༥་ཕྱི་མ་ལ།

༢ བ་༣༠ན་༤་ཕྱིར་རོ། ཁོ་ན་རེ། དེར་ཐལ། རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་དུ་མའི་བར་དུ་འབྲིན་འགྲུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ།
འཕེན་བྱེད། ༡་༥་བ་༥་ཕྱིར་རོ། དེར་ཐལ། རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་དུ་མའི་བར་དུ་འབྲིན་འགྲུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
ཁྲབ། ཁོ་ན་རེ། འཕེན་བྱེད།

༣ བ་༣༠ན་༥་ཉགས་ཁས་སོང་། ༡་༣༠ན་༡་ཉགས་ཁས་སོང་། ༡་༤་བ་༣་ཉགས་སོང་།

གཏོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སོ། །

ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཆེ་སུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞིའི་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་
གཏོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
དེ་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞིའི་དེ་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན་མ་ཁྱབ།

ཁོ་ན་རེ། རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞིར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་མིང་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་།
སུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་དུ་^༡སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་མིང་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་
ཐལ། དེ་གཉིས་སུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་། འབྲས་
བྱ་ཆེ་བར་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་ཐལ། འདོད་ལྡ་
རིགས་བྱུག་ལ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ^༢སྟོན་
སོ་སོ་^༣སྐྱེ་བའི་དུས་སུ་བསམ་གཏན་བཞི་བར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསམགས་བ་དེ་
ཉིད་བསམ་གཏན་བཞི་བ་དག་བ་བ་བསྒྲོམས་པས་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱར་
བསྐྱུར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བདེན་བ་མཐོང་ནས་ཡང་མིང་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
གསར་དུ་གསོག་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། གསེར་བྱེད་ལས། ^༤གལ་
ཏེ་བདེན་བ་མཐོང་བ་ལ་འཕེན་བ་མེད་ན། ཕྱིར་མི་འོང་སྟེལ་མ་སྒྲོམ་བ་དེས་གནས་

༡ བ་༣༠་བ་༧་གྱི། ཏ་༣༠་ན་༥་གྱི། ཀ་༤༦་བ་༡་དུ།

༢ སྐྱེ་འགྱུར་པར་མ། གསུང་འབྲས་ཁ། རྒྱལ་ཆར་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་མོ་རྒྱན། ༡༥༡་ན།

༣ བ་༣༠་བ་༥་སོ་སའི། ཏ་༣༠་ན་༡་སོ་སའི། ཀ་༤༥་ན་༡་སོ་སའི།

༤ སྐྱེ་འགྱུར་པར་མ། གསུང་འབྲས་ཆ། རྩེ་ཙོང་ཁ་བ། ལེགས་བཤད་གསེར་བྱེད། ༧༡༧་ན།

གཙང་མར་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་ཏེ། དེར་སྐྱེ་བ་ལ་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་
དགོས་ལ། སོ་སྐྱེའི་དུས་སུ་ཟག་མེད་མ་ཐོབ་ཅིང་འཕགས་པའི་ཆེ་ལས་མ་
བསགས་པའི་ཕྱིར་ཞེན་སྦྱོན་མེད་དེ།¹ དེ་འབྲས་བུ་ཆེ་བར་སྐྱེ་བའི་ལས་ཐོག་མེད་
ནས་ཡོད་ལ་དེ་སྤེལ་མས་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བསྐྱར་བས་ཉེས་པ་མེད་
ཅེས་དོན་གསང་ལས་འཆད་བ་ལྟར་ཁས་སྦྲངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་མཛོད་ལས།² གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་གྱི། །ཡོངས་རྫོགས་
བྱེད་བ་དུ་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
གཅིག་གིས་ལུས་གཅིག་འཕེན་བ་ཡོད་ཅིང་། རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་དུ་མ་དགོས་
པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁོ་ན་རེ། འབྲས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་སྟེད་ལེན་སྟེད་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་སྟེད་པའི་
ཉེན་འབྲེལ་མངོན་དུ་གྱུར་ནས། ལེན་པའི་ཉེན་འབྲེལ་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པའི་གནས་
སྐབས་དེར་འཆི་འཕོ་བ་མེད་པར་ཐལ། ཉེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་པོ་དེ་རི་
ལྟར་བུལ་ཡང་ཆེ་གསུམ་ལ་རྫོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟེད་ལེན་གཉིས་
མངོན་དུ་གྱུར་ནས་སྟེད་བ་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་དེར་འཆི་འཕོ་བ་
མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སྐྱེ་བ་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་ག་ལི་མངོན་དུ་མ་གྱུར་
པའི་གནས་སྐབས་དེར་འཆི་འཕོ་བ་མེད་པར་ཐལ་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སྟེད་བ་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་སྐྱེ་བ་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་དེར་འཆི་འཕོ་
བ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ།

1 བ་༣༡ན་༡ཞེན་སྦྱོན་མེད་དེ། དེ་འབྲས་བུ། 2 བ་༣༠བ་༡ཞེན་སྦྱོན་མེད་དེ་འབྲས་བུ། 3 བ་༤༡ན་ཞེན། དེ་ལ་འབྲས་བུ།

4 བསྐྱར་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། 5 མངོན་བ་ཀྱ། སྐྱོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཙ་བ། 337

བརྒྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །མ་རིག་པ་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ལས་གང་དུ་
བསགས་པའི་བསགས་ས་དེར་གཏོགས་ཏེ། མ་རིག་པ་དེ་ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་མ་
རིག་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱང་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་བྱེད་རིགས་པ་གང་ཞིག །དེ་
གཉིས་རྟེན་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་སྐྱེས་^༡ས་དེར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུས་ཅུ་པ་
ལས། ^༢གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ཡིདོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདུ་བྱེད་གང་དུ་སྐྱེ་
འགྱུར་གྱི་སར་གཏོགས་ཏེ། ས་གཞན་གྱི་ལས་ཀྱིས་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་
བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་སོགས་འབྲས་བུའི་རྟེན་
འབྲེལ་རྣམས་གང་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་སར་གཏོགས་ཏེ། འདུ་བྱེད་དེར་གཏོགས་པ་
གང་ཞིག །ས་གཞན་གྱི་ལས་ཀྱིས་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།
སྟེད་ལེན་སྟེད་པ་གསུམ་གང་གི་སར་གཏོགས་ཤིང་། དོན་གསང་རྣམ་བཤད་
པས་ ^༣སྐྱེ་བའི་ས་པ་གང་ཡིན་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་ངེས་
པར་དེའི་ས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སྟེད་ལེན་གཉིས་གང་དུ་སྐྱེ་
འགྱུར་གྱི་སར་གཏོགས་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་འོག་ས་ནས་གོང་སར་སྐྱེ་བ་ལ་
འགྲིག་ཀྱང་གོང་ས་ནས་འོག་སར་སྐྱེ་བ་ལ་མི་འགྲིག་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་
ནས་འདོད་ལྟར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ་སྟེད་ལེན་གཉིས་པོ་དེ་འདོད་པའི་སར་གཏོགས་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་དེ་
འདོད་པའི་སར་གཏོགས་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་འདོད་ཉོན་

༡ བ་༣༡ན་༡་སྐྱེ། ༡་༣༡ན་༡་སྐྱེ། ༡་༤༡བ་༤་སྐྱེས།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༢། སེམས་ཅན་གྱི། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ལུས་བཅུ་པ། ༤་༣།

༣ བ་༣༡བ་༣་བས། ༡་༣༡ན་༣་བས། ༡་༤༡བ་༤་ལས།

༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༦། སེམས་ཅན་གྱི། མཐུག་བྱང་དུ་མཛད་པ་པོ་མི་གསལ། དོན་གསང་རྣམ་བཤད། ༤༣༠་༡་༣།

མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གོང་པའི་རྟོན་ལ་འདོད་ཉོན་མེད་པ་ཆོས་མངོན་པའི་སྤྱི་སྐད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དེ་ཞིག་ཉོན་ཡིད་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་པའི་སྤྱིར་ལམ་ཆོས་མཆོག་འབྲིང་
ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །ཉོན་
ཡིད་དེ་གནས་སྐབས་གསུམ་མ་གཏོགས་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་
འབྱུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ཅུས་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་བདེན་འཛིན་མེད་པའི་
ཕྱིར། རྣམ་པ་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་¹ པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འཐད་པས། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ས་གཞན་གྱི་ལས་གྱིས་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྲུབ་པ་ཡོད་
པར་ཐལ། ས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་པས་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་འབྲུབ་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་སོ་ནམ་འདོད་པར་སྦྱེ་བའི་ཆེ་སྲིད་ལེན་གཉིས་སོ་དེ་
བསམ་གཏན་དང་སོའི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ས་གཞན་
གྱི་ལས་གྱིས་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་དང་སོ་² བའི་རྒྱད་ལ་འདོད་ཉོན་ཡོད་པར་ཐལ།
བསམ་གཏན་དང་སོ་ནམ་འདོད་པར་འཆི་འཕོ་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་དེ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་སོ་ནམ་དཔྱལ་བར་འཆི་འཕོ་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་
རྒྱད་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་འདོད་པའི་མི་དག་བའི་ལས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་མི་དག་བའི་ལས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་ཡིན་ན་འདོད་པའི་མི་

1 བ་39་བ་6་རྣམ་པར་གཏོགས། 5་39་ན་2་རྣམ་པར་གཏོགས། 39་9་2་རྣམ་པར་རྟོག་པ། 41་1་ན་4་རྣམ་པར་རྟོག་པ།

2 བ་39་ན་9་དང་སོའི་བའི། 5་39་བ་3་དང་སོའི་བའི། 41་བ་9་དང་སོ་བའི།

དགེ་བའི་ལས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་མི་དགེ་
བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དཔྱལ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་
ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ལས་ཉོན་གྱིས་དཔྱལ་བར་འཆི་འཕོ་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་བར་དོ་བའི་རྟེན་ལ་མི་དགེ་བ་མེད་པར་ཐལ། ཁམས་
གོང་མའི་རྟེན་ལ་མི་དགེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། བསམ་གཏན་
བཞི་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་
བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ལ་ཐར་པར་འབྱུང་ནས། བསམ་གཏན་བཞི་
པའི་བར་དོ་གྲུབ་པ་ན། ཐར་པ་ལ་ཡིད་བརྟེན་མི་རུང་བའི་ལོག་ལྷ་སྐྱེས་པའི་དབང་
གིས་ངན་འགྱོར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་མདོ་ལས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འདོད་པར་འཆི་འཕོ་ཁ་མའི་གང་
ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་འདོད་པའི་མི་དགེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ནས་དེར་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་
གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་དགེ་བའི་སེམས་དེ་ལ་རང་གི་ཉར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་
བརྩ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས།^༡ མི་དགེ་བ་ནི་
བརྩ་དག་ལས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འདོད་པར་འཆི་འཕོ་ཁ་མའི་གང་ཟག་
གི་རྒྱུད་ལ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འདོད་ཉོན་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདོད་པ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༤། མཛོད་བ་ཀྱ། མྱོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཙ་བ། ༡༩་༡༠།

ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱིད་བསམ་གཏན་གྱི་
དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་
མ་ཁྲབ་སྟེ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་འཕགས་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཀྱི་རྒྱད་
ལ་འདོད་ཉོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱིད་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གང་
ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཁྱིད་རང་རྒྱད་ཀྱི་འདོད་པའི་
ཉོན་མོངས་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དུ་སྦྱར་བར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་
འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་ཡན་ལག་ལྷག་མ་རྣམས་ས་མཚུངས་ཏེ།
དེ་རྣམས་གང་དུ་སྐྱེ་འབྱུང་གི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་ལ་སྤྱོད་བཞི་ཡོད་
དེ། སྐྱེ་ས་ཁོ་ནར་གཏོགས་པ། འཆི་ས་ཁོ་ནར་གཏོགས་པ། དེ་གཉིས་ཀའི་སར་
གཏོགས་པ། དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སར་གཏོགས་པ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་སོགས་གང་ཡང་རུང་བ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་
བ་དེའི་ཆེ་མ་རིག་པ་སྐྱེ་ས་ཁོ་ནར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ། དེ་འདོད་པའི་
སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་
སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ་མ་རིག་པ་དེ་འཆི་ས་ཁོ་ནར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་མ་རིག་
པ་དེ་འདོད་པའི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུབ་སྟེ། འདོད་པ་ནས་འདོད་
པར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ་དེ་དེ་གཉིས་ཀའི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་དེ་འདོད་
པའི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་བྱུབ་སྟེ། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་

བར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆོ་དེ་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆོ་
 དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདོད་པ་ནས་འདོད་
 བར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆོ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དེ་ཡིན་
 བ་སྐྱེ་འཆི་གཉིས་ཀའི་སར་གཏོགས་པས་ཁྲབ་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དུད་འགྲོ་ནས་འདོད་ལྡར་སྐྱེ་བའི་དེའི་ཆོ་མ་རིག་པ་དེ་དེ་གཉིས་ཀའི་
 སར་གཏོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆོ་མ་རིག་པ་དེ་དུད་
 འགྲོའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆོ་དེ་འཆི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་བྱས་ཏེ། དེའི་ཆོ་དེ་འདོད་ལྡེའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆོ་དེ་དེའི་སྐྱེ་
 སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །མ་རིག་པ་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ལས་གང་དུ་བསགས་པའི་
 བསགས་སར་གཏོགས་ཟེར་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྣོན་ས་
 འཇུག་མ་^༡ཐོབ་པར་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་སྒྲིམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
 དེ་མ་ཐོབ་པར་དེའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 འདོད་པའི་^༢འདོད་ཆགས་མངོན་གྱུར་པ་དང་མ་བྲལ་བར་དེ་གསར་དུ་གསོག་པ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་
 དུ་གསོག་བཞིན་པའི་འདོད་ལྡེའི་ཉེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་འདོད་ཉོན་
 མངོན་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་

༡ བ་ཟ་ན་ན་སྐྱེ་བའི། ཏ་ཟ་བ་ཟ་སྐྱེ་བའི། ཀ་འལ་བ་སྐྱེ་བ།
 ༢ བ་ཟ་ན་ན་སྣོན་ས་འཇུག་མ་ཐོབ་པར། ཏ་ཟ་བ་བ་སྣོན་ས་འཇུག་མ་ཐོབ་པར། ཀ་འལ་བ་སྣོན་ས་འཇུག་མ་ཐོབ་པར།
 ༣ བ་ཟ་ན་ན་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས། ཏ་ཟ་བ་ལ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས། ཀ་འལ་བ་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས།

སྟེ། མི་དགེ་བའི་སེམས་ཡིན་ན་འདོད་པའི་མི་དགེ་བའི་སེམས་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་མི་དགེ་བའི་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་
 མི་དགེ་བའི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་ཉགས་བྱུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འདོད་ཉོན་
 མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་
 དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཉགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པ་གང་
 ཞིག །དེ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉེར་བསྟོགས་ཉོན་མོངས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་
 རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དང་
 མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཐུབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་རང་དང་
 མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་
 འཁོར་དུ་བྱུང་བས་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་
 བསྐྱས་ཀྱི་སེམས་བྱང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཡིན་ན་སེམས་བྱང་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་ཉགས་བྱུབ་སྟེ། དེའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ཐོབ་ལ་
 མ་ཉམས་པའི་སོ་སྟེ་^༡ ཡིན་ན། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐུབ་པའི་
 ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ས་དབྱུ་སོ་གང་རུང་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྟེ་བ་དེའི་ཆེ་མ་

༡ བ་ན་བ་ཤ་ཕྱིར་ཏེ། ཐུབ་སྟེ། ཏ་ན་བ་ཤ་ཕྱིར་ཏེ། ཐུབ་སྟེ།

༢ བ་ན་ཅ་ན་མ་ཉམས་པའི་སོ་སྟེ་ཡིན་ན། ཏ་ན་བ་ན་མ་ཉམས་པའི་སོ་སྟེ་ཡིན་ན། ༡༧ ཏ་ན་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།

རིག་པ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་
བྱེད་གྱི་ལས་གྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་གྱི་སས་བསྐྱས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་
བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དེ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་
གང་ཞིག ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཡིན་ན་དེའི་ཉེར་
བསྟོགས་གྱི་སས་བསྐྱས་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་འཁོར་དང་བཅས་
པས་བསྐྱས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་དང་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱས་གང་རུང་གང་ཞིག ། གཉིས་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེའི་ཉེར་བསྟོགས་གྱི་སས་བསྐྱས་ཀྱང་མ་ཡིན། དེ་དེའི་དངོས་གཞིའི་
སས་བསྐྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེའི་ཉེར་བསྟོགས་གྱི་སས་
བསྐྱས་གྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་
གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འབྲེལ་གང་ཟག་གིས་བསམ་གཏན་
དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་བསྟོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་བསྟོམ་པ་ལ་དགོས་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་
པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་
རིག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱས་གང་
རུང་གང་ཞིག ། གཉིས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཀུན་སྒྲོང་ལ་གནས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་ན་དེའི་ཉེར་བསྟོགས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཙམ་ཡང་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་

ཡིན་དགོས། དེ་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་
བསྐྱུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་
མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཤེས་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་འཕགས་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། ཁྱོད་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འདོད་པའི་
འདོད་ཆགས་མེད་པར་ཐལ་ལོ།¹ འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པ་ཁས།

གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་
ཀུན་སྟོང་ལ་གནས་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་ཆོས་ཅན། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་
ཀུན་སྟོང་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པ་ཁས། ཉགས་བྱུང་སྟེ། དེ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་
¹བཞིན་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། གོང་གི་ཉགས་གསལ་རྣམས་ལ་དབྱེད་དོ།² །ས་དགུ་ནས་
ས་དགུར་སྐྱེ་བ་བརྒྱུད་ཅུ་གྲ་གཅིག་ལས། ས་དགུ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ནས་འདོད་
པར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ས་མཚུངས་ཉེ། དེའི་ཆེ་དེ་ཐམས་

1 བ་3ཙ་བ་ཙ་ཐལ་ལོ། 15་3ཙ་ན་4་ཐལ་ལོ། 17་47་བ་6་ཐལ།

2 བ་3ཙ་བ་6་བསོགས། 5་3ཙ་ན་2་བསོགས། 17་47་ན་3་གསོག།

3 བ་3ཙ་བ་6་རང་ལུགས་ལ། གོང་གི་ཉགས་གསལ་རྣམས་ལ་དབྱེད་དོ། །ས་དགུ་15་3ཙ་ན་2་རང་ལུགས་ལ། གོང་གི་ཉགས་
གསལ་རྣམས་ལ་དབྱེད་དོ། །ས་དགུ་17་47་ན་3་རང་ལུགས་ལ། ས་དགུ་།

ཅད་འདོད་པའི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། ས་དབྱུ་པོ་གང་རུང་ནས་བསམ་གཏན་
དང་པོར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ་མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་ལྷག་མ་རྣམས་ས་མཚུངས་ཏེ། དེའི་
ཆེ་དེ་ཐམས་ཅད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་མ་རིག་
པ་ས་མི་མཚུངས་ཏེ། དེའི་ཆེ་མ་རིག་པ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་
དབྱུ་པོ་གང་རུང་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ་མ་རིག་པ་མ་
གཏོགས་ཡན་ལག་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ས་མཚུངས་ཏེ། དེའི་ཆེ་དེ་ཐམས་ཅད་
བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་མ་རིག་པ་ས་མི་
མཚུངས་ཏེ། དེའི་ཆེ་མ་རིག་པ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། ས་
དབྱུ་པོ་གང་རུང་ནས་སྲིད་ཅེར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ་མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་ཡན་ལག་
གཞན་ཐམས་ཅད་ས་མཚུངས་ཏེ། དེའི་ཆེ་དེ་ཐམས་ཅད་སྲིད་ཅེའི་སས་བསྐྱས་
པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་མ་རིག་པ་ས་མི་མཚུངས་ཏེ། དེའི་ཆེ་མ་རིག་པ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་
སས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། དེས་བར་བ་རྣམས་ལ་རིགས་འགྲ།

དེ་དག་གི་སྐྱབ་བྱེད་ནི། ས་དབྱུ་པོ་གང་རུང་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ་
མ་རིག་པ་འདོད་པའི་སར་གཏོགས་ཏེ། འདོད་པའི་རྣམ་སྲིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
ཀྱི་ཀུན་སྒོར་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དེ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
དེ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱས་གང་རུང་གང་ཞིག །གཉིས་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཉོན་མ་སྤངས་པའི་གང་
ཟག་གི་རྟེན་ལ་འདོད་པའི་རྣམ་སྲིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་དགོས་པ་'གང་

ཞིག །དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སེམས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེས་ངན་འགྲོའི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་
 ཡོད་པ་^༡གང་ཞིག །མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དང་བལ་བའི་གང་ཟག་
 གིས་དེ་གསོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ངན་འགྲོའི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་བྱེད་
 ཀྱི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་^༢གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་
 དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་སྟེ། དེའི་
 ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ།
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་སོ་སྒྲིལ་^༣ཡིན་ན།
 འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་སྤང་^༤ ཏུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཉོན་སྤངས་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ས་
 དབྱ་པོ་གང་རུང་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྒྲིལ་བ་དེའི་ཆེ་མ་རིག་པ་འདོད་པའི་
 སེམས་བསྐྱུས་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སྐྱད་ཅིག་དང་པོའི་ཀུན་
 སྐྱོང་ཏུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་ཡིན་ན་
 དེའི་ཉེར་བསྟོགས་སྐྱད་ཅིག་དང་པོའི་ཀུན་སྐྱོང་གིས་བསྐྱུས་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་འདོད་པས་སེམས་བསྐྱུས་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་དང་བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་སེམས་བསྐྱུས་གང་རུང་གང་ཞིག །གཉིས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་སྤང་
 ཏུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཉོན་མ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་གི་རྟེན་ལ་གསོག་པ་གང་

༡ བ་༣༥་ན་༤་གསོག་པ་གང་ཞིག །༥་༣༥་བ་༡་སོགས་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་༥་༣༥་གསོག་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །

༢ བ་༣༥་ན་༡་རྟག་གཉིས་པ། ༥་༣༥་བ་༡་ཅ་རྟགས་གཉིས་པ། ༧་༤༩་བ་༥་ཅ་རྟགས་གཉིས་པ།

༣ བ་༣༥་བ་༡་སོ་སྒྲིལ་ཡིན་ན། ༥་༣༥་ན་༣་སོ་སྒྲིལ་ཡིན་ན། ༧་༤༩་ན་༡་གང་ཟག་ཡིན་ན།

༤ བ་༣༥་བ་༡་སྤངས་སྟེ། ༥་༣༥་ན་༣་སྤངས་སྟེ། ༧་༤༩་ན་༡་སྤངས་སྟེ།

ཞིག །དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་དེ་མེད་
 པ་གང་ཞིག །དེའི་ཉེར་བསྐྱེད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཉེར་བསྐྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་
 པོའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་སྒྲིབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་སོ་སྐྱེ་^༡ ཡིན་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་
 སྒྲིབ་སྐྱེད་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཉོན་སྐྱེད་སྐྱེད་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་དང་པོ་དེར་
 ཐལ། དེ་དང་བྲལ་པའི་གང་ཟག་གིས་དེ་གསོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེའི་ཉེར་
 བསྐྱེད་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་བསྒྲིབ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ས་དགུ་པོ་གང་རུང་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྐྱེ་བའི་ཆེ་མ་རིག་པ་
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་
 འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲིབ་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
 དེ་དང་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སས་བསྐྱུས་གང་རུང་གང་ཞིག །གཉིས་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་འཛིག་
 རྟེན་པའི་སྒྲིབ་སྐྱེད་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་འདོད་ཆགས་མ་སྐྱེད་པའི་
 སོ་སྐྱེའི་^༢ རྟེན་ལ་གསོག་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་གཉིས་
 པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་དང་བྲལ་པའི་
 སོ་སྐྱེས་དེ་^༣ གསོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱེད་པའི་སོ་སྐྱེ་^༤ ཡིན་ན་བསམ་

༡ བ་༣༥་བ་༥་སོ་སྐྱེ་ཡིན་ན། ཏ་༣༥་ན་༤་སོ་སྐྱེ་ཡིན་ན། ཀ་༤༣་ན་༤་གང་ཟག་ཡིན་ན།

༢ བ་༣༤་ན་༡་སོ་སྐྱེ་གི་རྟེན། ཏ་༣༥་བ་༥་སོ་སྐྱེ་གི་རྟེན། ཀ་༤༣་བ་༣་གང་ཟག་གི་རྟེན།

༣ བ་༣༤་ན་༣་སོ་སྐྱེ་གིས། ཏ་༣༥་བ་༣་སོ་སྐྱེ་གིས། ཀ་༤༣་བ་༤་གང་ཟག་གིས།

༤ བ་༣༤་ན་༣་སོ་སྐྱེ་ཡིན་ན། ཏ་༣༥་བ་༣་སོ་སྐྱེ་ཡིན་ན། ཀ་༤༣་བ་༤་གང་ཟག་ཡིན་ན།

གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞིའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཟོལ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་
 ཟོལ་པའི་གང་ཟག་གིས་དེ་གསོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེའི་ཉེར་བསྒྲིགས་
 སྒྲིམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་ཀྱི་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེའི་ཉེར་
 བསྒྲིགས་ཀྱི་དེ་ཡང་མེད། དེའི་དངོས་གཞིའི་དེ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྤྲ།
 གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེའི་དངོས་གཞིའི་སས་བསྒྲིམས་ཀྱི་ཤེས་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ཟོལ་ལ་མ་ཉམས་པའི་སོ་སྒྲིལ་ན་དེ་
 སྤངས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེས་གཞན་རྣམས་ལ་རིགས་འགྲོལ། །

ས་དགུ་པོ་གང་རུང་ནས་འདོད་པར་སྒྲེ་བ་དེའི་ཆེ་འདུ་བྱེད་དེ་འདོད་པའི་
 སས་བསྒྲིམས་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་དེ་འདོད་པའི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གང་
 ཞིག །ས་གཞན་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ས་གཞན་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དེའི་ཆེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་དེ་དེ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདོད་པའི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་བྱེད་
 ཀྱི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒྲིམས་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་མིང་གཟུགས་སོགས་བཞི་པོ་དེ་དེ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་
 འདོད་པའི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་གང་ཞིག །ས་གཞན་
 ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ས་གཞན་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་སྤྲོད་ལེན་
 གཉིས་པོ་དེ་འདོད་པའི་སར་གཏོགས་ཏེ། དེ་གཉིས་འདོད་པའི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་
 བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་གསོས་འདེབས་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་གང་
 ཞིག །ས་གཞན་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པས་ས་གཞན་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་

༡ བ་༣༩་ན་༣་གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཏ་༣༥་བ་༩་གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཀ་༤༣་བ་༥་གཉིས་པ་དེར་ཐལ།

བག་ཆགས་གསོས་འདེབས་པ་མེད་པའི་བྱིར། དེའི་ཆེ་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་དེ་
ཡིན་ཏེ། དེ་འདོད་པའི་རྣམ་སྤྲིན་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་གང་ཞིག །ས་གཞན་གྱི་ལས་
ཀྱིས་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་འབྲུབ་པ་མེད་པའི་བྱིར། དེའི་ཆེ་སྤྱོད་ཀྱི་གཉིས་པོ་དེ་
དེར་གཏོགས་ཏེ། དེ་འདོད་པའི་རྣམ་སྤྲིན་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བྲུབ་འབྲས་གང་
ཞིག །ས་གཞན་གྱི་ལས་ཀྱིས་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་འབྲུབ་པ་མེད་པའི་བྱིར། དེས་
ལྷག་མ་གཞན་རིགས་འགྲེལ། །

དགྲུ་བ་ནི། ཀུན་བརྟུས་ལས།^੧ ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་ལུགས་དང་མི་
མཐུན་པས་རྩི་ལྟ་བུ་ཞིན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་།
ལུགས་དང་མི་མཐུན་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་།
ལུགས་དང་མི་མཐུན་པས་ཀྱང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ལུགས་དང་མཐུན་
པ་དང་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པར་བལྟའོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་
པོ་དེ་ལུགས་མཐུན་དང་ལུགས་མི་མཐུན་ཏུ་སྒྲོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། མ་རིག་པའི་རྒྱུན་
ཀྱིས་འདུ་བྱེད་འབྱུང་བ་ནས། ཆོར་བ་ལས་རང་གི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་སྲིད་པ་
འབྱུང་བ་སོགས་སུ་སྒྲོམ་པ་ལུགས་མཐུན་དང་། ཅུ་ལྷི་བྱུང་ཅུ་ལྷི་གང་ལས་བྱུང་ན་
དེ་སྤྱོད་བ་ལས་བྱུང་། ཞེས་པ་ནས་སྲིད་པ་རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཆོར་བའི་རྒྱུན་
ཀྱིས་བྱུང་བ་སོགས་སུ་སྒྲོམ་པ་ནི་ལུགས་ལྟོག་ཏུ་སྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་ལྟོག་ཏུ་སྒྲོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ།

੧ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༤། སེམས་ཅན་རྩི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བརྟུས། ༡༩༠་༡༡།

མ་རིག་པ་འགག་པས་འདྲ་བྱེད་འགག་པ་སོགས་སུ་སྒྲིམ་པ་ནི་ལུགས་འབྲུང་དུ་
 སྒྲིམ་པ་དང་། ཆ་ལི་འགག་གོ་ཆ་ལི་གང་འགག་པས་འགག་ན་སྐྱེ་བ་འགག་པས་
 སོ། སྐྱམ་པ་སོགས་སུ་སྒྲིམ་པ་ནི་ལུགས་ལྟོག་ཏུ་སྒྲིམ་པའི་རིམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་འགྲེལ་པར། ཆ་ལི་། ཆ་ལི་ཀུན་འབྲུང་། ཆ་ལི་འགོག་པ། ཆ་ལི་
 འགོག་པ་དེར་འགྲོ་བའི་ལམ། ཞེས་སོགས་སུ་སྦྱར་བ་རྣམས་བདེན་པ་རྣམས་གཞག་
 གི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་ལྟོག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ།
 སའི་དངོས་གཞིར་ཅིའི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འགྲེལ་པར་འབྲུང་བ་ལུགས་ཆ་ལི་ནས་
 བཟུང་སྟེ་ལུགས་ལས་ལྟོག་པའི་གོ་རིམ་དུ་བསྟན་ཅེན། བདེན་པའི་ཚུལ་བསྟན་
 པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྐྱེ་བ་དང་ཆ་ལི་ནི་སྤྲུག་བསྐལ་གྱི་བདེན་
 པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདིའི་དོན་ནི། ཆ་ལི་བྱུང་དེ་གང་ལས་བྱུང་ན་སྐྱེ་བ་ལས་སོ། །ཞེས་སོགས་
 དང་། ཆ་ལི་འགག་ཅེས་སོགས་སུ་རྟོག་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤྲུག་བདེན་དང་
 སྤྲུག་བདེན་འགག་པའི་འགོག་བདེན་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 སྐྱེ་ཆ་གཉིས་སོ་དེ་སྤྲུག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ལས་ཉོན་གྱི་རྣམ་སྟོན་
 མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པའི་རྟེན་གྱིས་འདྲ་བྱེད་འབྲུང་བ་སོགས་དང་།
 མ་རིག་པ་འགག་པས་འདྲ་བྱེད་འགག་པ་སོགས་སུ་རྟོག་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ།

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༦། སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲིམ་པའི་རྣམས་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། ༡༠༡༡་༤།
 ༢ བ་༣༤་བ་༡་ཆ་ལི་ཆ་ལི་ཀུན་འབྲུང་ཆ་ལི་འགོག་པ། ཆ་ལི་འགོག་པ། ༡་༣༤་བ་༢་ཆ་ལི་ཆ་ལི་ཀུན་འབྲུང་ཆ་ལི་འགོག་པ། ཆ་ལི་
 འགོག་པ། ༡་༤༥་ན་༡་ཆ་ལི་ཆ་ལི། ཀུན་འབྲུང་ཆ་ལི། འགོག་པ་ཆ་ལི།
 ༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༣། སེམས་ཅན་ཆེ་ཆེ་འགག་པ་སོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ༤༣༣་༡༣།
 ༤ བ་༣༡་ན་༢་གོམས་སུ་བསྟན། ༡་༣༤་བ་༤་གོམས་སུ་བསྟན། ༡་༤༥་ན་༢་གོ་རིམ་སུ་བསྟན།

ཀུན་འབྱུང་དང་ལམ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས་

ནི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་འགོག་བྱེད་ནི་ལམ་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཙུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་པན་ཡོན་ཁྲད་པར་

ཅན་ཡོད་དེ། འཁོར་བར་འབྱུག་ལྡོག་ལ་མཁས་ཤིང་དེ་ལ་འདོར་ལེན་བྱས་པས་

པན་བདེ་མ་ལུས་པའི་འབྱུང་གནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་

པན་ཡོན་ཁྲད་པར་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ། །

པར་བྱང་སྟོན་ཆེག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་དལ་འབབས་སྤྱང་། །
ཆེག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དྲག་གསུམ་གྱི། །
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི། །

པར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་སྤག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ། །
རེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག། །

ཅེས་འཇམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་
འདེན་ཤུ་མེད་འེའི་རིང་ལུགས་སྟོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་བ་སོགས་འཕུལ་ལུན་ལེགས་
ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ཉན་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རེས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་
དག་དཔར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགོ་བསྟེའི་སྟོན་
ཆེག་དུ་ཤུ་ཀྱའི་དགོ་སྟོང་ཆོས་སྤྲ་བ་དག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་འདོན་རྒྱ་མཚོས་
སྤྱར་བའོ། །

སེར་བྲེས་མཁས་སྟན་བྲལ་ཆོང་གིས་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མ་ཞུ་སྤྱིག་སྐབས་ཀྱི་ལས་
བྱེད། ལས་གཞི་འདི་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་མཐུན་འགྱུར་ཆ་ཆོང་དང་དཔར་སྟན་གནང་

མཁན་བཅས།

སེར་བྲེས་མཁས་སྟན་བྲལ་ཆོང་གི་བྲག་མཛོད་སྐབས་ཉི་ཤུ་བ།

ཞུ་སྤྱིག་འགན་ཁུར་བ།

སེར་བྲེས་ལྷ་རམས་བ་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

དཔེ་རྒྱུང་ཁག་དྲུག་དང་ཞིབ་བསྐྱར་གནང་མཁན།

བྱི་ལོ་ (༡༩༡༣) ལོའི་སེར་བྲེས་མཁས་སྟན་བྲལ་ཆོང་གི་འདུལ་བ་གསར་རྒྱུང་།

དབུ་མ་གསར་རྒྱུང་གོང་ལོག། །བར་བྱིན་འཛིན་བྲལ་བཅས་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་ཞིབ་བསྐྱར་ལས་

བྱེད་རྣམ་པ།

ཐ་མའི་ཞུ་དག་གནང་མཁན།

སེར་བྲེས་མཁས་སྟན་བྲལ་ཆོང་གི་དཔེ་ཁྱིད་དགེ་གན་རྣམ་པ།

དཀར་ཆག་སྤྱིག་མཁན།

བྱི་ལོ་ (༡༩༡༣) ལོའི་སེར་བྲེས་མཁས་སྟན་བྲལ་ཆོང་གི་ལྷ་རམས་འཛིན་གྲ།

ཡིག་ཆར་བྲངས་པའི་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འཆོལ་མཁན་དང་དེབ་སྤྱིག་པ།

བྱི་ལོ་ (༡༩༡༣) ལོའི་སེར་བྲེས་མཁས་སྟན་བྲལ་ཆོང་གི་འདུལ་རྒྱུང་འཛིན་བྲལ་དང་འདུལ་གསར་

ལོག་མའི་འཛིན་བྲལ་བཅས་ནས་ལུང་འཆོལ་བའི་ལས་བྱེད་རྣམ་པ།

ལས་དུས།

བྱི་ལོ་ (2012) རས་ (2015/08/07) བར་ལོ་ངོ་བཞིའི་རིང་།

འབྲེམ་སྤེལ་བྱེད་མཁན་དང་དཔར་སྟན་བདག་དབང་སེར་བྲེས་མཁས་སྟན་བྲལ་ཆོང་།

བྱི་ལོ་ (2015) ལོར་སྟོག་ཁྲད་ཐོག་དཔེ་བསྐྱར་མའི་པར་གཞི་ཐོག་མར་བསྤྱིགས།